

VADÁSZLAP

magyar

13. ÉVFOLYAM, 5.
2004/MÁJUS

Ára: 400 Ft, előfizetőknek 350 Ft.

AZ ÚJ MAGYAR VILÁGREKORD

A NAGYAGYAR HOSSZA:	bal 27,40 cm jobb 27,70 cm
A NAGYAGYAR SZÉLESSÉGE:	bal 37,9 mm jobb 37,50 mm
A KISAGYAR KÖRMÉRETE:	bal 8,5 mm jobb 8,7 mm
VÉGSŐ PONTSZÁM:	162,85

VKE MAJÁLIS

- május 16-án

TUDÓSÍTÓINK JELENTIK

Lépjünk tisztán
az Európába

VADGAZDÁLKODÁS

Őz, a csodák csodája

Belépő

■ Az ötlet tagadhatatlanul gazdaságos és még az indoklás is érthető, merthogy a Fővárosi Vízművek idén fényképes igazolványokat adott ki azoknak, akik a vízbázisok védterületére legálisan kívánnak belépni. Gazdaságos, mert az ötezernél is több igazolványért 2500 forintot kell az igénylőnek fizetnie és az indoklás is elfogadható, mert az ivóvízünket meg kell védeni a globálisan rettegett terroristáktól, mindenkitől, aki a főváros kútjaiban esetleg kárt tehetne. A védelem ráadásul európai biztonsági előírás. Lehetne keríteni, de ezt rossz - s valószínűleg igen drága - megoldásnak tekintette a Fővárosi Vízművek vezérkara.

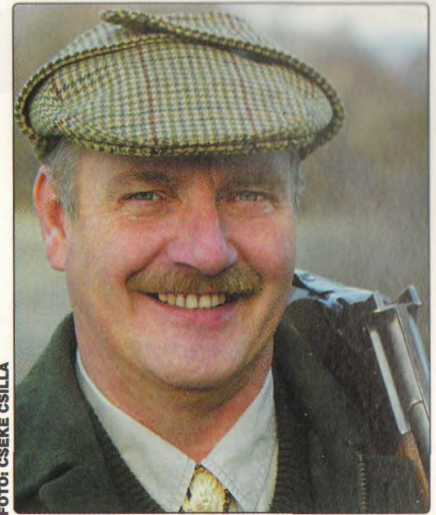
Mivel az újpesti Duna-parton, a szentendrei szigeten és a Csepel sziget nagyrészen vannak a vízbázisok védterületei, természetesnek tűnt, hogy a körzetekben működő vadásztársaságok vadászainak is rendelkezniük kell fényképes igazolvánnyal. Első nekifutásra a vezérigazgató, a biztonsági szolgálat, a kommunikációs osztály vezetője és még sokan mások - nem gondoltak arra, hogy a vadászokkal kivételt kellene tenniük ... jó néhány telefonomba került, míg sikerült kicsikarni jogászai állásfoglalását: a bérlőktől jogellenes - nevezhetjük másként is, de a lényegen nem változtat - "belépőt" szedni. A Fővárosi Vízművek ugyanis - ha van erről szerződése, ha nincs - 2007-ig haszonbérbe adta a vadászati jogát a területén működő hat-hét vadásztársaságnak, s mint bérbeadó nem sarcolhatja, nem korlátozhatja a vadászatra jogosultak tevékenységét. Örömmel újságolom el tehát a jó hírt,

a vadászoknak nem kell a fényképes igazolványokért 2500 forintot fizetni, ami részben a Fővárosi Vízművek körültekintő rugalmasságának, részben a javulató kommunikációknak volt köszönhető. Ha ugyanis az érintett vadászok nem jelzik gondjaikat szerkesztőségünknek, sose néztünk volna utána a történetnek.

Jut eszembe, ha már a belépőnél tartunk, mire Önök ezeket a sorokat olvassák, már bele is léptünk ... az Európai Unióba. Nem osztom azoknak a nézetét, akik szerint ezzel vége is van ennek a nagy gazdasági, politikai közösségnek, mondván, ahová a magyarok belépnek - lásd eddigi történelmünket, például a legutóbbi két világháborút - annak befellegzett, mivel mi elég gyakran rossz lóra szoktunk tenni.

De nem osztom azoknak a nézetét sem, akik borúlátóan, hitetlenül fogadják a bekonferált EU-s tagsággal együtt járó előnyöket - még, ha az én korosztályom nem is lát belőle túl sokat - akik nehezen hiszik el, hogy ennek a kis országnak nincs, nem lehetett más választása. Svájc egy gazdag ország, nem lehet bennünket összehasonlítani.

Én azt látom, hogy az uniós tagságnak már vannak élvezői, az igazán ügyes, a minden helyzetben talpra esett vállalkozók előtt már is vámmentesen megnyílt Európa kemény, de nem meghódíthatatlan piaca, akadálytalanul áramolhat ki és talán be is a nemzetközi tőke, csőstől jöhetnek hozzánk a tagországok vadászai ... ezért én büszke tudattal fogok a pártállásuktól függetlenedő uniós parlamenti képviselőkre szavazni, akik majd kilobbizzák számomra Brüsszelben, hogy továbbra is vadászhasak tavasszal szalonkára. Akadékoskodásnak

FOTÓ: CSEKE CSILLA

tekintem, hogy - minden bizonnyal átmenetileg - sokaknak gondot okoz az áfa, hogy egyesek szenvednek az erős forinttól, hogy gazdaságilag a Nyugat gyarmatává válunk ... mert én hiszek a magyar akaratban, ötletességben, kreativitásunkban ... és tudom, hogy olyan nemzeti kincseink vannak, ami után csak áhítozhatnak még a jól szituált más nemzetiségbeliek is.

A mi kincseink - sajnos néhány sötétzöld város lakó által eddig nem túl nagyra tartott, de véleményem szerint felbecsülhetetlen értékűnk - a magyar vadállomány. Gímszarvasaink, dámjaink, őzeink és már a vaddisznóink is nem véletlenül foglalják el a világranglista első helyeit. Biztos vagyok benne, még ha most kicsit bizonytalanokunk is, ezt a kincset lehet kamatoztatni.

Nem hiszem, hogy a brüsszeli hivatalnokok kevésbé lennének rugalmasabbak, mint a Fővárosi Vízművek vezetése volt ... csak utána kell a dolgoknak járni és a vadászoknak az EU-ban sem kell a fényképes igazolvány!

Csilla Cseke

MEGJELIK HAVONKÉNT, A MEGELŐZŐ HÓNAP UTOLSÓ HETÉBEN
Lapzárta a megelőző hónap második péntekén.
Meg nem rendelt kéziratokat és fotókat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

Ára: 400 Ft, előfizetőknek: 350 Ft. Az előfizetési díj: 4200 Ft/év
Nyugdíjasoknak, diákoknak és hivatásos vadászoknak az előfizetési díj kedvezményes: 3850 Ft/év (A jogosultságot igazolni kell).
A lapot a VKE tagjai ingyen kapják meg.

A Magyar VADÁSZLAP előfizethető "Belföldi Postautalványon"
a szerkesztőség címén, átutalással a 65100149-10004115 számlán,
vagy a hírlapkézbesítőnél, a postahivatalokban.
Terjeszti a Hírker Rt., az NH Rt. és az alternatív terjesztők.
Kiadja a Vadászati Kulturális Egyesület
Központi telefon és fax: 242-00-42
Email: vke@vadaszlap.hu
Homepage: www.vadaszlap.hu

A szerkesztőség és a kiadó címe: 1031 Budapest, Pákász u. 7.
Nyomdai előállítás: Origo Print Kft.
Felolvasó: Bánáti László ügyvezető igazgató
ISSN 1215-6159 (Nyomtatott) ISSN 1588-1229 (Online)

Kiadó-főszerkesztő
Csikó Sándor (30/397-56-51)
Fehéls szerkesztő
Homonnay Zsombor (30/397-56-71)
Főmunkatárs
Somfai Ervin (30/397-56-61)
Tervező-szerkesztő
Gigor Csaba (70/318-94-84)
Webmester
Hegedűs Wéber Ildikó (20/391-70-47)
Hirdetési vezető
Lakatos Erzsébet (30/268-18-54)
Szerkesztőségi titkár
Elek Ferencné (30/410-10-51)

CÍMLAPON

Magyar agyar a világrekord
Nagy László felvétele
Vaddkan a terítéken
Somfalvi Ervin felvétele

A SZERKESZTŐ JEGYZETE 1.

Csekő Sándor: Belépő

VILÁGREKORD 3.

Homonnay Zsombor: Magyar a legnagyobb agyar

PROGRAMAJÁNLATOK 4-5.

Csekő Sándor: Májustól májusig
Fotók: Cseke Csilla
Pest megyei vadásznapi - Gödön

HALOTTAINK 6.

Mátyás Ferenc nekrológja Csatári Bélárról
Kászoni Zoltán megemlékezése Sárkány Árpádról
Dr. Balázs István búcsúja Schell Lászlótól

HÍREK-TUDÓSÍTÁSOK 7-10.

KONFERENCIÁKRÓL 11.

Dr. Balázs István: A megoldásnál nincs fontosabb
Takács Frigyes: Felvidéki vadásznapi

A VKE AJÁNLATA 12.

13. OLDAL

Homonnay Zsombor: A fácán nem madár?

BOSSZANTÓ 14-15.

Nagy János: Vadfarmok Amerikában
Fluck Dénes: Mekkora üzlet volt? - a magyar fogolyexpot
Fotó: archívum

VADÁSZATI GYAKORLAT 16-19.

Homonnay Zsombor: Őz, a csodák csodája
Fotók: Somfalvi Ervin

DIANA 20-21.

Bán Beatrix: Fordul a kocka ?
Zsarnay Attila: Kicsi nekem ez a ház...
Fotó: Patakyné Szabó Éva
Bán Beatrix: A szerencsepapírt sem segített
Fotó: Polster Gabriella
Bótáné Batta Olga: Jávorkúti varázslat
Fotó: Varga Mária

VADÁSZOTTHONOK, VADÁSZ-SZOBÁK 22-23.

Békés Sándor: Harmóniában önmagunkkal - dr. Koncz István otthonában
Fotók: Körtvélyesi László

POSZTER 24-25

Somfalvi Ervin felvétele: Percekkel a születés után (őzsuta gidáival)
Mire szabad vadászni?
Május-júniusi naptár

MŰVÉSZPORTRÉ 26-28

Somfalvi Ervin: Önarckép - csontból
Portréfotó: Harmat Attila
Tárgyfotók: Somfalvi Ervin

KÖNYVKRITIKA-AJÁNLÓ 28.

Somfalvi Ervin: Muray Róbert: Témám a természet
Zákonyi Botond: A Balaton és vidéke

NEMZETI PARKOK 29-31.

Somfalvi Ervin: Az Aggteleki Nemzeti Park
Fotók: Somfalvi Ervin, Rózsa Sándor

TUDÓSÍTÓINK JELENTIK 32-35.

Lépjünk tisztán Európába !
Fotók: Mészáros Iván és Polster Gabriella

IRODALOM 36-37.

Csekő Sándor: Balassi Bálint élete
Balassi Bálint versei
Boros Zoltán illusztrációi

A MAGYAR KONYHA ROVATA 38.

Fácán galantin tokaji zsemelével, kerti salátaboglyán
Töltött fűj burgonyafánkban, gyümölcsraguval

VADÁSZKUTYA 39.

Szarka Ágnes: Az egérszínű mindenek

MIKOR-MI-MENNYIÉRT? 40.

Dr. Balázs István:
Az őz vadászat plusz költségei, fácáncsibék és a tápok árai

HUMOR 41.

- Ha a kockázatviselést kiterjesztjük a vadászidőnyre is, akkor egy kicsit drágább lesz!

Garamszegi: De hun vannak a süldők ?
Kelemen István karikatúrái

LÖVÉSZET 42-43.

Vasvári Erzsébet: Koronglövő sikerek I. rész
Archív felvételek

TÚSKE 43.

Várszegi József: Horgásznaptár

VADÁSZÍJÁSZAT 44.

Zicska Szilárd: A kezdő íjásznak (II.rész)
- a célzást segítő eszközök és a "nyílhegyek"

HORGÁSZAT 45.

Zákonyi Botond: Dunajec a "hűtlen" folyó
A szerző felvétele

APRÓHIRDETÉSEK 47.

KÖVETKEZŐ SZÁMUNK TARTALMÁBÓL: 48.

Rovatvezetők és rovataik
Tudósítóink
A Diana Vadászklub vezetői

Magyar a legnagyobb agyar!

Számunkra nagyobb örömhírt soha nem jelenthetett volna be Budakeszin - március 13 -án - a C.I.C. nemzetközi trófeabíráló bizottsága, mint, hogy újfent világrekorddal öregbíthettük a magyar vadászat-vadgazdálkodás világhírét.

■ Javier Botin spanyol vendégvadász a budakeszi erdőben tavaly november 4 -én rendezett disznóhajtáson lőtt vadkanjának agyara 162,85 pontot kapott, és hivatalosan új világrekorddá nyilvánították.

Az agyar hosszúsága - 27,40 és 27,70 cm - ha még igazi csoda számba nem is ment, de a szélessége, vastagsága, a körméretek azok, amelyek igazán lenyűgözők.

A szép számban megjelent hazai és külföldi érdeklődő és szakember bizony, alig tudott a látvánnyal betelni, s legalább egyszer végigsimította a természet eme rendkívüli csodáját. A messziföldről érkezett rangos zsűri elnöke Michel Nolens /Belgium/, tagjai Veljko Varicak/ Szlovénia/ egyben a bizottság tiszteletbeli elnöke, Gregor Bolcina/Horvátország/Nino Ninov/Bulgária/Szidnai László és Bognár Gábor/Magyarország/ volt.

Az előző, 158,20 pontos világrekord vadkan agyar viselőjét 1986-ban, a néhai Todor Zsivkov bolgár kormányfő ejtette el. Bár eddig a történelem során soha nem volt magyar vadkan világrekord, mégsem mondható ez minden előzmény nélkülinek, hiszen a világranglista harmadik helyezett - 154, 80 IP - agyarának egykori "tulajdonosa" szintén a budakeszi erdőben nevelkedett, és a legerősebb hazai agyar volt, szerencsére egészen eddig. De, hogy ritkítsa a párját, még egy hatalmas hazai agyart is megcsodálhattunk : tavaly augusztus 11 -ikén, Bagi István vadászpuskája elé hozta a kiszámíthatatlan vadász-szerencse Szalonnán,

Michel Nolens, Benedek Fülöp és Keszleri József

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) a 26,40 és 28,50 centiméter hosszú, 134,30 pontos agyarú - szintén álomnak mondható - hatalmas vadkant.

Az új világrekord ünnepélyes kihirdetése közben Michel Nolens , a bíráló bizottság elnöke részletesen kitért a világhírű szakszerű és tudatos vadgazdálkodásunk, valamint a kiváló élőhelyi adottságaink megőrzésében és fejlesztésében elért eredményeinkre, a szakmai tudás és természeti adottság csodálatosan kialakított összhangjára, amelynek sikerült most újabb világraszóló bizonyítékát adni.

Új magyar nemzeti muflon-rekordunk is született, az idén február 13-án, Bajnán terítékre került 240,75 pontra bíralt muflonkos hatalmas ívű csigájával. Az előző nemzeti rekordjaink a 2001-es vásárosnaményi 234,70-, és az 1986-os telki 233,80 pontos mufloncsigák voltak. (A jelenlegi világrekord az 1992-ben a csehországi Zsidlovicében terítékre került kos csigája, 252,45

ponttal.) Mindezek ellenére - s ezt a hazai és külföldi szakemberek is fejszóvalva jegyezték meg - az EU-ban egyedülálló módon a több mint egy évszázada háborítatlanul velünk élő magyar muflonok országos jellegű kiirtása még ma sem került le a napirendről !

A bíráló bizottság elé került még a 212,35 pontos (tavaly novemberi címlapunkon mutattuk be), a 210,50-, és a 202,67 pontos gúthi kapitális dámlapát, valamint 123,15 pontra bíralták a Maas Lung által Belgiumban elejtett vadkan agyarát. A várva várt ünnepélyes eredményhirdetés után boldogan csendültek össze a pezsgőspharak. Benedek Fülöp államtitkár, Pintér István főosztályvezető, Rácz Fodor Gábor osztályvezető, Gémesi József az ÁPV Rt. képviselője, Feiszt Ottó, az OMVK elnöke, a meghívott vendégekkel, a zsűri tagokkal, tiszta szívvel együtt gratulált Zambó Péter vezérigazgatónak és Keszleri József erdészeti igazgatónak a Pilisi Parkerdő Rt. elért sikereihez.

Kedves és megható színfoltja volt a rendezvénynek a 75. születésnapját ehelyütt ünneplő Veljko Varicak, a C.I.C. alelnökének, a Közép-Kelet-európai szakbizottságok koordinátorának felköszöntése, amely jeles alkalomból a Vadászati Kulturális Egyesület a Hubertus Kereszt arany fokozatával tüntette ki, az európai vadászati kultúra terén végzett sok évtizedes munkásságának méltó elismeréseként.

- hozso -

Új nemzeti rekord csiga

Májustól májusig

Tavaly még zártkörű volt, idén már mindenki által látogatható lesz a Vadászati Kulturális Egyesület május 16-ai - vasárnapi - gödi majálisa, amely idén sem szűkülökdi programokban.

■ Merthogy - immár másodszor - megyei csapatok versenyeznek majd a Nemeskéri-Kiss kúria kertjében az Országos Vaddisznópörkölt Főzőversenyen, és ha már a versenynél tartunk, minden jelenlévő család vagy baráti társaságból alakult csapat elindulhat a VKE ötkarikás versenyén: kitöltheti a 20 kérdésből álló tesztlapot, lézeres lövészetten gyűjthet pontokat, felismerheti a védett madarakat, fametszeteket és borokat ajánlhat különböző étkekhez. A holtversenyt idén is a már bevált, jó hangulatot keltő "szögbeveréssel" döntik el.

A szabadtéri színpadon 10 órakor Stohl András konferálja a műsorunkat, amelyben fellép

Fillár István színművész közreműködésével a baranyai. kúrtegyüttes, a Concerto Boldog együttes fúvósai, Szabó György bűvész, valamint Máté Otília dalénekes. Lesz kutya-, solymász-, vadász-görény és vadász-íjász bemutató, lehet majd horgászbottal célba dobni és természetesen a majális résztvevői válogathatnak majd iparművészeink, vadászruha készítőink termékeiből, a VKE igen gazdag könyv-, CD-, videofilm kínálatából.

Miközben a családtagok, ismerősök nézik-hallgatják a műsort, versenyeznek, kóstolgatják a bográcsok rotyogó pörköltjeit vagy a borkóstoló borait, megtekintik a vadászruhák dívatbemutatóját... a gyerekek játszhatnak, festhetnek, gyurmázhatnak, különleges állatokat vághatnak papírból... addig 11 órától a galériában a VKE tagjai meghallgatják az egyesület közgyűlésén elhangzó beszámolókat és döntenek a „hogyan tovább?”-ről.

Aki próbálta már tudja, hogy nem is olyan könnyű fején találni a szöveget

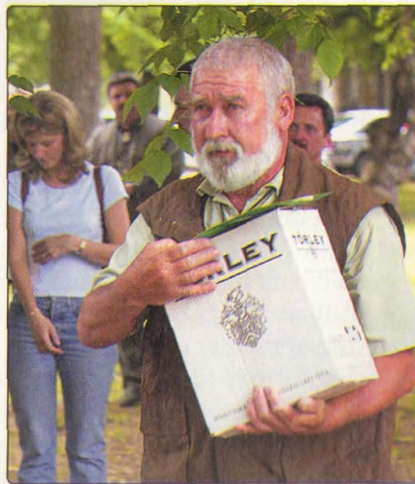

Vannak akik az ízek mellett a küllőre is adnak

Gyerekek, mamák és nagymamák kézimunkázás közben

A Szalonka Dublé Díj több, mint egy láda pezsgő-dicsőség

Ünnepélyes keretek között 14 órakor kerül sor a VKE arany „toll-díjainak” és a Hubertus Kereszteknek az átadására, a „Természet templomában” - dr. Nagy Gyula emlékére kiírt - irodalmi pályázat díjainak kiosztására, az idei szalonka dublé díjak, valamint a „Lője meg a Vadászlap fácánját!” nyereményeinek átvételére.

Első alkalommal adja ki a VKE a Hubertus Kereszt legmagasabb - valódi gyémántokkal ékesített - fokozatát, amelyről titkos szavazással döntenek a VKE Kulturális Tanácsának tagjai.

A majálison ismét találkoznak egymással a Diana Vadász hölgy Klub tagjai, akik ezt a rendezvényt is fölhasználják arra, hogy barátkozzanak, ismerkedjenek egymással.

A VKE közgyűlést követően alakul meg - a Diana klub mintájára - az egyesület irodalmi- és művészköre. Mindkét szekciónak azonos a célkitűzése, a vadászati kultúra ápolása és fejlesztése érdekében megpróbálja összefogni, koordinálni, szervezni - de legfőképpen segíteni - a vadászírók, illetőleg a vadászati-termeszeti témában alkotók munkásságát, tevékenységét.

A tervezett programokból remélhetően kiderül, hogy a VKE majálisára azért lesz érdemes a vadászoknak - a családjukkal együtt - ellátogatni, mert a barátságáról, a megértésről, a vidámságról, a szórakozásról, az együttműködésről szól, és ahol - ráadásul - találkozhatnak az egyre gazdagabb és változatosabb magyar vadászati kultúra jeles képviselőivel is.

PEST MEGYEI VADÁSZNAP - GÖDÖN

■ 2004. június 13-án, a gödi Nemeskéri-Kiss kúriában kerül megrendezésre a Pest megyei vadásznap, amely gazdag programmal várja a vadászokat és családtagjaikat. A gödi Nemeskéri-Kiss kúria a fővárostól alig félórányi utazásra, egy háromhektáros ősparkban helyezkedik el. Az 1700-as években épült, szépen felújított klasszicista stílusú épület helyiségeiben, a galériában és a rendezvényi különtermekben tekinthető meg a bemutatók egy része, a többi program a friss levegőn, a park árnyas fái alatt zajlik.

A rendezvényen immár hagyományosan a következő műsorokat kínálják a vendégeknek:

- Amatőr vadpörkölt-főzőverseny - vadásztársaságok csapatai, baráti társaságok részvételével, amely ünnepélyes alkalom arra, hogy a vadászok bemutathassák ételeik elkészítése során mesterfogásaikat, megízleltessék a vadételek legjobbjait.
- Vadászok borainak versenye a Vadász Borrend szervezésében, annak bizonyosságként, hogy a vadászok nem csak szeretik a bort, hanem értenek is hozzá.
- Nemzetközi szarvasbőgő verseny
- Nemzetközi faszobor faragó verseny
- Vadászok puskadobáló erőpróbája
- Neogrady Antal festőművész emlékkiállítás
- Erdészetek, természetvédelmi parkok bemutatkozása
- Képző- és iparművészeti alkotások kiállítása és vására
- Vadászkutya, vadászmadár, vadászgörény bemutató
- Vadászfűszert felnőtteknek és gyerekeknek
- Virtuális vadászat, lézeres lövészet
- Vadászuha bemutató
- Vadászati felszerelés, ruházat és ajándéktárgy vásár
- Antikvár és új vadászkönyvek értékesítése
- Kóstolgatás, kortyolgatás, önfeledt, vidám szórakozás családostól egész nap.

Csatári Béla (1927 - 2004)

■ Békés megye szülöttként, több mint negyedszázadon át megyei és országos szövetségi vezetőként dolgozott. Nem volt ugyan a szakterület "tudósa", mégis vitathatatlanul jelentős szerepe volt abban, hogy a megye apróvad-gazdálkodása igazán nagy ívű pályára állítva, akkoriban aranykorát élte, mert a fácánteríték meghaladta még a kétszázézetet is. A nyolcvanas évek elején, már az országos intézőbizottság tagjaként felismerte, hogy a kimagasló eredmények megtartása és a továbbképzés érdekében szükség van a megyei tenyésztelőre is. A Csabacsúdon létrejött telep, oktatási és gyakorlati továbbképzési bázis sok-sok hivatásos vadásznak és vadászmasternek adott kiváló elméleti és

gyakorlati útmutatást. A közelgő változásokat előre látta, és 1990-ben átadta a "stafétabotot" fiatal utódjainak.

Emelt fővel köszönt el vadásztársaitól, munkatársaitól, hiszen jelentős örökséget hagyott utódaira. Ezzel a még ma is sokat emlegetett negyedszázados, vadászszízekben rendkívül gazdag korszak le is zárult Békés megyében. Hitte, vallotta és ápolta a vadászat tisztességéből született hagyományainkat, mert tudta, hogy ezek képezik az alapját a jelennek, amelyre biztonsággal épülhet majd a jövő.

Hiszem, hogy lelked megtalálta ott fenn is, a természettel azt az ősi kapcsolatot, amely itt a földön is meghatározó része volt az életednek, túlságosan bőre nem szabott szabadidődnek. Lelked most már szabadon szárnyalhat, mint a madár, s ez a szabadság most már korlátlanul a Tiéd: "in aeternum"! **Mátyás Ferenc**

Sárkány Árpád (1932 - 2004)

■ Egy vadászpuska - a híres vegyes csövű Krupp - 53 év után végleg elhallgatott. Gazdája, id. Sárkány Árpád, az erdélyi Kovászna megyei Sósmező szülötte, székelyföld neves közéleti személyisége, 43 szolgálati év után, hirtelen távozott a túlvilági erdők vadászmezeire.

Kézdivásárhelyen szerzett erdésztechnikusi képesítést, majd Brassóban erdőmérnöki diplomát. Erdészvezető, majd egy faipari vállalat főmérnöke volt.

Sok-sokezer hektár erdőtelepítés fűződik a nevéhez. A

székelyföldi erdő és vadvilág szerelmeseként vadászta-tott sok hazai és külföldi nagyságot ... s köztük magyarországi barátait. Hatalmas ebédlője faláról kapitális és különleges medve, farkas, hiúz, siketfajd, gímszarvas és őztrófeák emlékeztetnek néhai elejtőjükre. Erőt, fáradságot nem kímélve dolgozott a vadállomány minőségének fejlesztéséért. Hiányát érzik magyarországi barátai, Hargitán, Gyergyóban, a Bodoki, Berecki, Ojtozi hegyekben, az ősfenyvesekben. Vadászfegyvereit, kutyáit, kedvenc Murgó lovát méltó kezekbe, fiaira, unokáira hagyta immár örökre. Árpád, nyugodj békében.

Kászoni Zoltán

Schell László (1922-2004)

■ Elment. Csendben. Szerényen, ahogyan élt. A Vadászmaster. Tényleg az volt. Mindene volt a vadászat, a természet, a táj. Bizonyosan fent is lesz vadászterülete.

Erdélyben, Aranyosgerenden született. Már gyerekkorában is vadászott, amely szenvedélyt édesapjától és nagybátyjaitól örökölte. A háború utáni időkben hol volt vadászfegyvere, és vadászengedélye, hol nem, ahogy az akkori időkben ez lehetséges volt.

Előbb a hatvanas években a Préko Vadásztársaság tagja, majd vadászmasterre lett és Ő volt, aki János hegyen az első vaddisznót elejtette. Ezután az Autóvill Vadásztársaságba került, a Gerecsében, Süttő és Marótpusztá térségében. Innen pályázott át a Kemenesmagasi- Kemenespuszta és Kemeneszentpéter környéki vasi területre, majd pedig az alsónémedi KKM Vörös Meteor - jelenleg Kóhalma és az acsai Lendület jó egészség Vadásztársasághoz.

Az alsónémedi vadásztársaságnál szinte belépésétől kezdve, évtizedeken át eredményes vadászmasteri funkciót töltött be. Volt olyan időszak, amikor a

Lendület jó egészség Vt-nél is vadászmasterkedett. Sok vadkacsát és fácánt nevelt fel. Élete nagy bikáját, a páratlan 24 -est, tíz kilogramm feletti súlyút - a Plovdivi Vadászati Világkiállításon is bemutatták - Acsán lőtte.

Elvégezte a Soproni Egyetemen a felsőfokú vadgazdálkodási tanfolyamot, mert mindig többet akart tudni erről a gyönyörű sportról. Csodálatos tudású, gyakorlati szakember volt, aki nem mindenáron akart vadat zsákmányolni.

Munkája elismeréseként 80 éves (!) korában Nimród érem és Hubertus Kereszt kitüntetésben részesült.

Lacikám, Laci Bácsi! Nem tudlak elfelejteni, mert 35 évvel ezelőtt Te lövted velem életem első őzbakját - a te szavaiddal élve a "bakkot!" és megtanítottál az őzhívás rejtelmére. 35 évi töretlen, őszinte barátságunk ekkor kezdődött és a mai nappal fejeződött be. Nyugodj békében.

Alsónémediben - a Kóhalma vadásztársaságnál - az általa elsőként leleplezett kopjafán, amely az elhunyt vadásztársaik nevét tartalmazza, most már az ő neve is szerepelni fog.

Dr. Balázs István

Tájékoztató

■ Az FVM vadászati és halászati főosztálya április 6-án tájékoztatta szerkesztőségünket arról, hogy az illetékes társfőosztálynál kezdeményezte a trófeák országhatáron való ki-, illetve beléptetésekor fizetendő állatorvosi vizsgálati díjak eltörlését. Az egyeztetés keretében az állategészségügyi és élelmiszerellenőrzési főosztály tájékoztatást adott arról, hogy az Európai Unió 1774/2002. (október 3.L.273.) számú rendelete VIII. mellékletének VII. szakasza foglalkozik a kezelt, kikészített trófeák fogalmával.

A rendelet alapján a szokásos eljárás szerint kifőzött és

(kifehértett) hidrogén-peroxiddal kezelt trófeák az Európai Unión belül, a tagállamok határain keresztül történő szállítása nem tartozik hatósági állatorvosi eljárás alá. Ebből következik, hogy 2004. május 1-étől a hazánkban zsákmányolt trófeákat - ha az EU országokon belül történik a szállításuk - nem kell állatorvosi vizsgálat alá vetni és ennek díjával számolni. Viszont, ha az Európai Unió külső határán kívánják átléptetni a kezelt trófeát, az ilyen szállítmányt a származási ország hatósági állatorvosa által kiadott állategészségügyi bizonyítványnak kell kísérenie.

Tilos vadásztatni...

■ ... hivatalosan regisztrált szervező iroda nélkül - mondta ki a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium engedélyezési és közigazgatási hivatalának illetékese a tárgyban kért állásfoglalásban. A hivatal a 12/1999/II.2. Kormányrendelet 2.§. /1/ bekezdés "s" pontjában foglalt felhatalmazás alapján látja el az utazásszervező és közvetítő tevékenységgel kapcsolatos külön jogszabályban - a 213/1996/ XII.23 / sz. kormányrendeletben - előírt nyilvántartásba vételi és egyéb közigazgatási feladatait, és vezeti az előírt hatósági nyilvántartást.

A kapott jogszabályi értelmezés meglehetősen hosszú és bonyolult. Röviden a lényege: a vadászatra jogosított szervezet csak akkor végezhet közvetlen szerződést kötvé külföldi bérvadászsal, ha az ehelyütt külön nem részletezhető feltételekkel, engedélyekkel és az előírt hivatalos regisztrációval rendelkezik. A kiadott eseti állásfoglalás - természetesen - addig érvényes, ameddig a vonatkozó rendeleteket meg nem változtatják, illetve azokat vissza nem vonják.

Érdemes pályázni

■ Bár a hátralévő idő már nem mondható túl hosszúnak, az FVM március közepén nyilvánosságra hozta az idei támogatások pályázati lehetőségeit, amely április 30-áig nyújtható be.

Az eddigiekhez képest újdonság, hogy csak azok a szervezetek

Egyhangulag és egyhangúan

■ Annak ellenére, hogy új helyszínen - a Hotel Griff smaragd termében - került sor az Országos Magyar Vadászkamara éves rendes küldöttközgyűlésére, külsőségeiben nem sokat változott a rendezvény. Nem voltak vadászkiértősök, nem hangzott fel a vadászok himnusza, olyan volt az egész, mint évekkel, évtizedekkel ezelőtt ... a MAVOSZ időkre emlékeztetve.

A küldöttek írásban megkapták a beszámolókat, meghallgatták a szóbeli kiegészítéseket és aztán egyhangulag megszavazták mindent, elfogadván az elnökség, a felügyelő bizottság, a vadvédelmi és vadgazdálkodási bizottság és az etikai bizottság jelentéseit. Vita nélkül került elfogadásra a 2004-es pénzügyi beszámoló és az idei költségvetés.

A hozzászólások is visszafogottak voltak - jó néhány küldött "fogadalmat tett", hogy nem is szól hozzá - bár a vadászok szempontjából elég érdekes témák vetődtek fel, mint például az új tagdíjbesorolás, vadászunk-e a jövőben vívizvadra, elkeserítővé vált az elszegényedett vadásztársaságoknál a hivatásos vadászok helyzete, mi lesz az áfával, stb.

Dr. Zsubori Zoltán (Bács-Kiskun megye) érdekes - sőt tragikomikus - gondolatot vetett fel. Ugye a vad az állam tulajdona, a vadászatra jogosultak nem csak a területet, hanem a rajta lévő vadállományt is bérlik. Most, hogy az időjárás és az egyéb kedvezőtlen körülmény miatt elfogyott az apróvad, vajon a bérlők egyedüli feladata-e, hogy a saját pénzükön megvásárolják a pótlást, amit bérelnek? Ráadásul, ha ezt nem teszik, nem tudják a hatóság által megállapított tervet teljesíteni és még a felelősségvonnással is számolniuk kell.

Dr. Jordánics József, a Somogy megyei etikai bizottság elnöke a kamara etikai (fegyelmi) szabályzatának használhatatlanságára hívta fel a figyelmet és sürgette az átdolgozás fontosságát.

Dr. Székely László, a kamara alelnöke a jövő kérdései közül a modernizálásra és a klubélet fejlesztésére biztatta a megyéket.

A másfél órás küldöttközgyűlés izletes ebédrel ért véget.

pályázhatnak, akik regisztráltják magukat a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalnál. (A regisztrációs lap és a kitöltési útmutató a www.aik.hu honlapról

letölthető, de a regisztrációs kérelem csak postai úton nyújtható be. A cím: 1385 Budapest 62. Pf.:868.) A pályázható támogatások között előtérbe került - az ismert okok miatt

veszélybe került - fácán törzsállomány fejlesztése, valamint az ehhez szükséges természetes élőhelyek feltételeinek javítása.

A nagyvad esetében elsősorban a mező- és erdőgazdasági károk csökkentését elősegítő élőhelyi feltételek javítása a cél.

Pályázhatnak támogatásra a különleges rendeltetésűnek a vadállomány fenntartására is.

A pályázatokat a Területi Vadgazdálkodási Tanácsok a helyi viszonyok ismeretében véleményezik és bírálják el a kiírás szerinti szigorú feltételek szerint. Mindezekon kívül pályázni lehet a vadgazdálkodással, illetve a vad védelmével összefüggő tudományos kutatás, valamint a vadászati kultúra és ismeretterjesztés támogatására is, amelyet az FVM vadászati és halászati főosztályának kell beküldeni szintén április 30 -áig. /Cím: 1860 Budapest, Kossuth tér 11./

A pontos feltételek leírása, a pályázathoz szükséges űrlapok a megyei szövetségek, illetve a kamarák irodáiban az érdeklődők rendelkezésére állnak.

Egy millió a nyomravezetőnek

■ Talán segítünk dr. Szij Józsefnek, ha lapunkban is közöljük, hogy a rendőrség 250 ezer forintot, a kirabolt tulajdonos további 750 ezer forintot ajánlott fel a nyomravezetőnek. Az ellopott puskák: egy angol agyas, 20-as, belga Lebeau-courally - gyártási száma: 36582, egy angol agyas, 12-es, oldal-lakatos, belga Forgeron - gysz: 36362, egy 20-as, Holland-Holland lakatos Forgeron - gysz: 34503 és egy váltócsöves K 77-es Whaterby Magnum 3x12x50-es Schmidt & Bender céltávcsövel.

A kereslet nem nő

■ Sajnos továbbra sem növekszik a vadhús iránti kereslet a nyugati piacokon, és ezért csökkent a fölvásárlás. A tavalyi 6993 tonna helyett az idényben csupán 5635 tonna volt a kereskedők által felvásárolt vadhús. A 2000 tonnás belföldi fogyasztás egy részét - a becslések szerint 800 tonnát -

Végzett kürtösök

■ Harmincan tanulták meg a vadászkürt jelek elfújásának "művészetét" a Baranya megyei Kövestető hotelben, március második felében, egy álló héten át. Voltak kezdők és haladók, akik szaktanári irányítás mellett napi nyolc órán keresztül lelkesen gyakoroltak. Ám, hogy egy kis csönd és áhítat is legyen, a tanfolyam résztvevői hajnalban és este a húzó szalonkákat lesték... és a végén 11 madár feküdt a terítéken, amelyet sajátos gasztronómiai élményként, közösen fogyasztottak el. Esténként rangos előadóktól hallgathatták a szakterület érdekes újdonságait. Köszönet a támogatóknak, jelesül a MEFA Rt., a VKE és a Baranya megyei vadászszövetség és kamara illetékeseinek.

a vadászatra jogosultak helyben értékesítettek. A legtöbb vadhúst a szállodák, éttermek vásárolják. A hazai fogyasztók között az eladások alapján a "népszerűségi" lista: szarvas, vaddisznó, őz, muflon és végül az apróvad, de hozzá kell tenni, hogy a háziasszonyok körében nem eléggé ismert, hiányzik a reklám, a marketing, amellyel ez a mennyiség jelentősen növelhető volna. A szakemberek sem bíztatnak semmi jóval, mert a szivacsos agyvelőgyulladás okozta pánik elmúltával külföldön jelentősen lanyhult a kereslet, így a raktárkészletek az előrejelzések ellenére a vártnál lassabban csökkentek. Az EU-ban vadhúsra nincsen semmiféle korlátozás, kvóta, szabadon forgalmazható, ezért továbbra is nem kis gondot okoz a piaci versenyben az Új-Zélandról nagy tömegben behozott, idénytől függetlenül és olcsóbban ajánlott, tenyésztett vad húsa.

A szakma ifjú mesterei

■ A vadász-vadtenyésztő szakma kiváló tanulóinak idei országos versenyét Szombathely - Oladon rendezték a Herman Ottó Kertészeti, Környezetvédelmi és

Vadgazdálkodási Szakképző Iskolában március 10-étől, 12 -éig. Ernuszt Kelemen néhai Vas vármegyei főispán és országgyűlési képviselő régi szépségében helyreállított kastélya és az évszázados fákkal ékeskedő ősparkja a versenyhez méltó környezetet adott. Eger, Mátészalka, Csongrád és Somogyzsifia küldte el négy tagú csapatait.

"Terítéken a vaddisznó" címmel az első napon egy esszé kérdéskörének megoldása volt a feladat. Másnap kezdődtek a gyakorlati feladatok. 25 védett és vadászható faj, öt vadászkutya fajta és öt vadászható vadfaj nyomainak, valamint ugyanennyi takarmánymag és tíz fa és cserje faj felismerésében jeleskedhettek a versenyzők. Megmutatták, hogy jártasak-e a motorfűrésszel való rönkdarabolásban, szelelésben, és ha a gépkezelés során valami hibát vétettek, ezért pontlevonás járt.

Minősítettek és bíráltak gím-,dám, és őzágancsot, szakszerűen be kellett állítani a héjakosarat és a ládacsapdákat, s ezekhez terelőfalakat kellett építeni. Lőttek korongra, golyóval bukó alakra, becsültek távolságot. A maximális

Egy koponya nem fejetlenség

■ Korábbi számunk híreiben írtunk V. Csaba, nemesnádudvari (Bács-Kiskun megye) vadász lakásán lefoglalt farkas koponyájának ügyéről. A farkast még 2003 februárjában, Romániában szabályos CITES engedéllyel ejtette el, majd hazahozta. A határon a CITES papírt bemutatta, és azt a számára hivatalosnak tűnő választ kapta, hogy mindezek után már mást tennie nem kell.

A bulvárlapok a védett állat trófeacsempészetének újabb "fegyvertényeként", nagy csinnadrattával és nem titkolt örömmel közzétették ... mondhatnók: a csontot ismét alaposan lerágták. Ahogy írták: a lefoglalást végző rendőrség és a természetvédelmi hatóság véleménye szerint az "elkövető" természetkárosítással alaposan gyanúsítható, mert behozatali és farkaskoponya-tartási engedéllyel nem rendelkezett. Azóta az ügyészség a "vádát" - egy év próbára bocsátással - elnapolta. Erről viszont már - lapunkon kívül - sehol, egyetlen sor sem jelent meg.

pontszám 600 volt, ha ezt valaki 70 százalék felett teljesítette, akkor vizsga nélkül megkaphatta a szakmunkás bizonyítványt.

Egyéniben a végeredmény:

I. Tinnyi Tamás (486) II. Tamás István (480, mindketten szőcsénypusztai tanulók) III. Bodnár Tibor (474, az egri iskolából).

Csapatversenyben: I. Szőcsénypuszta. II. Eger, III. Csongrád, IV. Mátészalka

F.G.

Az egércincogástól a szarvasbőgésig

■ Öt alkalommal - május 27-én, június 24-én, július 29-én, augusztus 26-án és szeptember 30-án - egész napos vadhívó-csalogató tanfolyamot szervez a Magyar VADÁSZLAP szerkesztősége vadászoknak, vadász mestereknek, hivatásos vadászoknak és mindazoknak, akik - a témában jártas szakemberektől - meg akarják tanulni a szarvas-

bőgés, az őzhívás, a nyúlshívás, a rókahívás, stb. módszereit.

A tanfolyam díja 6 ezer forint, amelyben az ebéd is benne van.

Jelentkezni dr. Balázs Istvánnál, a 30/492-89-62-es telefonon, vagy a szerkesztőségnél lehet.

A fővad védelmében

■ Szinte hihetetlen méreteket öltött az illegális hullott agancs-gyűjtés, holott a törvény egyértelműen ezt a "terméket" is a vadászatra jogosult tulajdonának minősíti. Emellett a vad üzése, zaklatása is szabálysértés, amely feljelentés esetén akár 50 000 forintos pénzbírsággal is sújtható. Az engedély nélküli "gyűjtés" tehát lopás, a felvásárlás pedig orgazdaság, amely tényállások bizonyítása a feljelentő kötelezettsége. Éppen ezért idén több erdőgazdaság, a somogyi erdőekben, a Vértes és a Gerecse hegységekben táblák kihelyezésével, rendszeres

ellenőrzésekkel, és folyamatos járőrözéssel tiltotta meg a veszélyeztetett időszakban a kijelölt utak elhagyását. A szabálysértőket felszólították az erdők elhagyására, és megtették a szabálysértési feljelentéseket, eképpen igyekezve érvényt szerezni a törvényes előírásoknak. Az idény végén érdemes volna a tapasztalatokat, eredményeket, az esetleges gondokat alaposan kiértékelni és "közkinccsé" tenni.

Nyakörves szarvasok

■ GPS rendszerű, rádióadóval szerelt nyakörveket helyeztek szarvas tehénre a Zalaerdő Rt. szentpéterföldi vadászterületén. A kutatást dr. Náhlik András vezetésével a Nyugat-Magyarországi Egyetem végzi, amelynek célja a szarvasok élőhely használatának vizsgálata. A kutatást az FVM és az Oktatási Minisztérium közösen támogatja. A szarvasok tartózkodási helyéről a műholdra sugárzott időszakosan vett jeleket távirányítással olvassák le és a folyamatosan gyűjtött adatok kiértékelését követően adható válasz majd várhatóan a legvitatottabb gazdálkodási kérdésekre is.

Szalonkakő avató

■ A megyei VKE csoport kezdeményezésére hat esztendeje heten megalakították Szalonkavadászok Baráti Körét, Szolnokon. A megyeszékhelyen, a Jászságban és a Kunságban működő csoportokban ma már negyven tagot számláló közösség az ideai szalonkanyitányt a szolnoki Diana Vadásztársaság vadásztanyáján a tartotta, március 19 -ikén. Az ünnepségen Forgó József, a Baráti Kör elnöke a titokzatos madár tiszteletéről és mással össze nem hasonlítható, szinte művészi élményt adó vadászatáról szólt, majd felavatta a "szalonkakövet", amelyet a Vadászati Kulturális Egyesület országos központja és a szolnoki Víz- és Csatornamű Koncessziós Rt. anyagi támogatásával állítottak.

Az ünnepség végén Szekeres István, a Szolnok megyei VKE csoport ügyvezetője megköszönte a Diana Vadásztársaságnak, hogy helyet adott az emlékkőnek.

Remélem persze, nem a vadásztanyán lesz a végleges helye tette hozzá - Ma azonban, amikor a sok "puskás ember" miatt az országban erős a vadászatellenes hangulat, és különben is sikk az értékek meggyalázása, nélkülözhetetlen a kerítés adta védelem. Igaz, húsz évbe is beletelhet, de vissza kell szerezni a magyar vadászat kulturális értékeinek becsületét. Akkor pedig a szalonkakő méltóbb helyre kerülhet: a szolnoki Kovácsi-erdőbe.

A szalonkanyitányt követően Pál János, a házigazda Diana Vadásztársaság elnöke szalonkavadászatra hívta meg az ünnepség résztvevőit.

"A Tavasz ébredése"

Május elsején nyílik Németh János emlékkiállítás a bakonybéli Erdők Házában. A tavaly tragikusan elhunyt Németh János csontfaragó utolsó munkái és trófeagyűjteményének egy része, valamint Dedinszky Mária, Császár József, Iván István, Kovács Tibor és Seres Erzsébet természetfestők képei, Keszthelyi Jenő intarziáművész famunkái, valamint Seres Erzsébet kézzel festett porcelánjaiból álló kiállítást Balogh László, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park igazgatója nyitja meg. A kiállítás augusztus 31-éig tekinthető meg.

Vadász, lovas és tájkép

...címmel mutatkozott be önálló kiállítással Seres József festőművész a főtí Vörösmarty Múvelődési házban, március 19 -ikén. A kiállítást Muray Róbert, a hazai témabeli festők doayenje nyitotta meg, aki a kezdetek óta személyes konzultációkkal, alkotótáborok keretein belül a tanácsaival segítette a hangulatos képeivel a vadászok köreiben is egyre népszerűbb gödöllői alkotót.

Barátom a természet

...címet adta kiállításának Matyikó

Vérebesek találkozója

■ Első ízben szervezett igazi családi rendezvényt Kaszópusztán a Magyar Véreb Egyeslet március 26-27 -ikén. A megnyitón soha nem látott számban jelentek meg a "gazdik", családtagjaik és persze a kutyák. Böhm István elnöki megnyitó beszédében örömmel jelentette be, hogy noha a vérebek száma folyamatosan növekszik, a létszámemelkedés nem ment a minőség rovására. A tenyésztés-szemlén 19 vérebet mutattak be, de ezekből hármat külön javasoltak továbbtenyésztésre, a többi "tenyészhető" minősítést kapott, de kizárni egyet sem kellett. A vizsgákon 11 kutyából 9 kapott megfelelő minősítést, amelyek közül 2 maximális pontszámmal teljesített. Kedves színfolt volt az első ízben tartott tenyész-bemutató, amelyen a hazai reprezentatív ken-

nelek képviselői vonultak fel. A Szarvaslesi, a Heiteri, a Körcsönyei, a Zemplénerdei és többi tenyésztő szakszerű és igényes munkája az elmúlt évek során nagyban hozzájárult ahhoz, hogy hazánkban jó minőségű, szép küllemű, és kiválóan dolgozó vérebek kerültek a tenyésztésbe és a vérebvezetők keze alá. Amint az elnök beszédében elmondta, tavaly a hazai vérebvezetők 987 esetben hozták terítékre a már elvesztettnek hitt sebzett vadat, amelynek vadhús és trófea értéke meghaladta a 160 millió forintot. A családi hangulatú kétnapos rendezvény minden résztvevője jó érezte magát, és a baráti találkozó élményei mellett fontos szakmai ismeretekkel gazdagodva térhetett haza.

A.G.

Tibor, akinek képzőművészeti alkotásaiból nyílik három hétig nyitva tartó kiállítás Debrecenben, a Brassai Galériában május 26 -ikán, 11 órakor.

Fóti vadásztalálkozó

■ Hagyományos főzőversennyel, népzenei fesztivállal egybekötött, hagyományos vadászprogramokkal szerveznek baráti vadász találkozót Fóton a Somlyó tónál május 22-én, szombaton. Érdeklődni lehet: Földi Pál /06/20/ 9414-113 / és Szárnyasi Mihály /06/30/ 463-5000 mobil telefonszámokon.

Emlékverseny

■ A jászladányi Aranykalász Vt. május 29-én 8 órai kezdettel rendezi meg az újszászi toronykakas pályán a 30 korongos Dr.Csala László

emlékversenyt, amelyre nem csak a környékbeli vadászok, lövők jelentkezését várják. További információval Seres József versenyszervező (T: 06-57-456-281, 06-30-9735-714) szolgál.

Országos Vizsla Főverseny

■ A CACT- CACIT főversenyt idén a Győr-Moson-Sopron megyében, Lébényben rendezi a MEOE Teljesítménybírói Tanácsa október 23-24 -ikén. A vadászterületet adja és a házigazda a Lajta -Hansági Rt. A verseny nevezési határideje: szeptember 20, díja 6000 Ft. A versenyt a megújított vizsga-és versenyszabályzat szerint rendezik. Cím: dr. Herger László, 7783 Majs, Petőfi tér187., telefon: 06/30/ 3487 -164

A megoldásnál nincs fontosabb

Továbbképzéssel egybekötve a "válságkezelés" lehetőségeinek keresése volt a témája a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei szövetség, a kamara és a felügyelőség által szervezett szakmai konferenciának, Miskolcon március 2-án. A Tudomány és Technika házában a jeles rendezvény rangjához méltóan gyülekeztek a túlnyomórészt már a hivatalos, ünnepi egyen öltönyben feszítő vadászok.

■ Dr Székely László, elnök bevezetőjében egybekötve arról szólt, a vadászok körében nő az aggodalom, mert egyre több a veszteségesen működő vadásztársaság. Bár a vadlétszámra vonatkozó vélemények jelentősen eltérnek, ma már nem a magyar vadgazdálkodás világhírnevének, hanem sokkal inkább a vadállomány megőrzésének van prioritása. Ezért fontos a szektorsemlegesség és az egymás értékeinek, érdekeinek a tiszteletben tartása.

Pechtol János, az OMVV ügyvezető elnöke, előadását látványos grafikonokkal és táblázatokkal illusztrálva leszögezte, hogy a kialakult helyzetben a vadgazdálkodási ágazat is nagy bajban van, de nem csatlakozik az agrártüntetésekhez. Adatokkal és érvekkel igazolta megállapításait.

Az egy vadászra jutó apróvad teríték 1975-ben még 40 -, 2000-ben 14 -2003-ra

azonban mindössze 8 - ra csökkent. Elfogytak a pénzügyi tartalékok is, ezért és a fennmaradásért a vadászterületekre be kell engedni a tőkét, vagy a vadászok fizetik meg a hiányzó összegeket. Az euró bevezetése óta sajnos tovább csökkent a Nyugat-Európai vadászok érdeklődése a magyarországi szarvasbika és őz vadászatok iránt. A vadászati ágazatnak 2003-ban a kiadásokkal szemben már nem volt ellensúlyozó bevétele. A részletezett kedvezőtlen közgazdasági tényezők ellenére, és a különböző tényezők összevetése alapján a vadásztársasági rendszer mellett állt ki. Az anyagi lehetőségek differenciálásán alapuló vadászati formának már létezik gyakorlata, például az apa és a fia vadászati céllal megvásárol 300 nevelt fácánt. A költségek csökkentése érdekében egybekötve el kell érniük, hogy a társaságoknak legyen lehetőségük közvetlenül fogadni bérvadászokat, ne legyen kötelező 3000 hektáronként hivatásos vadászt alkalmazni, és egy sor más egyszerűsítésre is volna lehetőséget lát.

A földtulajdonhoz kötött vadászati jogról, a földtulajdonosi képviselő tevékenységéről és lehetőségeiről dr. Balázs István tartott előadást.

A természet szerű vadgazdálkodási lehetőségeiről, és korlátairól dr. Náhlik András, egyetemi tanár (Sopron) tartotta. Az ősallopothoz - állapototta meg - a természetben nem lehet

viszátérni. A szalonka, a nyári lúd és a böjti réce vadászatát, engedélyezni kell. A nagyvadállomány önmagában nem okoz közvetlenül természetvédelmi gondokat, esetleg csak közvetve. Okozhat viszont élőhelyi és gazdálkodási problémákat. Az erdőgazdálkodásban a természetes erdőfelújítások aránya a sokat vitatott nagyvadlétszám ellenére 5 százalékról 15 százalékra nőtt. Nem kell mindent az erdősítésekben "kiápolni", de a szedret ki kell irtani, mert az vonzza a vadat. A muflon például a sziklagyepeken lerágja a betelepülni akaró más fajokat, például a molyhos tölgyet és éppen így marad meg a sziklagyep. Szükség van szakszerű vadtakarmányozásra, de csak megfelelő módon és formában. Nem igaz, és nem bizonyítható az a külföldről származó megállapítás, hogy génhamisítás történik azzal, hogy a trófeabírálat elvei szerint folyik az állományok kezelése.

Dr. Székely László elnök összefoglalójában kiemelte, hogy a társaságok jövőjét személy szerint nem látja olyan sötétnek, mert nem a forma vált működésképtelenné, hanem a környezet és a körülmények változtak jelentősen. Ezekhez kell viszont ügyesen alkalmazkodni a szervezeteknek, a szerkezet remélhetőleg egy irányba húzó, baráti közösségeknél.

Dr. B. I.

Felvidéki vadásznapiak

■ A szlovákiai Nyitra megye vadgazdálkodását és eredményeit bemutató kiállítással egybekötve, több szomszédos ország részvételével apróvadás konferenciát rendeztek Léván, március 27 -ikén. Dr. Klaus Haklander /Ausztria / részletesen beszámolt az osztrák kutatásokról. Szólt a kártevők megnövekedett számáról, és az úgynevezett "kultúr-ugar" kedvező élőhelyi adottságairól. Az EU-ban ugyanis előírás a mezőgazdasági területek egy-egy részének "pihenetése", ugaroltatása, amely különböző - akár 40 féle - mag felülvetésével javítva, igen jelentős mezei nyúl állománynövekedést eredményezett. Egy 3000 hektáros területen az évi 400-as nyúlterítéket 10 év alatt 2600-ra tudták emelni úgy, hogy közben a törzsállomány is jelentősen nőtt. Fontos az ivóvíz és a só kihelyezése is.

Dr. Faragó Sándor, (Nyugat-Magyarországi Egyetem) a hazai Lajta projekt eredményeit ismertette, különös tekintettel a tűzok állo-

mány változásaira és a csökkenő apróvad létszámra. Táblázatokon mutatta be, hogy bár a fácánkibocsátás növekedett, mégis jelentősen csökkent mind a törzsállomány, mind a teríték. Az élőhely javítás fontossága mellett, külön kiemelte a ragadozók gyérítésének egész évi, hatékony és folyamatos szükségességét. A rókaéknél az immunizáció miatt egy természetes szelekciós folyamat is megszűnt, s mivel a vizsgálatok szerint egy róka évente átlagosan 12 mezei nyulat pusztít el, ezért mindent meg kell tenni létszámának csökkentéséért.

Érdekes előadás hangzott el a vadfajok élőhelyeinek javítására és gyógyító hatására használt fűzfélék telepítéséről. Az érdeklődők videó filmet láthattak az üregi nyúl telepítési eredményeket. Természetesen a kiállításról nem hiányoztak a vadászati, vadgazdálkodási eszközök gyártói, kereskedői sem.

Takács Frigyes

KÖNYVEK

Az állami vadászvizsga tesztkérdései	3.000,-
Amit a fegyverismereti vizsgáról tudni kell	1.100,-
Bakonyi Gábor: Állattan	3.250,-
Balaton és vidéke HORGÁSZ.KULTÚRA	3.900,-
Basche, Arnim: Vadak és vadásznyasok	5.990,-
Baumann, Doris: A kölyökkutya	600,-
Bán István: Szarvasbőgés	2.000,-
Bán István: Zimankó	1.900,-
Békés Sándor: Vadászetika	1.900,-
Bicsérdy-Egri-Sugár-Sugár: Vadbetegségek	3.200,-
Bogár György: Vadászati ballisztika	1.600,-
Bozóki László: Európai trófeakatalógus	8.000,-
Bozóki László: Vándorvadász	2.500,-
Cey-Bert Róbert Gyula: Magyar vadgasztronómia	3.200,-
Csurgó Sándor: Gyógynövények embernek állatnak	1.900,-
Dr. Balassa Gyula: Vadászletek	1.000,-
Dr. Carl Tabel: A mindenes vadászkutya	2.240,-
Dr. Faragó Sándor: A vadállomány szabályozása	3.500,-
Dr. Faragó Sándor: Élőhelyfejlesztés az apróvadgazdálkodásban	4.900,-
Dr. Faragó Sándor: Vadászati állattan	4.800,-
Dr. Koncz István: Libagödör	1.300,-
Dr. Végh Endre: Murphy és a beteg vadász	1.970,-
Dúcz László: A közöttünk élő turulmadár	1.980,-
Farkas Csamagó Zoltán: Kaczagó tanya	970,-
Fáczányi Ödön: Egy hajdani vadásztársaság	2.500,-
Fáczányi Ödön: Vadászmagatartás	1.000,-
Földi László: Alaszkai vadásznapok	2.464,-
Földi László: Vadászláz	2.464,-
Földi László: Végtisztesség	2.200,-
Gera Pál: Vidrasors	1.000,-
Halmi Péter: EU közös agrárpolitikája	2.540,-
Haraszthy László: Magyarország madarai	5.800,-
Hámory Gyula: Kurgánok között a Hortobágyon	1.500,-
Heltay István: Dél-Afrika nagyvadjai	721,-
Heltay István: Vadászkola	8.550,-
HISTÓRIA	5.000,-
Horváth Zoltán: A kutya és a macska betegségei	3.900,-
Jakab Ferenc: Kutya pszichológia	1.360,-
Kászoni Zoltán: Hal és horgászat Erdélyben	2.560,-
Kászoni Zoltán: A Kárpát-medencei vadaskönyv	1.600,-
KÓD-EX	2.500,-
Kovács László: Tarka teríték	1.600,-
Kóhalmy Tamás: Vadászati enciklopédia	5.900,-
Lakatos Károly: Az erdei szalonka és vadászata	3.000,-
Lakatos Károly: Vadászhit, A császármadár és vadászata	2.400,-
Mátray Gyula: Vadásztárcák és vadásztörténetek	2.700,-
Millenniumi Vadászati Bizottság: Száz év, száz vadász	4.000,-
Murray Róbert: Témám a természet	6.800,-

Nadler Herbert: A keleti és déli Kárpátokban	2.500,-
Nagy Gyula: Emlékképek (vadásztörténetek)	1.350,-
Nagy Gy. György: Természeti szépségein (fotóalbum I-II-III.)	3.500,-/db
Nagy Imre: Lovas vadászatok	980,-
Nemeskéri Kiss Géza: Vadludak	900,-
Nemzetközi Vadászjász Oktatási Program	1.100,-
Oggolder Gergely: Békés halaink horgászata	900,-
Oggolder Gergely: Ragadozó halaink horgászata	900,-
Pápai Gábor: Gyökerek és lombok 1-2-3.	3.500,-/db
Páll Endre:Újra megtelt a tarisznya	1.600,-
Péter Jánosné: Vadételek	600,-
Pintér Károly: Horgászati alapismeretek	500,-
Purnell, Gareth: Horgász enciklopédia	4.800,-
Radnai István: Lovasszótár	2.500,-
Rob Hume: Madárvilág Európában	9.900,-
Somlai Sándor: 126 étel nyúlhúsból	2.800,-
Szabó Péter: Különös vadászat a kotorékozás gyakorlata	1.400,-
Szöllösi Antal: Nyilegyenesen (íjászat)	1.600,-
Thurn-Rumbach István: Erdélyi szarvasok és medvék nyomában	2.600,-
Toro Elza: A 100 legjobb vadétel	500,-
Tóth Ferenc: Vadásztörténetek	1.500,-
Török András Mátyás: Az erdő szabadja lettem	2.800,-
Vadászetikett	700,-
Vadból, halból, gombából készült ételek	1.500,-
Vérebkrónika, számozott	6.500-7.500,-
Zombor Ádám: Ünnepi étkezés	1.999,-
Zsiral László: Vadászok emlékeiből 1	2.200,-

CD ÉS VHS KAZETTA

Amit a nagyvadról tudni illik (vadászvizsgához)	3.500,-
A természet közelről	2.500,-
Élőhelyfejlesztés és vadgondozás apróvadás vadászterületen (I.)	3.900,-
Élőhelyfejlesztés és vadgondozás nagyvadás vadászterületen (II.)	3.900,-
A vadászat gyakorlata (III.)	3.000,-
Természetvédelem és vadászat (IV.)	3.800,-
Magyarországi vadászatok sorozat I. Szalonka	4.290,-
Magyarországi vadászatok sorozat II. Vadászati Múzeumok	4.290,-
Magyarországi vadászatok sorozat III. Vadászösvényeken ecsettel	4.290,-
Takács Viktor: Erdő-mező állatai	2.700,-
Takács Viktor: Meghívás vadászatra	2.700,-
Takács Viktor: Vadászünnep	2.700,-
Takács Viktor: A vaddisznó vadászata	5.200,-
Takács Viktor: A nagyvad találatjelzése	3.500,-
Takács Viktor: Vadászat kamerával	2.700,-
Vadász-Zene CD	2.500,-

A könyvek utánvétellel megrendelhetők a szerkesztőség címén, 1031 Budapest, Pákász u. 7., telefonon: 242-00-42 vagy e-mail-ban: vke@vadaszlap.hu Elek Ferencnének. A VADÁSZLAP teljes könyvajánlata a www.vadaszlap.hu weboldalon is megtekinthető! Kérésre listát küldünk!

Előfizetés az év hátralévő részére: 2450,- Ft.

Diákoknak, nyugdíjasoknak és hivatásos vadászoknak csak **2240,- Ft.**

Megrendelés

Megrendelem a Magyar VADÁSZLAP-ot ..... példányban

A kedvezményre jogosító igazolvány száma: .....

Nevem: ..... Címem: .....

A megrendelést kitöltve elküldheti a **Vadászati Kulturális Egyesület 1031 Budapest, Pákász u. 7 I/2..** címre vagy faxon a 06/1 242-0042 számra. Csekket küldünk!

A fácán nem madár?

■ A baj nem kicsi, szokták mondani, talán azt is el lehetne híresztelni, hogy évente közel egymillió különböző korú fácánt ettek, esznek meg a védett és védtelen ragadozók. Ez nem hasra ütés-szerűen megállapított "eszmei érték", hanem a valós piaci érték, ami több, mint 2 milliárd forint.

Nos, akár hiszik, akár nem: a fácán is madár ... merthogy csőre, szárnya, és kimondottan szép farka van. Énekelni ugyan nem tud, viszont csodálatos színekben pompázik, s ráadásul ehető is. Még sincs ennek a hihetetlen "madár holokausztnak" a médiában semmiféle "hírértéke". Ez nem "olyan" madár, hanem "másféle", és éppen a divatos "mássága" okán - úgy tűnik - egyszerűen nem számít.

Talán kevesen sejtik, hogy mi, vadászok tisztességesen ráfizetünk a fácánok nevelésére, ugyanakkor az Állam Bácsi ezen igen kiválóan keres, mert nálunk a veszteséges tevékenység is jelentős hasznot képes hajtani a költségvetésnek.

Számoljunk egy kicsit: ha vásárolunk ezer darab 6 hetes fácánt, hónapokig etetjük, őrizzük őket, és nagyon örülhetünk, ha netán a 30 százalékkal találkozunk a terítéken. Ezer darab fácán megvásárlása, fölnevelése és vadászata a legjobb esetben is 582 ezer forintba kerül. Ennek - kiszámoltam - 68 ezer forint az áfája és 106 ezer forint a munkabérek terhére, vagyis 204 ezer forint állami bevétel keletkezik. Ha értékesítjük a vadászatait és a lőtt vagy befogott madarakat, akkor 30 ezer forintot eleve fizetünk vadgazdálkodási hozzájárulásként, 187 ezer forint az áfa, 60 ezer forint a húsvizsgálat, azaz összesen 277 ezer a befizetés. Vagyis a neveléssel és a vadászattal 481 ezer forint állami bevétel keletkezik. Semmivel nem járunk jobban, ha most a slágerszerűen terjedő szöszörnyeteget használva, "állománydúsfást" végzünk és történetesen egyetlen fácánt sem puffantunk le ezekből. Ez aztán

az igazi hab a tortán, mert ahogy kiengedjük a nem könnyen fölnevelt fácánokat a vadászterületre, azonnal és jogilag az állam tulajdonává válnak. Ezek a később nyomtalanul fölfalt fácánok az állam szempontjából igazi aranyat tojó tyúkocskák. Ha meg már letojtak, és az "arannyal" alaposan bepötyögtek az állami költségvetésbe, nem mondható értelmes dolognak lemondani róluk. Egyébként mi csak annyit "hasznosíthatunk" belőlük, amennyit a felügyelőség és társhatóságok a márciusban jóváhagyott tervek alapján - úgy április közepe tájáig - már szíveskedtek is engedélyeztetni. Ilyesmít ugyanis az Istennek sem lehetne ám sem a munkát végző szakemberekre, sem a tulajdonosok rosszindulatú és sötét butaságára rábízni.

Véleményem szerint tudathasadás, hogy az állam az egyik - a termelést szervező-irányító-szabályozó kezével - vastagon zsebel, s eközben az őrzítő gondot le is "tudta", mert a tulajdonába került vad kezelését és gondozását ránk bízta. Mindeközben egyfajta sajátos bűvészmutatványként a másik kezével - egy szűk körű, /jól/megélhetési és önmagát ellenőrző kisebbség állandó vészjósló huhogásától kísérvé - minden korlát nélkül ránk szabadítja az "Ő" vadjának kártevőit, amelyek ellen nincs jogunk védekezni, csak túrni.

A kártevőknek - ellentétben a vadászhatóknak nyilvánított fajokkal - csak nevetségesen tág határok között mozgó, mások által ellenőrizhetetlen és ezért is csak parancsszóra hihető becsült száma van. Nincs az "eltarthatóságuknak" minimuma-maximuma, mert erre - mint mondják - semmi szükség nincsen, mert esetleg mindezekkel még dolgozni is kéne. Pedig a ragadozók és a zsákmányállataik közötti viszony is - minden máshoz hasonlóan - viszonylag jól meghatározható, kifejezhető volna.

Évszázadokon át az ember - a vadászok - szabályozták a kártevők számát, szaporodásuk ehhez alkalmazkodott, még sem

pusztult ki hazánkban egyetlen fajuk sem.

Volt is olyan apróvadabőség, amelyet ma már elképzelni sem lehet. Persze disznót is lehet sikeresen és nyereségesen hizlalni, ha a szomszéd eteti. Ezek a túlszaporodott predátorok azonban nem állathatározóval a kezükben járnak zsákmány után, éppúgy pusztítják a védett fajok szaporulatát, mint a vadászhatókét, s ez a vaskalapos dogmatikusság éppúgy árt a védetteknek, mint a számunkra kedveseknek.

Már tudjuk, de meg nem értjük, hogy mi, emberek csak zavargunk, és az ideális állapot sokak szerint az volna, ha egyáltalán nem is léteznénk. Egyelőre azonban itt, együtt kell élnünk, ez a közös hazánk. Mi a költségvetésnek befizetői, s sajnos nem az önfelédlt fogyasztói vagyunk, a hobbinkért - a másutt megkeresett pénzünkéből - egyre többet fizetünk.

Jó volna végre felébredni és észrevenni, hogy a Kárpát-medence nem őserdő, nem szűzföld, hanem egy folyamatosan megerőszkolt és meglehetősen régóta az egyensúly zavaraival küszködő kultúr-biocönózis. Olyan, ahol a szabályozás gondja és felelőssége a földművelést végzőké, a megélhetésükért keményen küzdő embereké.

A védhetőség legyen igaz az állami fácánra is, ami kockázat nélküli bevételt jelent a költségvetésnek, amiért előre fizetünk. Ma még talán szinten tartható, normalizálható volna a helyzet, de lehet, hogy holnap már késő. A fogoly példájából okulhatnánk, amelynek az állománya a hetvenes évek végén a szemünk előtt omlott össze.

Bízást ki lehet jelenteni, hogy a vadon élő törzszállományt tekintve, elértük azt a pontot, amelynél már visszafordíthatatlanná váltak a folyamatok, s egyre több területen, területrészen nem képesek már a fácántyúkok szaporulatot fölnevelni.

És ez, így biztos, hogy nincs jól!

homonnay

Vadfarmok Amerikában

■ Az Egyesült Államokban a vadászatot államonként szabályozzák. Számunkra szokatlan, hogy minden államban egyformán alapvető állampolgári jog a vadászat gyakorlása, amely tömegeket vonz. Szigorú szabályok és rövid vadászati idény segítségével védik a vadállományt. Egyes becslések szerint a vadászatok idején az egy vadászra jutó terület nagysága nem éri el az ötven hektárt. Nagy gondot kell tehát fordítani a balesetek megelőzésére, ezért kötelező a feltűnő színű ruházat viselése.

Missouri államban a 7-10 napig tartó vadászidény alatt több mint 220 ezer fehérfarkú szarvas kerül terítékre. Külön időszakot határoznak meg az íjjal és az elöltöltős fegyverekkel vadászók számára. Egyre többen választják ezeket a hagyományos módszereket, vadászati lehetőségeik bővítése érdekében.

A vadászatban való részvétel feltétele a vadászjegy váltása. Missouri államban 25 amerikai dollárba (megközelítőleg 6000 Ft) kerül egy vadászjegy.

Ez egy fehérfarkú szarvas elejtésére jogosítja fel a vadászt, függetlenül

Hazánkban a vadgazdálkodás eltérő gazdasági és kulturális környezetben zajlik, mégis sok hasonlóság fedezhető fel az észak-amerikai és a magyar tenenciák között. Világunk, így a vadgazdálkodás feltételrendszere is folyamatosan változik, ezért célszerű figyelemmel kísérni, megismerni a már sikeresen működő megoldásokat.

a vad korától és ivarától. A lőtt vad húsa a vadászt illeti meg. Törvény tiltja a vadászat során zsákmányolt vad húsának kereskedelmi forgalomba hozatalát - a vadász megakadályozása érdekében. E vadászati kultúra negatív eredménye, hogy a szarvasbikák 70 százaléka nem éri el a 18 hónapos életkort.

A trófeák iránti igény eredményeként az elmúlt évtizedben sorra létesültek a magántulajdonban lévő vadaskertek, ahol a kert tulajdonosa határozza meg

a hasznosítás szabályait és a lelövési árakat. A vadászati idény itt már három-négy hónapig tart, a kiváló trófeájú bikák elejtésének díja pedig elérheti a 20-25 ezer dollárt (megközelítően öt millió forintot), amely magában foglalja a szállás, az ellátás és a kísérés díját, illetve az elejtett vad húsának értékét is.

A kertek nagyságát és számát a legtöbb államban nem korlátozzák, vannak 200 hektáros, de több ezer hektáros bekerített területek is.

Ezek erdőszülségének aránya 80-90 százalék. Kis létszámú törzsszállományt tartanak, melyet sok esetben csak a vadászidény előtt dúsitának fel vadászatra alkalmas bikákkal.

A szaporítás, a korosbítás és a vadászati hasznosítás általában elkülönül egymástól, így mindenki azt teszi, amihez adottak a feltételei.

A tenyésztők 4-5 éves korban értékesítik bikáikat a vadaskertek részére, ahol többnyire még abban az idényben meg is lövetik. Erre azért van szükség, mert a kertek nem képesek olyan létszámú vadállományt eltartani, ami biztosítani tudná a gazdaságos működéshez szükséges bevételeket. Jellemzően amerikai vendégkör lövi meg a bikák 80-85 százalékát, bár egyre fokozódó érdeklődés tapasztalható az európai vadászok köréből is.

Mint általában mindenhol a világon, az amerikai farmereknek is komoly nehézségekkel kellett szembenézni a szarvastenyésztés feltételeinek megteremtése során. Ma már ágazatról beszélnek, amely nemcsak a vadászati lehetőségek bővítését hivatott biztosítani, de egyre jelentősebb szerepe van az egészséges élelmiszerek előállításában is. Ma már több mint tízezer farmer foglalkozik szarvasokkal Amerikában. Legnagyobb létszámban fehérfarkú szarvast és vapidit tenyésztenek. Új-Zélandból telepítették be az európai gímszarvast és a dämöt, melyek iránt fokozódó kereslet tapasztalható.

Nagy János

Mekkora üzlet volt!

Az első világháború után a magyar élővad-export a virágkorát élte. Az élő fogolyért legalább egy dollárt, azaz 5-6 pengőt kaptak a gazdák és minden mezőgazdaságból élő birtokosnak szokatlanul jó jövedelmet jelentett... ami sajnos csak keveseknek adatott meg.

Ennek a madárnak az ára az Egyesült Államokban később 3 dollárra, azaz 15 pengőre emelkedett és a magyar szürkefogoly meghódította Kanadát és Észak Amerikát. Ott nem szürke fogolyként emlegetik, hanem magyar foglyot mondanak még ma is!

A magyar vadat a MAVAD elődje, Stein (osztrák) és Noack (német) kereskedők vásárolták fel, ezeknek az irodáknak a hirdetései annak idején biztos bevételt jelentettek a két háború között megjelenő vadászapoknak.

■ A Sziklás hegység észak-déli vonulatát kelet-nyugat irányban átszeli a kanadai-amerikai határ. A hatalmas hegység vonulatai kelet felé szelíd dombokká és sík alföldekké változnak, amelyeken a hegységből eredő kisebb-nagyobb folyók keletre futva erősítik a Missouri folyót. Itt terül el az amerikai Montana állam, tőle északra pedig a kanadai Alberta. A két állam fekvése és éghajlata igen hasonló a Kárpát medencéhez és ezért sok kivándorolt magyar újvilági otthona lett. Ők jól ismerték ezt a kedves madarat és megpróbálták megtelepíteni új hazájukban is.

A hazánkból származó madarak meghonosításával az 1908-1910-es években Alberta államban értek el sikereket, Calgary környékén 800 magyar szürkefogoly foglalta el új hazáját. A sikerben nagy szerepe volt a XIX-XX. században kivándorolt magyar parasztnak, akik jól ismerték a madarak szokásait, táplálékigényeit, természetes ellenségeit. Az első telepítés olyan sikeres volt, hogy a kedvező körülmények közé kerülő madarak gyorsan szaporodtak és évente 45 kilométerrel tolták ki elterjedési területüket kelet felé, a síkságon.

A kanadai telepítések sikerességét látva, Montana állam is döntött a szürkefogolyok betelepítéséről, de a közben kitört első világháború miatt nem lehetett a magyar területekről vadmadarat importálni, így a telepítés megvalósítása a világháború utánra tolódott.

A szürkefogolyok betelepítéséről 1914-ben a Montana Fish and Game Commission (a továbbiakban MFGC) határozatot hozott, melyet az USA szövetségi hatóságai is támogattak. A kereskedelmi és előkészítő munka eredményeként 1920-ban és 1922-ben hosszú vasút- és hajóút végén megérkezett 2000 darab, a Kisalföldön befogott szürkefogoly a 45 fogadó állomásra - Sweetgrass Hills, Milk river és Marias river síkságára. (Az angol elnevezések magyar jelentése is igen beszédes, mert Édesfűvű dombot, Tej folyót és Mária folyót jelentenek!)

A fogadó telepeken minden bizonnyal magyar vezetők és beosztottak is dolgoztak. A szürkefogolyok telepítését 1923-ban 1000 db, 1925-ben 600 db, 1928-29-ben 2000 db madárral folytatták. Ezek a szürkefogolyok a Csallóközből és a Dunántúlról érkeztek. 1923-ban a Montanával szomszédos North Dakota és Wyoming államokban is megindult a szürkefogoly betelepítése, a madarak zöme oda a Csallóközből (Csehszlovákia) érkezett.

Az MFGC 1929-ben Warm Springs-ben állandó tenyésztelepet hozott létre a fogoly törzsszállomány fenntartására. Innen is minden évben adtak el jelentős mennyiségű nevelt foglyot a telepíteni szándékozó gazdáknak.

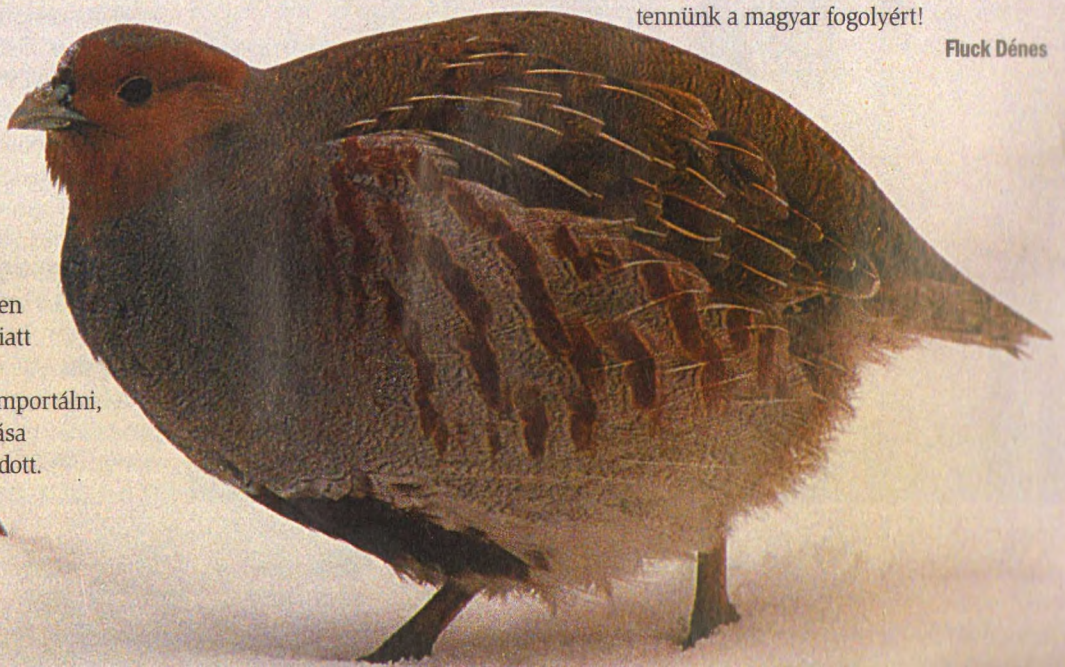
A montanai fogolyállományok az évek folyamán szépen gyarapodtak és az első vadászdívenyt 1927-ben nyitották meg, amikor egy vadász napi maximált térítéke 3 db madár lehetett!

A XX. század végére a szürke vagy magyar fogoly az észak amerikai kontinens 46 államában vadászható vadmadár, a kanadai határ mentén csak New Foundlandban és Quebec államban nem él.

Montana államban az éves fogolyteríték 1958 és 1974 között több százezerre növekedett. A legrosszabb évben 330 ezer és a legjobb évben 900 ezer foglyot ejtettek el! A magyar fogoly ma gyakoribb az újvilágban, mint az őshazájában, lehet, hogy a közeljövőben haza kellene hozni őket!

Egy biztos, nekünk is többet kellene tennünk a magyar fogolyért!

Fluck Dénes

Őz, a csodák csodája

A konferenciák, a nézetkülönbségek, a magánbeszélgetések szakmai vitái, a "hivatalos" megítélés ellentmondásai, a külföldi és hazai állománykezelésbeli különbségek, a dogmák és az új szempontok mind azt mutatják, hogy bár a legtöbbet kétségtelenül az őzekről tudunk, a gazdálkodás gyakorlatában mégis a kérdőjelek halmazával találkozhatunk.

■ Meglehetősen régóta - több mint három évtizede - nem hagy nyugodni az a gondolat, hogy az őzgazdálkodásunk vizsgálatához szükséges adatokat nálunk mindig a "döglött" - azaz az agyonlőtt - őzekből nyerték. Olyan ez, mintha az emberekről szóló ismereteket kizárólag egy boncteremből gyűjtenék össze és azokat a megállapításokat adaptálnák a még élőkre. Bizonyára ezért van az is, hogy a legfontosabb faji jellemzők, a genetikailag meghatározott és más szarvasféléktől alapvető eltéréseket mutató tulajdonságok, mint például a viselkedési sajátosságok, nem kapnak megfelelő hangsúlyt. Bizonyára ez az oka annak, hogy az állománykezelési elveket - válogató lelövés, ivararány, koreloszlás - szinte változtatás nélkül a gímszarvasra vonatkozó terjedelmesebb szakirodalomból vettük át. Nem kétséges azonban, hogy az alapvetően eltérő viselkedésű őzeket a rokonokéval egy lapon sem volna szabad emlegetni. Egyszerűbben azt is mondhatnánk - és ezt senki ne vegye zokon - az őz nem "kicsinyített" szarvas.

Apja fia

■ A hazai hagyományosan és hivatalosan elfogadott állománykezelésnek az alapja leegyszerűsítve az, hogy a jó baknak, jó a fia, és az évről évre egyre

erősebb agancsot fejleszt. Nos, ha ez az egész így igaz volna, akkor ma már az országos átlag agancstömeg jócskán verné a 400 grammot, és nem is nagyon találnánk sokkal rosszabbakat, hiszen hasonló megfontolások alapján végzett szelekciónak nálunk több mint egy évszázados múltja van. Az agancs tömegének és formájának öröklődéséről sokat nem, de annyit tudunk, hogy az úgynevezett "h²" értéke /herabilitás/, vagyis az állattenyésztésből ismert öröklődés valószínűségének számított mutatója, rendkívül alacsony lehet. Pontos értéke a mai napig egyebek között azért nincs meghatározva, mert nem sikerült kellő számú egyedetjű ikergidát kísérletbe vonni.

A hetvenes évek elején a budakeszi Vadbiológiai Állomáson tanítómestermel, dr. Studinka Lászlóval feladatult kaptuk, hogy a legerősebb őzbakok - egyebek között az 1965-ben terítékre került martonvásári világrekord - elejtési helyeinek környékén mérjük fel milyenek a bakok, kimutatható-e bármiféle kiváló vérvonal, törzs, leszármazás?

Sem ott, sem másutt ilyen bizonyítható összefüggés, megközelítő utód nem volt, főképpen nem a konkrétan behatárolható területrészeket illetően. Körülbelül ebben az időszakban - a 70-es évek közepén - zárult a dániai Strangaard-féle, jelölt őzekkel 25 éven keresztül végzett kutatás, amelyik hasonló megállapításra jutott.

1976 telétől évente 20-25 óz megjelölésével, a dán módszerrel, a fényvisszaverő számlapos nyakörvekkel kezdtünk vizsgálatot Gödöllőn, amelyet Strangaard úr később személyesen is megtekintett. Bár a hazai megfigyelések 1979 végén sajnálatos módon véget értek, az addig összegyűjtött adatok nem különböztek a dániaiaktól.

Elmélet és gyakorlat

■ A jelölt őzekkel kapcsolatos tapasztalatokat igen eredményesen tudtam kamatoztatni a gyakorlatban, mert abban a szerencsés helyzetben voltam, hogy később több, átlagos őzállománnyal rendelkező terület őzgazdálkodását is irányíthattam, és az eredményekkel nem kellett

szégyenkezni. Néhány éven belül sorra estek az érmes bakok ott, ahol arra addig példa nem volt.

Ehelyütt nem mennék túlzottan bele a részletekbe, csupán a legfontosabbakra térek ki. Az életmódbeli különbségek egyik alapvető és meghatározó része az őzek egyedülálló területi viselkedése. Ez a jelenség azonban télen, az agancsépítés időszakában nem "működik", csak és kizárólag a letisztítás után következik be. A jellemző szociális viselkedés szabályai ebben a kérdésben meghatározóak, és aki képes feladni felsőbbrendű és módfelett emberközpontú beépítettségét, igen hamar rájön arra, hogy ez egy csodálatos, meghatározott, önmagát igen jól szabályozó rendszer alapján "működik".

Tudjuk, hogy a bakok kor szerint tisztítanak le, előbb az öregebbek, később a fiatalabbak és eközben - időben elhúzódva - foglalják el a körzeteket, a teritóriumokat. Érdekes módon - és talán éppen ezért - nem minden évben ugyanaz a körzetük, mert ha azt egy előbb letisztított bak foglalja el, akkor tovább kell állniuk. Ilyenkor még az agresszív bakokban sem annyira erős a terület tulajdonlás, mint a későbbiek folyamán kialakuló "önhergelés" során.

A bak az elfoglalt revírjét egészen az agancs levetéséig jól meghatározott rituálé szerint "ápolja": agancs-veréssel, kaparással, illatfüggöny készítésével határolja el a területét a szociálisan már éretté vált fajtársaitól. A határsértőkkel aztán, a "berendezkedés" után már, egyre kíméletlenebbül bánik el. Szinte mosolyt fakasztó jelenet a bak öngerjesztő "mérgeződésének" megfigyelése, amikor agancs-dörzsölés közben kifordult szemfehérjével, lesunyit füleivel, nagyokat dobbantva igyekszik félelmetességét tudatni az egész világgal. A második agancsú fiatal bakok agancs-tisztítására már csak májusban kerül sor, őket az első agancsúak követik júniusban.

A fiatal, szociálisan éretlen bakok nem tudnak saját körzetet elfoglalni, számukra két lehetőség nyílik. Vagy elhagyják a területet, s addig mennek, amíg elfoglalható, kijelölhető terület nem találnak, vagy pedig - és erre nincs jobb szó - "nem viselkednek bakként",

úgynevezett megalázott és behódoló, a sutákéhoz hasonló magatartást mutatnak. Sajnos a területelhagyó, a kereső fiatal bakok túlnyomó részben éppen a jobb adottságú, reményteljes, úgynevezett "vállalkozó szelleműek" közül kerülnek ki. Ezért az adott állományban a minőségi előrelépés helyett, sokkal inkább a visszarendeződés, az eredeti állapotra való törekvés a természetes.

Az agancs tömegének és formai jellemzőinek öröklődése enyhén szólva vitatott, az évenként és évszakonként változó környezeti tényezők közül a táplálék viszonyok játsszák a legnagyobb szerepet, s elsősorban ez a meghatározó tényező. Számítalan példát lehet erre találni, mert bárholnan származó őzbakokat, ha jól "megtápozza" mesterséges környezetben nevelünk, jócskán felülmúlják eredeti populációjuk átlagát, sokszor még azok legkiválóbbjait is. Több - később az agancssúly-átlagok alapján ellenőrzött - téli takarmányozási kísérlet is bizonyítja, hogy az átlag agancssúly jelentősen - akár 50 grammal is - megemelkedhet. Az átlag javulás pedig azt is jelenti, hogy a felső szélsőértékek tartományában már látványos a minőségi javulás, s emelkedik az érmesek aránya.

Ki kérdezi, hogy mi mennyi?

■ Annak idején, még a 70-es években a létszámbecslés megbízhatatlanságának sajátos példaként közszájon forgott a szintén Dániából származó tapasztalat. Történt, hogy egy bekerített, félig erdőszűlt, 500 hektáros vadászterületen a teljes őzállomány lecserélése mellett döntöttek. A környék elismert vadászati szakértőivel becsültették föl a terület őzeinek számát, amelyet a szakértők maximum 70 példányban állapítottak meg. Ezután elkezdték lőni az őzeket ... és végül 280-nál álltak meg.

Minél magasabb az erdőszűlség százaléka, annál nagyobb az alábecslés mértéke. Az alföldi, alacsony erdőszűlségű területeken a létszám legjobban a téli, havas időszak alatt becsülhető. Annak idején egy-egy vizsgált területen terepjárával végigmenve minden egyes meg nem riasztott őzcsapatot fotópuskával "csővégre kaptunk", majd az előhívott, kinagyított képekről számoltuk meg őket.

Decemberben a fotók alapján a bakok jól elkülöníthetők, a sutáktól a gidák is megkülönböztethetők, így még az ivararány is elfogadható módon becstülhető volt. Más kérdés, hogy akkoriban igen gyakran fényképeztünk akár 130-150 példányos csapatokat is. Ma ha valakinek megmutatom ezeket a képeket, azzal vádol meg, hogy valami ügyes fotós trükk az egész.

Az egyedileg jelölt őzbakok alapján - ez volt a hazai tapasztalat is - jelentős az agancsok eltérése az egyes évjáratok szerint. Sőt több esetben, ha nem lett volna egyértelmű a fülgomb és a nyakörvön a messziről leolvasható fényvisszaverő szám, csupán az agancsa alapján, a bakra sokszor egyedileg rá sem lehetett volna ismerni.

Nem igaz tehát az őzagancs lineáris, az évről, évre folyamatosan javuló fejlődése, mint például a gímszarvas esetében. A satnyából is a rákövetkező évben lehet viszonylag erős bak, és fordítva. Sőt még a vastagság, a forma, az ágak tűzése és azok hossza is jócskán változhat.

Hasonló a helyzet a bak párzási, borítási esélyeivel is, amelynek éppen a "jó tulajdonságok" esetleges átörökítésében volna általunk meglehetősen eltúlzott szerepe. Az a bak jut több sutához, amelyik körzetében abban az évben jobb táplálékviszonyok uralkodnak, mert több suta keresi fel a bak által uralt területet, abban a rövid időszakban, amikor a peteérés, és ezzel a párzási hajlandóság bekövetkezik. Az utóbbit jelzi jellegzetes hívóhangjával a suta. Az a megfigyelés, amely szerint a bak a sutáját módfelett féltékenyen őrzi, tehát csak annyiban igaz, hogy együtt láthatóak. Kísérgeti, űzi, hajtja, de a fedezés után már nem törődik vele, jöhet a következő, miután megszűnt a suta párosodást jelző illata. Akadt - az agancs minőségétől függetlenül - olyan őzbak is, amelynek abban az évben kimondottan rosszak voltak az üzekeedés alatti időszakban a területén a táplálék viszonyok, s ezért egyáltalán nem is jutott sutához. Ezek azonban csak jelölt egyedekkel bizonyíthatók.

Az őzbak idény alatt nagyobbbrészt a területtulajdonos bakok kerülnek terítékre. Ha az idény elején - úgy május közepéig - történik ez, akkor

a fölzsabadult revírnek igen hamar - olykor napok alatt - új gazdája lesz. Az üzekeedés után erre már egyre kisebb az esély, hiszen a viharos szerelmi időszak után jó két-három hetes nyugalom köszönt be, a bakok keveset mozognak, ritkán mutatkoznak.

Szeptember második felére azonban már újra fölélénkülnek. Éppen az utóbbiak miatt fontos, hogy amelyik bakra az adott idényben kimondtuk az "áment", azok lehetőleg még június előtt kerüljenek terítékre, és adják át helyüket a revírhány miatt esetleg elvándorló "vállalkozó szelleműeknek". A születési helyüket elhagyó, jelölt, egy és két éves őzbakok közül nagyritkán

elhagyják. Ha ezek a gyengék, a gombnyársasak volnának, ez nem lenne baj, csakhogy ennek éppen az ellenkezője az igaz. Sokkal jobb megoldás volna, ha a szociálisan érett, revír-tulajdonos bakokat ejtenénk el és a fiatal bakoknak adnánk a nagyobb esélyt a megüresedett területek elfoglalására.

A kor "örökzöld" vitája

■ Az őz kora pontosan csak másfél éves koráig határozható meg a tejfogak váltása alapján. Tudományos igényű vizsgálatok esetében mást nem is fogadnak el. Ezután élő állat esetében csak igen bizonytalan korbecslésről

A megfigyeléshez frissen felrakott fényvisszaverő számmal megjelölt első agancsú őzbak

egészen extrém távolságokat is megtesznek, mert volt olyan bak, amelyik nem kevesebb, mint 120 kilométerre ment el attól a helytől, ahol gidakorában fülgombozták.

Jelenleg - és vajon ki tudja miért - az őzbak vadászati terveket a legtöbb helyen úgy hagyják jóvá, hogy az elejtésre tervezett bakoknak több mint a fele legyen fiatal, ne érje el a 3 éves kort. Idős, érett bakból csak 1-3 darabot hagynak jóvá és a többi lelövését a középkorú állományból kell terítékre hozni. Pedig éppen a fiatalok közül kerülnének ki azok a bakok, amelyek, ha nem tudnak revírt foglalni, a területet

beszélhetünk. Viszonylag jó és a gyakorlatban bevált szempontokat kínálnak a kormegállapításhoz a viselkedési sajátosságok, a nyakvastagság, a fejtartás, a lépésformák (az akció), a mozgás, a testarányok, a területjelző viselkedés, a fajtársakkal való viszony, az agresszivitás mértéke, amelyeket viszont a lefőzött koponya kézbevételeivel nélkülözni kénytelen az objektívításra törekvő bíráló.

Számtalan karámban, ólban nevelt, pontosan ismert születési évű bak agancsának "hivatalos" elbírálásakor igen meglepő és a valóságtól távol álló

bírálati eredmények születnek. Egymás között - valljuk be - jókat derülünk a bírálók tévedésein, s amikor szabad a gazda, szinte mindig az volt a válasz, hogy " ...ja kérem a "börtönének" legalább duplán számítanak!

Ennél már csak az a hajmeresztőbb, amikor merőben eltérő ökológiai adottságú vadgazdálkodási körzetekben a mínuszpontokat igyekeznek egyfajta normarendszerként "jogilag" táblázatokba gyömöszölve meghatározni. Ugyanis, aki nyitott szemmel jár, rájön arra, hogy egy háromezer hektáros vadászterületen belül is akár ég és föld különbözőségű élőhelyi és táplálkozásbiológiai adottságok vannak. A lényeg azonban nem is ezen, hanem bizonyára a büntetések kiszabásának lehetőségeiben keresendő. Ha például egy jó bak territóriumát egy nagy forgalmú közút szeli ketté, az elméleti hétéves korig tartó kötelező és türelmes várakozás, felér akár még az autósok szándékos közúti veszélyeztetésével is.

A válogató őzvadászat hagyományos szempontjaiban újat mondani már nem igen lehet. Manapság, miután az elszámolás alapja a kiskoponyás agancstömeg, a különböző - egykor olyan fontosnak tartott - formalista nézetek ma már nem számítanak. Sőt, sokan éppen a szabályos hatostól eltérő, helytelenül torznak, abnormálisnak mondott agancs-alakulású bakokat keresik. Azonban a baknak nemcsak agancsa van, hanem a fajra jellemző viselkedése is, ami éppolyan fontos és egyedülállóan érdekes tulajdonság, mint bármilyen más külső bélyeg.

Ezért, amikor egy őzbak sorsáról, a létéről vagy nem létéről kell dönteni, a viselkedési tulajdonságokat is éppen olyan súllyal illendő figyelembe venni, mint agancsának formáját. Akkor is így van ez, ha történetesen mindez nem fér

a büntetési táblázatokba. A döntés meghozatala a kezelést végző, elhivatott szakember feladata... utólag könnyű okosnak lenni, de a bakot már senki föl nem éleszti.

Nem volna szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a vadgazda ugyan egyedekre vadászik, de állományokat kezel! A távcsővel, spektívvel történő korbecslésnél lehet tévedni, s ez - magyarázzuk bárhogya is - hiba. Az egész "rendszerből" kihagyni a hasonlóan fontos, a fajra jellemző viselkedési tulajdonságokat... az már ennél jóval nagyobb baj, egyenesen bűn. A mínusz pontok vitájában annak idején, amikor megkérdezték, mi azt javasoltuk, hogy az összes lelövés tíz százaléka fölött lenne szabad egyáltalán pénzbüntetést kiszabni. Így volna korrekt. Mégsem így szabályozták.

És még egy idekívánkozó érdekesség: a magyar vadász tévedhet, kapja mínusz pontot, de csak a második esetben kapja a bírságot. Fizető vadász esetében viszont nincs pardon, mérlegelés, elnézés, már az elsőnél megbírságolják a vadászatra jogosultat, pedig a megcélzott bakra ugyanúgy, a magyar kíséző mondta ki a téves ítéletet.

Vád lehet a védelemből

■ Természetvédő vitapartnereink vádként hányják szemünkre a "trófea centrikus" vadgazdálkodást, a génállományba történő természetellenes beavatkozást, a teljesen szubjektív alapokra épülő "szelekciós nyomást" és egy sor egyre erősebben hangoztatott sok rettentő bűnt és vételt.

Elejtési elméleteink, ha úgy tetszik "ideológiáink" túlnyomó része azonban évszázados, romantikusan szép és tisztelendő tradíciókon alapulnak és ezért sokkal inkább az etikai-, mint a tudományosan bizonyított tények

talaján állnak. Ettől azonban még jó lehet, mert éppen az idő bizonyította be, hogy ezzel nem ártottunk senkinek, mert sokkal inkább érzelmi, mint értelmi irányítottaságúak. Humánusak, az önmérsékletre és az önfegyelemre nevelnek.

Az egyre technokratábbá váló világunkban miért volna ez baj? A vádak viszont egyszerűen nem igazak, mert senki sem bizonyította be és nem is gondolhatja komolyan, hogy már vadászpuskával is manipulálható a génállomány.

Az őzbak - mint minden hímvivartú állat - az öröklődő tulajdonságoknak csupán a felét hordozza, a másik felét az általunk tökéletesen ismeretlen DNS spirállal rendelkező suta hozza. Ráadásul a "beavatkozás" lehetősége sem esik egybe, mert a befedezett suták vadászidénye akkor kezdődik, amikor a bakoké befejeződött. Az 50-50 százalékos "hozott anyag" végtére is nem jelent mást, mint, hogy valami és annak az ellenkezője is, egyforma eséllyel következhet be, mindenféle számottevő és kimutatható kívánt előbbre lépés vagy érzékelhető változás nélkül.

Ha a létszámot szükséges szabályozni - márpedig vadászni igenis kell - akkor világos, hogy ha lehet, nem a legjavával kezdjük, a saját érdekünkben a kiválókat hagyjuk az állományban, mert ők jelentik a terület értékeit, a bevételt. Tehát nem az számít, hogy mit hozunk be a saroglyában, hanem az, hogy mit hagyunk a területen! Ez azonban - sajnos - a döntőköket nem érdekli, mert a még élő őzeket, a bakokat a büntetés terhe mellett bírálgatni nem lehet. Annak "csak" büntetlenül és önfeledten mi örülhetünk.

Homonnay Zsombor

Fordul a kocka?

■ Diana Vadászölgy Klub Komárom- Esztergom megyei alelnöke, Dr. Jakabházy Miklósné tatabányai házában rendezte meg 2004. március 25-én a klub megyei szervezetének alakuló ülését.

Az ülésen 5 megyei ölgly vett részt, akik az elmúlt fél év eseményeiről és eredményeiről kaptak tájékoztatást, illetve az idej

tervezett programok megvitatásán túl kötetlenül, oldott hangulatban beszélgettek nem csak vadászélményeikről és a vadászattal kapcsolatos gondolataikról és tapasztalataikról, de a mindennapi élet ügyes- bajos dolgait is megosztották egymással.

Az ülést igen ízletes vacsora zárta, amelyet a férj, a megyei szövetség fővadásza készített el a ölglyeknek, akik a közreműködést elismeréssel nyugtázták. **BB**

Kicsi nekem ez a ház...

■ Hajdú-Bihar megye vadászölgyei első alkalommal rendeztek Diana-bált a Debrecen melletti Víg-kend majorban, március 13-án. A rendezvény telt házat vonzott, és már látszik is, hogy jövője ígértes hagyománnyá válik. A debreceni kürtösök koncertje után eleinte kissé visszafogottan, de egyre oldottabb légkörben folyt az ismerkedés a régi és új Diana klubtagokkal, hozzátartozókkal. A beszélgetéseket a Hajdú néptánc együttes fergeteges produkciója szakította meg, amely akkora sikert aratott, hogy a vendégek a táncosokkal együtt ropták. Ezzel indult a fergeteges parti - a hamar szűknek bizonyuló táncparketten a hosszú asztalok miatt -, de a táncos lábúak egyre nagyobb elánal küzdöttek meg minden talpalatnyi helyért.

Patakyné és Juhászné "Évák", az est szervező háziasszonyai, remek érzékkel gondoskodtak arról, hogy ezen az estén

mindenki nagyon fiatalnak érezze magát. Hevele Éva művésznő cigánydalokkal és latinós rafinériával a közönséget is alaposan "megénekelte". Ezt követően a táncosok vették át a főszerepet, s a bőség zavarában az ember nem tudta, hogy "mondja-e", vagy ropja?

- A tavaly decemberi klubalakulás után egy hangulatos, közös nyílvadászaton vettünk részt - mondta Patakyné Éva a Hajdú-Bihar megyei Diana Klub vezetője. Már szervezzük, és szeretnénk mihamarabb elérni, hogy az iskolás gyerekek valós, torzítás nélküli képet kaphassanak szűkebb pátriájuk vadászatáról, vadgazdálkodásáról, de erről ne csak száraz tananyagként, hanem elismert emberektől halljanak. Április elején, Hajdúszoboszló környékén, kint a vadászterületen nagyszabású szemégyűjtési akciót szervezzük.

A vendégként az estét végigtáncoló dr. Várnagy Emese, a Fejér megyei társszervezet vezetője a "csapatépítést", a szervezőmunkát nevezte meg a közeljövő legfontosabb feladatának. - Családi programokat szervezzük, amelyen lesz piknikkel egybekötött koronglövészet is. Mi nők, igyekszünk visszaszerezni a vadászat, a vadászok egykori renoméját, a vadászok helyét a természet valós védelmében. Megyénkben 50 ölglyvadász van, ebből húszan már a Diana Klub tagjai.

- Nagy örömeinkre szolgál a Diana Klub rendkívüli harcos szervezőkészsége, aktivitása - teszi hozzá Papp Zoltán, az OMVK megyei szervezetének titkára - szó szerint megmozgatták a vadászokat, ezért amiben csak tudunk - például az adminisztrációval - támogatjuk

a ölglyvadászokat. A megyei vadászbál idén egyébként sajnos elmaradt, de azt hiszem, ez a sikeres rendezvény bőséggel kárpótol mindenkit.

A késő éjjel feltálatl töltött káposzta igazán jót tett az alélt táncosoknak, akik ezután az izgalmakban igen csak bővelkedő tombolahúzást szurkolhatták végig, hiszen a csodás nyereményeső csúcsaként egy 400 gramm körüli agancssúlyú őzbak elejtésének soha vissza nem térő lehetőségét is meg lehetett nyerni.

A rendezőknek egy fontos dologgal szerintem jövőre mindenképpen szembe kell nézniük: legalább dupla méretű teremről kell majd gondoskodniuk, mert az elsőre ezt már kinőttek!

Zsarnay Attila

A szerencsepatkó sem segített

■ A somogyisítai Széchenyi Zsigmond Szakközépiskola és Szakiskola jóvoltából 2004. március 19-21-e között - egy szalonkavadászat keretében - köszönte meg tisztségviselőinek a Diana Vadászklub az alelnökök kitartó, lelkes és fáradhatatlan munkáját.

A meghívott 24 megyei- és országos tisztségviselőből mindössze heten vettünk részt a szócénypusztai hétvégén, nekünk azonban példátlan vendégszeretetben és kényeztetésben volt részünk a három nap alatt. A vadászatok szervezettsége, kísérőink figyelmessége és udvariassága, a Kis- Balatonnál tett csodálatos kirándulás, a férfi vadásztársaink által készített kiváló halászlé és az ízletes sülték mind-mind hozzájárultak ahhoz, hogy felejthetetlen maradjon számunkra az együtt töltött hétvége.

Bár lehetősége mindenkinek lett volna rá, a hölgyek puskájától mégsem esett szalonka. Pedig a lőkészséggel semmi probléma nem volt. A rögtönzött koronglövő háziversenyen ugyanis minden hölgy kiválóan szerepelt, a győztes, Patakyné Szabó Éva 5 lövésből 5 találatot ért el. Persze a gyakorlott szalonkavadászok tudják, hogy a szalonka mégsem korong, és kint a standon a vadász is másképp "működik".

Köszönjük Kiss Vince igazgató úrnak a lehetőséget, Soós Andrásnak, az iskola vadászati gyakorlati oktatásvezetőjének és kísérőinknek a jól szervezett vadászkatákat, és végül,

de nem utolsó sorban Horváth Zoltánnak a búcsúajándékként kapott szerencsepatkókat, melyet azóta is mindenki féltve őriz vadászfelszerelésé között. **BB**

Jávorkúti varázslat

■ A Bükk-fennsík eldugott zugában, a jávorkúti fogadóban találkoztak április 3-án a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei vadászklubok, hogy szalonkázással egybekötve megalakítsák megyei szervezetüket. A megyében regisztrált 63 vadászklubból eddig 19-en léptek be a klubba és 11-en vettek részt a hangulatos, jól szervezett alakuló ülésen. A vadászhimnusz meghallgatása után Bán Beatrix, a Diana Vadászklub elnöke és Csekő Sándor, a VKE elnöke beszámoltak az eddig történetéről és a közelgő országos programokról, különös tekintettel a VKE május 16-ai majálisára, valamint az október 23-ára tervezett jászberényi női lövészetre.

Hogy mennyi humor és önirónia van a hölgyvadászokban és hogy többségük családi indíttatással kezdett el vadászni, az gyorsan kiderült a vadásztörténetekkel is tarkított bemutatkozásokról. Bótáné Batta Olga megyei alelnök - aki hihetetlen bájjal, ugyanakkor ügyes rámenősséggel szervezi a dolgokat - a helyi elképzeléseket ismertette, ami közös vadászkatákban, kirándulásokban, főzéseken, gombaszedésben, a helyi és országos vadászati rendezvényeken való részvételben fog testet ölteni, de a borsodi vadászklubok nem mondanak le a hagyományok felkutatásáról és ápolásáról sem. Rögtön döntés született arról is, hogy a gö-

di VKE majálisán több "családi" csapatot indítanak az ötkarikás versenyen és - ha minden összejön - az Országos Vaddisznópörkölt Főzőversenyre is beneveznek.

A jó hangulatú alakuló ülést - a Bükki Aranyzarvas Vt. jóvoltából - az esti szalonkázás zárta, s bár sokan látták madarat, többen hibáztak is ... igazán ünnepre sikeredett a teríték. A mezőcsáti Hubertus Vt. gazdasági vezetője, aki 12 évig volt hajtó, negyedszázada vadászik - Balajti Lászlóné, Irénke - duplára meglőtte élete első szalonkahúzásán élete első szalonkáját. A férfi vadászokkal kibővült társaság vadásziasan avatta fel, fogadta őt az igaz szalonka-vadászok táborába

BBO

Harmóniában önmagunkkal

A szem a lélek tükré. Ámde az ember otthona, lakása, szobája is az - annál is inkább, mert ez utóbbiakat az ember maga alakítja. Otthonunk múltunkról, jelenünkről, sőt álmainkról is mesél. A vadász otthona, a trófeákat őrző vadászszoba különösképpen. A trófea több, mint győzedelmi jel. És a legdrágább lakásdísznél is több, hisz nem csak az elejtett vad és az elejtés körülményeinek az emléklét őrzi, de bizonyos értelemben minket magunkat is minősít és megtesztésít. A vadász-szoba koncentráltan és élményszerűen jeleníti meg a vadászati kultúrát és etikát. Érdekes hát beleszünk jeles vadászok kincseket rejtő szobáiba...

■ Ha azt hallom hiány, az jut eszembe: derű. Ám most, dr. Koncz István kecskeméti otthonában, egy soklakásos társasház egyik első emeleti lakásának tágas nappalijában, éppen a derű mindent bearanyozó jelenlétét érzem. A derű forrása, természetesen, a házigazda maga. Lénye egésze azt sugallja, hogy harmóniában él önmagával, vágyaival, céljaival és eredményeivel. És ez a kiegyensúlyozott derű visszatükröződik a lakást benépesítő trófeák, képek és könyvek sokaságáról is. Hivalkodás helyett az elégedettség, státuszszimbólumok helyett az érzelmek által felértékelt tárgyak melegsége teszi irigylésre méltóan széppé és felejthetetlenné ezt a lakást.

"A vadászat nagyon is érzelemdús, tömény romantika! Finom aranyfüst mindennapi életünk szürke építményein!" - írta "Hátizsák" című kötete előszavában dr. Koncz István, aki hivatása szerint orvos, ám lénye lényegét tekintve mindenekelőtt vadász. Méghozzá nem csupán a vadúzás szenvedélye alapján, mert vadászni szellemi, kulturális értelemben is lehet.

A trófeatábla valóságos napló...

A dr. Koncz István által megélt "szafárik" nagy része a történelem, a vadászati múlt, a természethez, vadászathoz kötődő művészetek és irodalom világába vezetett.

A legkedvesebb trófeákról beszélgetve így aztán nem csupán agancsok, de könyvek és festmények is szóba kerülnek. Elsőnek egy valóban unikumnak számító könyvet veszünk kézbe, mely a címoldali jelzés szerint 1769-ben jelent meg. Az "Egy jeles Vad-kert" című könyv eredeti példánya. Franzius Farkas ("Wittébergai sz. Írás Magyarázó Doktor által Deák nyelven irattatott és sok ízben ki-nyomtatott") munkáját "a Boldog Emlékezetű" Miskolczi Gáspár fordította magyar nyelvre. A szép metszésű betűk képe, a vastag, merített papír és a régies, ám nagyon is szépen zengő nyelvezet több mint két évszázad után is megragadja az embert.

A falakat - mintegy a trófeákkal szimbóizisban élve - rajzok, akvarellek, festmények sokasága díszíti. Balogh Péter,

Muray Róbert, Valaczkai Erzsébet munkái mellett néhány nagy klasszikus is fellelhető, köztük Vezényi Elemér (1879-1967), báró Schell József Antal (1900-1970) több rajza és egy viszonylag nagy méretű festmény Neogrády Antal (1861-1942) szignójával, mely kép ráadásul nemcsak tájat, vadat, de embereket, vadászokat is ábrázol. Ez önmagában kuriózum.

Neogrády-képet nem könnyű manapság "becserkészni." Az első nagy magyar vadászfestő nemzedék tagja - híres illusztrátor, az ecset avatott mestere -, már életében ismert és elismert festő volt a külföldi műbarátok körében. Előbb-utóbb szinte minden képe külföldre került. Állítólag a Magyar Nemzeti Galériában is csak egy képe van, és a Magyar Mezőgazdasági Múzeumban is csak egynehány. Visszatérően megcsodáljuk tehát, ahogy illik. Dr. Koncz István - aki a puskás vadászatok során is kitartó, türelmes és céltudatos - több mint tíz évig várt,

EGY JELES VAD-KERT,

AVAGY
AZ OKTALAN ÁLLATOKNAK, úgymint:
(1.) A' Négy lábúaknak, (2.) A' Madaraknak, (3.)
Az Halaknak, (4.) A' Tsűző-mázú állatoknak,
(5.) A' Bogaraknak, és Kőnyvekbe fog-
laltatott telles

HISTORIÁJA.

Melly Előben
A' Tudós és Híres
FRANZIUS FARKAS,
Witrbergai Sz. Irás Magyarázó Doktor
által Deák nyelven irattatott, és fok izben
ki-nyomtatattott.

Az után
A' Bótdog Emlékezetű
MISKÓLCZI GÁSPÁR,
Sok szép Ekkleliának mind Magyar-Országban,
mind Erdélyben halznos Tanítója által,
Magyar nyelvre fordittatott:

Magán pedig
A' Magyar Nemzet kedvéért, mint olyan hajz-
nos Munka, közönséges bajzónva Világra
borsíttatott.

Nyomatattott 1769. Elztendőben.

„Egy jeles Vad-kert”. Franzius Farkas deák nyelven írt könyvét a „boldog emlékezetű” Miskólczi Gáspár fordította magyarra.

vadászott rá, mígnem egy debreceni galériában birtokba vehette...

De még egy képről szólni kell! A főfalon egy gyönyörű, már-már misztikus fényvel övezett őzportré függ, mely a mesteri megformálás és az arc szépsége mellett mindenekelőtt azzal ragadja meg az embert, hogy valami egészen sajátos személyességet is sugároz. Ő dr. Koncz István századik őzbakja. A "Libagödör" című könyvecskében elolvashatjuk a történetét. Egy régi barát, Zalay Géza bakonyi területén került terítékre, 2000 májusában. Csiszár József festette meg.

Az emlékekhez - és mindazokhoz, akiknek köszönhetőek a szép emlékek -, dr. Koncz István szinte gyermeki módon ragaszkodik. A szalonka-posztert egy helyszínen szedett virággal díszítette, a vaddisznó agyarak szépen faragott tábláját az elejtés helyszínének, időpontjának pontos feltüntetésével úgyszólván fali naplóvá tökéletesítette. "Bakonybél, Somhegy. Hajnal. Kata-berek. - 2002. augusztus 13. - Visegrád, Urak asztala. Este. Vízverési rét." Az íróasztal felett egy kis gím bikaborjú határozottan gyenge, csapos agancsa függ. Dr. Koncz István számára ez is értékes trófea. Már majdnem megkérdezem, miért, mitől, amikor szemembe ötlük a felírás. "Gemenc, Karapanca, Bleier Józseffel." Hát, ezért...

Neogrády Antal festménye. A Magyar Nemzeti Galériában is csak egy van belőle...

Középen, legfelül, a 100. őzbak. Csiszár József festette meg.

Az otthon mibenlétéről, titkairól beszélgetünk. Dr. Koncz István szülei ugyancsak kecskeméti, Kupa utcai házánt említi, ahol együtt éltek

a nagyszülőikkel. A konyha, az étkezőasztal közös volt, az étkezés szertartás, melyre nem sajnálták az időt, de egyébként mindenkinek megvolt a maga dolga és a maga kis territórium. Így van itt is, most is, ebben a lakásban is. Az otthonról egyébként mindketőknek a gyerekkor jutott elsőként az eszünkbe. És sok-sok meleg fény. S aztán a könyveink, a tárgyaink, amelyek az álmainkat testesítik meg, s amelyek összefonódtak az életünkkel. Dr. Koncz Istvánnak több mint ezer vadászattal, természettel, vadászati kultúrával foglalkozó könyve van. A jeles "Vad-kertet" persze, ismét kézbe vesszük. Délután van, télutó. De ennek most nincs jelentősége. Az otthon, az otthonok varázslatos ereje által ugyanis néha még a múltó, egyre vadabbul rohanó idő is megáll...

Békés Sándor

Önarckép - csontból

Örvedetesen gyarapodik a vadászmotívumokat ábrázoló "iparosok" száma, de van egy szinte tabunak számító téma: az ember. Nem véletlenül. Ide már "magasabb" szakmai tudásra, jobb térérzékre és alaposabb anatómiai ismeretekre van szükség, ezért kevesen mernek nekivágni, s ritkán sikerülnek igazán ezek az alkotások. Mindez nem igaz Bencze László munkásságára, akinek markáns, karakteres figurái, humorral ábrázolt "önportréi" igazi élményt adnak a közel hajló nézőnek.

■ A Somogyországban élő alkotó 20 évig dolgozott fogtechnikusként, amikor 1985-ben meglátott egy csontfaragványt és úgy gondolta, hogy ilyet ő is tud csinálni. Az első példány jól sikerült, meg is volt elégedve magával. Azóta idestova újabb húsz év telt el, s egyre jobban érzi, hogy mennyi mindent nem tud még... Kezdetben csak a szarvasagancs, később mindenféle csont alapanyagga nemesedett, kifejezetten szeret a vastag tevecsontra, vagy mamut-agyarba farag-
ni. A kapott anyag mutatja meg, mi fog belőle kibontakozni, és mennyi munkával. Nem futószalagra dolgozik, van olyan, hogy több hónap, míg egy-egy figura véglegesre finomodik.

Meggyőződése, hogy egy évben nem lehet 50 jól megkomponált faragásnál többet kifogástalan minőségben elkészíteni. Soha nem másol, minden darabja egyedi.

Szívesen kombinálja fával a csontot, térben és hangulatban harmonikus kompozíciókat épít fel egyedi látásmóddal. Bármilyen témát megfarag, vallja, csak a fantázia szab határt az alkotásnak. Kedvenc motívuma a vaddisznó, faragni is, vadászni is ezt szereti legjobban, de a virágok is rendre ott vannak leheletfinom kidolgozásban a képben, s a szebbik nem sem idegen a témaválasztásban.

Tíz év után mert nekifogni az emberábrázolásnak, s robosztus vagy bájos figurái nem csak elmélyült tudásról, de odaadó szeretetről is árulkodnak.

Számos hazai és külföldi vadászati kiállításon, vásáron volt jelen, egyre több gyűjtő keresi meg egyéni

elképzelésekkel, ennek eredményeképpen öt éve már csak a csontfaragással foglalkozik. Mezőcsokonyán, vegyesvadás területen vadászik, biztos, nyugodt családi háttér adja a munkakedvet - többre nem is vágyik. **Somfalvi Ervin**

Murray Róbert: **Témám a természet**

■ Hihetetlen gazdag életmű tárul fel az olvasó előtt ebben a meghatározhatatlan műfajú, elegáns megjelenésű könyvben, amely első pillantásra "csak" egy művészeti album, de önéletrész,

pályakép, korrajz, stílustörténelem is egyszerre. Szinte történeti áttekintés az elmúlt ötven év vadászati (MAVOSZ) korszakáról és a kibontakozó, megerősödő természetvédelem

folyamatát végig kísérő illusztrátori munka "gyűjteményes kiállítása". Új vadászok tíz és tízezrei ismerték/ tanulták meg a vadászható és védett állatfajokat a Murray Róbert keze alól kikerült, precíz részletességgel kidolgozott rajzokból, festményekből, s az elmúlt harminc évben iskolába járt gyerekek mindegyike rácsodálkozott az általa alkotott természetvédelmi plakátok, állatábrázolások sokszínűségére. S akkor még csak munkásságának egy részét említettük, alkotó tevékenysége mellett jó nevű

madarász, állatgyűjtő és vadász egy személyben, aki az általa tisztelt nagy elődjeihez hasonlóan vallja, hogy hiteles ábrázolás csak a téma kézbevételevel, a finom apró részletek gondos tanul-

mányozásával készülhet. Múzeumlátogatók millióinak adott hiteles illúziót a természeti környezetünket bemutató kiállítások diorámáinak elkészítésében való közreműködése, az élethű hátterek,

falképek, enteriőrök megfestése.

A közel hatvan év munkásságának mindössze töredékét bemutató könyv nagyon sok ismert, és jó néhány, a nagyközönség által eddig nem látott, már csak magángyűjteményekben fellelhető festmény kiváló minőségű reprodukcióját tartalmazza igényes nyomdai kivitelezésben. Valamennyi illusztráció, képalírás három nyelven (magyar-német-angol), a festészeti technikát, az anyagot és (ha van) a megjelenés kori tulajdonos nevét is tartalmazza. Az elbeszélő stílusban,

apró történetekkel színezett önéletrajz külön fejezetként mindhárom nyelven szerepel. Kár hogy a gazdagon illusztrált többi részhez hasonlóan az idegen nyelvű részben túlnyomórészt száraz, csak szövegdalok szerepelnek, elért volna mindenhová egy-egy apró díszítő motívum a szerző grafikáiból, amelyekből keveset mutat be a kiadvány.

A "magas" (vagy csak hivatalos?) művészet képviselői szerint a természetábrázolás "avitt, konzervatív, divatjamúlt, nem korszerű, stb." (idézet tőlük). Hogy ez mennyire nem így van, annak kézzel fogható, parádés bizonyítéka Murray Róbert életmű albuma. Ha visszanezünk csupán a mögöttünk hagyott évszázadra, láthatjuk, hogy "művészeti irányzatok" tucatjai tűntek fel, tündököltek, majd tűntek el - sokszor szinte nyomtalanul - a semmiben. A természetábrázolás viszont az első barlangrajz ismeretlen homályba vesző évezredei óta egyidős az emberiséggel, s amíg ember lesz a világegyetemben - divatirányzatok ide, vagy oda - létezni fog. Örök, mint maga a Természet.

Som-

Zákonyi Botond: **A Balaton és vidéke**

■ A könyv a Tudex kiadó nagyon sikeres, pozitív sajtóviesszhangot kiváltott, új szemléletű Bor.kul.túra útikönyvsorozat koncepcióján alapszik, de értelem szerűen a sporthorgászatot állítja a középpontba. Természetesen szakszerűen és élvezetes stílusban ismerteti a térség - a Balaton és vidéke - túralehetőségeit, látnivalóit, történelmi nevezetességeit, szálláshelyeit és éttermeit, pincészeit. Tehát teljes értékű útikönyv. Horgászrovatunk vezetője és szerzője Zákonyi Botond részletesen leírja valamennyi tóparti helység konkrét horgászati lehetőségeit, közli a kikötők felülnézeti rajzát, két térképen bemutatja

a süllőző akadókat, leírja a balatoni szelek és viharok természetét, szépen illusztrálva a tóban élő hal-fajokat és horgászati módszereit, a balatoni halételeket, foglalkozik a horgász-etikettel és a balatoni sporthorgászat történetével.

Utazás, pihenés, okulás, aktív kikapcsolódás - fontos fogalmak az élet élvezetéhez. Az értékes élményeket kereső, igényes ember számára a túra összefonódik a kultúrával, az utazás egyet jelent egy adott tájegység

művészetének, történelmének, természeti értékeinek és

gasztronómiájának a felderítésével.

A gazdagon illusztrált, igényes kivitelezésű 392 oldalas útikönyv - ára meglehetősen borsos, 3900 forint - ideális ajándék családtagoknak, barátoknak, külföldi és hazai üzletfeleknek, partnereknek, valamint tökéletes figyelmességként átnyújtható konferenciák résztvevőinek.

Utánvétellel megrendelhető szerkesztőségünkben.

Az Aggteleki Nemzeti Park

Az Aggteleki-karszt már 1978-ban tájvédelmi körzetként védelem alá került, ám önálló nemzeti parkká csak 1985-ben nyilvánították. Ez lett hazánk első olyan nemzeti parkja, amelyet hangsúlyozottan az élettelen természeti értékek, a felszíni formák és a felszín alatt húzódó barlangok megóvása érdekében hoztak létre. A nemzeti park 20.100 hektárja, s az igazgatósághoz tartozó illetékességi terület egyaránt különleges adottságokkal bír.

■ A Sajó, a Hernád és az államhatár által bezárt terület északi részén található Magyarország leghíresebb barlangrendszere, a Baradla-Domica-barlang, mely a felszín alatt áthúzódik Szlovákiába, sajátos föld alatti határátkelőhelyet kialakítva. A nemzeti park határain kívül még 3 önálló természetvédelmi terület, és ex-lege védettséget élvező 2 Kunhalom, 15 földvár, valamint 40-nél több lápfolt tartozik hozzájuk, az igazgatóság illetékességi területe 2.100 négyzetkilométer. A nemzeti park nevezetes barlangjain és a bennük lévő különleges barlangi faunán kívül jó néhány növény- és állattani ritkasággal is büszkélkedik. A világon kizárólag e tájegységben fordul elő a tornai vértő, hazánkban egyedül az itteni sziklagyepen él az osztrák sárkányfű, s megtalálható a feltűnő szépségű boldogasszony papucsja is. Itt fészkel Magyarország egyetlen jelentősebb császármadár állománya, három lelkes madarász évtizedes megfigyelésekkel térképezte fel a 40-50 pár elterjedési területét. Költ itt kgyászölyv, urali bagoly, kövirigó és a még ritkább vízirigó, a kis légykapó és a bajszos sármány. A címerállat a foltos

szalamandra, a ritka barlangi denevér-fajok mellett (a 28 európai fajból 21 él itt) rendszeresen előfordul a hiúz, és folyamatosnak mondható a jelenléte a farkasnak. Európai Unió támogatással

Szmorad Ferenc és Bodolai István

Foltos szalamandra a Nemzeti Park címerállata

a park területén folyik a nagyragadozók visszatelepülésének lehetőségét vizsgáló projekt, amit a Szent István Egyetem munkatársai végeznek, de ebben közreműködnek az Igazgatóság munkatársai is.

A kis terület előnye, hogy sokkal több figyelem fordítható az apróbb részletekre, alaposabban megismerhetők, kezelhetők az egyes élőhelyek, mint az országrésznyi nagyságú igazgatóságoknál.

Erdészet, vadászat, vadgazdálkodás

■ "Az Erdőrezervátumok kijelölése az ANP területén jórészt a korábban sem kezelt, fokozottan védett területeken történt, így a program indítása kapcsán komolyabb ellenállás nem mutatkozott a gazdálkodó erdészek részéről" - mondja Szmorad Ferenc természetvédelmi igazgató-helyettes. "A két kezelési mód látszólagos ellentmondása, hogy amíg az erdőrezervátum koncepciójának lényege a tartós háborítatlanul hagyás, s a természetes folyamatok elősegítése, addig a napi gazdálkodásban az erdők folyamatos kezelése, karbantartása, hasznosítása, a "magára hagyott erdő összeomlásának" megakadályozása a cél. Azonban itt is vannak olyan nehezen megközelíthető, csak gazdaságtalanul művelhető erdők, ahol 20-40 éve semmilyen erdészeti tevékenység nem folyt. Nem lehet az erdőnél csak

- JELMAGYARÁZAT:**
- Szálláshely
  - ☼ Tájház
  - 🏠 Népi építészeti emlék
  - ⛪ Templom, kultúrtörténeti emlék
  - 🏔 Kilátóhely
  - ℹ Információ
  - 📍 Határátkelőhely
  - H Hotel
  - L Kemping
  - 🚏 Autóbusz állomás
  - W Barlang
  - 🚶 Vasút
  - 🚗 Autóút
  - 🇪🇺 Országhatár
  - 🌿 Nemzeti Park
  - 🌿 Tanösvény
  - 🌿 Országos Kék Túra

M = 1 : 100 000

a gazdasági szempontokat szem előtt tartani, a természet önregeneráló képessége legalább olyan fontos"

Az Aggteleki Nemzeti Park területe öt vadászatra jogosult vadászterülete között oszlik meg, legnagyobb részén az Északerdő Rt. Színi Erdészete gazdálkodik. 1997-ben, amikor az új bérleti ciklusra érvényes területalakítások megtörténtek, felmérték a vadgazdálkodási létesítmények elhelyezkedését. 1999-ben tíz százalék alatti arányban a meglévő áthelyezését javasolták a gazdálkodóknak, védett növénytársulások, turistaút vagy éppen császármadár költőhelye miatt.

Konfliktushelyzet később, mindössze három esetben alakult ki, amikor is a vadgazdálkodót - többszöri felszólítás után - 500 ezer és 1,5 millió forint közötti összegre bírságozták.

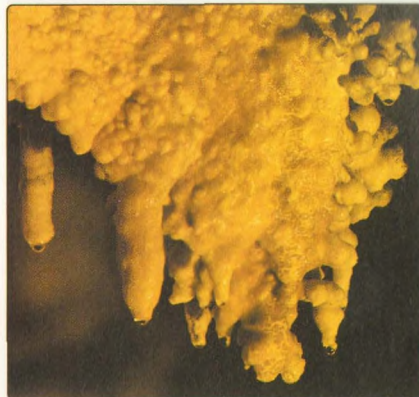
A jóváhagyott regiszteren változtatni csak egyedi engedély kérésével (természetesen államigazgatási eljárási díj kötelezettsége mellett) lehet, de eddig - előzetes egyeztetés után benyújtott - elutasított kérelem nem volt. A Nemzeti Park területén csak szemes kukoricával és korlátozott mennyiségben adagolva darabos lédús takarmánnyal lehet etetni, megakadályozandó az agresszív és tájidegen gyomfajok etetőanyaggal történő bejuttatását. Új vadföldek kialakítását nem engedélyezik a már beállt gyepek feltörésével, és olyan helyeken, ahol a megközelítés, az átjárás fokozottan védett élőhelyeket veszélyeztethet. A vadgazdálkodók nemtetszését váltotta ki az a fajta ellenőrzés is, amikor első alkalommal jelentek meg a természetvédelmi őrcök az előre bejelentett vaddisznóhajtásokon, s a vadászat végéig - annak zavarása nélkül - jelen voltak.

(Ennek célja a nagyragadozók esetleges elejtésének megakadályozása, illetve megfigyelése volt, ezt megelőzően 2001-ben került farkas illegálisan terítékre.) Az ellenőrzések száma évente 6-8 alkalom, a kezdeti ódzkodás után a vadászok már nem tekintik annyira zaklatásnak az őrszemélyzet jelenlétét.

Szakhatósági jogkörénél fogva a rókaállomány füstgyertyás gyérítése is az ANP engedélyezési körébe tartozik, a nem védett területeken minden további nélkül megadják a hozzájárulást.

A Nemzeti Park területére vonatkozóan eddig még nem adtak be kérelmet.

1997-ben 4049 hektáron kialakították saját kezelésű üzemi vadászterületüket, mely az ANP déli részén, a Jósvalölgtyől délre lett kijelölve.

Cseppkő a Baradla-barlangban

összeegyeztethetőnek a Nemzeti Park alapkonceptiójával" - mondja Bodolai István vagyongazdálkodási osztályvezető, aki a hivatásos vadászok egyike. "Korábban a rókát sem lőttük, azonban az immunizálás hatására elszaporodott, az elrühesedett állományt vissza kell szorítani. Vadkárosítás idején mindenki - kötelező módon - csak a veszélyeztetett területekre mehet vadászni, így átlagosan 4-700.000 forint éves kárösszeggel eddig megúsztuk. Idén először fogadunk bér vadászokat 10 őzbakra, egyébként 2-3 bikát és 4-8 disznóhajtást adunk el. Évente összesen 20-50 őzből, 7-20 szarvasból, 50-150 vaddisznóból áll az átlagos teríték, de a tavalyi évben a disznóelejtés meghaladta a kétszázat. Gazdálkodásunk általában nullszaldós,

Tornai vértő

A 60 százalékos erdőszűltséggű területen a két hivatásos vadász és az Igazgatóság fegyvertartási engedéllyel rendelkező munkatársai vadásznak. "Csak a kényeszerűen szükséges állománycsökkentés mértékéig vadásunk, ezért területünkön sem szalonkát, sem borzot nem lövünk, mivel nem tartjuk

ám nincs külön vadászokassza. Mindössze 8 szórót tartunk fenn, a kukoricán kívül bögés előtt teszünk ki répát, és néhány tucat bála lucernaszénát etetünk fel, mégis évről-évre nő a vadlövésünk, hasonlóan a környező területekhez."

Somfalvi Ervin

Lépünk tisztán Európába!

...jelmondattal hirdetett országos szemétszedési akciót április 3-ára az Országos Magyar Vadászkamara. Ötszáz helyen a több mint húszezer résztvevő tízezer köbméter - legalább 350 megtömött nagy kukásautó - szemetet gyűjtött össze. Összeállításunkban megyei tudósítónk jelentik az első ilyen közös "rámozdulás" eredményeit.

Baranya megye

■ 27 vadásztársaság és három nagyüzem - a Mecseki Erdőgazdaság-, a Bólyi Mezőgazdasági Kombinát és a Gemenc Rt. - csatlakozott a felhíváshoz, de besegítettek az iskolák, az önkormányzatok, a Biokom cég és a helyi lakosság is. Több mint hétszázötvenen vettek részt az akcióban. Az összefogás eredményeként 1100 köbméter, 220 tonna szemetet szállítottak el

a vadászterületekről, parkerdőkből, kirándulóhelyekről. 15 pótkocsis traktor és 65 tehergépkocsi végezte a szállítást. A Diana Vadászklub Baranya megyei tagjai Pécsvárad és Apátvarasd környékén jeleskedtek az erdők "tavaszi nagytakarításában."

Agyaki Gábor

Bács - Kiskun megye

■ Húsznál több vadásztársaság jelezte vissza írásban a részvételét - tájékoztott Miklós Károly, megyei titkár. Kiskunfélegyházán a Róna Vadásztársaság a helyi gazdakörrel együttműködve már egy fél évtizede minden tavasszal megszervezi a szemétyűjtést. Így az idén is a jelzett napon 60 tagú csapat a saját szállítójárműveivel vitték az előre megbeszélt fogadóhelyekre, ahonnan a városgazdálkodás vitte tovább a városi szeméttelre a szorgalmas gyűjtés eredményét. Náluk már hagyomány, hogy a munkavégzés befejezése után négy ózet főznek meg a bográcsban és közös ebéddel zárják a napot. Bócsán, a Hubertus Vadásztársaság területén több mint százan gyűltek össze, a vadászokon kívül az önkormányzati képviselők, az ifjúsági klub, a helyi gazdák, az iskolás és óvodás gyerekek is aktívan részt vettek a szemétyűjtésben. A vadászterületet hat körzetre osztották és csatárláncban haladva minden szemetet összeszedtek, mintegy 200 tonna mennyiségben. Vaskúton, a Kossuth Vadásztársaság tagjain kívül az ifjúsági és nyugdíjas klubok és gazdák szorgoskodtak, a polgármesteri hivatal pedig térítésmentesen, szállítójárművekkel segítette a munkát. Az összegyűjtött szemet elhelyezése elég nagy gondot jelentett, mert a községben még nem működik szeméttelrakó, ezért Bajára kellett szállítani a gyűjtés eredményét.

Oláh József

Csongrád megye

■ Valamennyi vadászatra jogosult részt vett kisebb-nagyobb számban a „környezettisztító” napon. A telefonon

kapott beszámoló és személyes tapasztalatok alapján mondhatom, hogy a megjelentek igen nagy lelkesedéssel dolgoztak. A teljes siker nem rajtuk múlott, minden tervezett területre nem tudtak eljutni, mert minden elképzelést felülmúló szeméttengerrel szembesültek. A helyi média és az önkormányzatok örömmel vették a kezdeményezést és minden eszközzel segítettek. Példa értékű volt a csongrádi Május 1 Vadásztársaságtól kivonuló 30 vadászból álló csapat munkája, akik maguk 6 pótkocsi szemetet gyűjtöttek össze, kiemelt figyelmet fordítottak a Kiskunsági Nemzeti Parkhoz tartozó védett területre. Találtak döglött disznót, kutyát, macskát, injekciós tűt, viagrás dobozokat, kifosztott pénztárcákat, de a szégyenletes ranglistát a műanyag üdítő flakonok és a sörös dobozok vezetik. A résztvevők egyetértettek abban, hogy kiváló a kezdeményezés, meg is kell sűrűn ismételni, szélesebb köröket is bevonva, de már korábban kellett volna kezdeni, mondjuk március elején. Az akció sokat javíthatna társadalmi elfogadottságunkon, főként, ha például ezzel kezdenénk a vadászidényt.

Mészáros György

Borsod - Abaúj - Zemplén megye

■ A közelmúltban megrendezett konferencián külön is elhangzott a felhívás, és a megyei kamara külön figyelemfelkeltő plakátokon is népszerűsítette a programot. A megkérdezett társaságok társadalmi munka jelleggel szervezték. Többen úgy nyilatkoztak, hogy jók az ilyen megmozdulások, de törekedni kellene arra, hogy ne csak kampányjelleggel szerveződjön. A vadászok eddig is, ezután fokozott mértékben érzékenyek környezetük tisztaságára és más napokon sem mennek el az erdőn hagyott szemétkupacok mellett, hanem összeszedik. Ha a társadalom többi tagja is így gondolkodna, akkor nem volna szükség ilyen akciókra. Azt a szemétmennyiséget, ami ezen a napon összegyűlt - mindenki tudja - nem az erdészek és a vadászok szórták szét, a közfelfogás megváltoztatása érdekében továbbra is szükség van a figyelemfelkeltésre. Amit a magam

részéről megyénkben hiányoltam az a sajtó visszhang elmaradása volt, mert sem előtte, sem utána nem számolt be erről sem a vezető megyei lap, sem más média. Pedig igazán ránk fért volna valami elismerés, mert valóban példaértékű volt a megye vadászainak a környezet védelmében végzett munkája.

Handa Gy. Zsolt

Fejér megye

■ A megye vadászainak fele április 3-án, a másik részük 11-én gyűjtötte össze a hulladékot a városokat és falvakat körülölelő erdőkből, fásorokból, csenderesekből. A vadászok járnak a legtöbbit a területen, és bántja a szemüket a mindent elárasztó szemétkupacok látványa, amerre csak járnak. A megyei vadászkamara március 17-ére összehívott értekezletén a vadászok részletesen megbeszélték az akció tervét. Vadászok, erdészek, természetvédők, földtulajdonosok, iskolások csak együtt tudnak tenni valamit mind az eltakarításért, mind a megelőzésért. Sajnos az "újratermelés" okai között a vonatkozó jogszabályok számonkérése, a büntetések enyhésége mellett a közöny talán a legnagyobb gond. Az akció - remélhetően - mindezek fontosságára is fölhlvta az illetékesek figyelmét, mert a személyes példamutatásnál nincs jobb megoldás.

A megye 58 társaságából

25 egyesület április 3-án tisztította a területet Mezőkomáromtól egészen Dunaújvárosig. A Sió Vt. például iskolás gyerekekkel közösen 60 köbméter szemetet szedett össze, a Bakonyi Bányász Vt. Bakonycsérnyen körül három teherautónyit és három konténert töltött meg. Az Alba Regia Vt. a sárpentelei parkerdőt tisztította meg, a fehérvári Széchenyi Vt. Emmaróza és Kisfalud határával végzett. Az Alba Agrár Rt. területének megtisztításában a Váci Mihály Szakközépiskola lelkes diákjai segítettek. Naponta több mint harmincan tisztították meg a védettségre javasolt Aszal-völgyet és több mint 10 köbméter hulladékot szedtek össze. A Vadex Rt. Kisgyón és Balinka környékét, a Vérteserdő Rt. és a lovasberényi HM erdőgazdaság a maga területén gyűjtött. A székesfehérvári Depónia Hulladékkezelő és Településtisztasági Kft. is a nap egyik főszereplője volt, akik meghosszabbított munkaidővel vették át a 126 köbméter hulladékot.

Gáspár Attila

Jász- Nagykún - Szolnok megye

■ A környezetszépítő jeles napon több mint kétezer vadász és hozzátartozó szedte a szemetet a határban. Az eredményességhez a csodálatos időjárás is hozzájárult. Az akció hírére jöttek segíteni a horgászok, a faluszépítők, a gátőrök,

az önkormányzatok dolgozói, tanárok, diákok is. Sajnos volt munkájuk bőven, hiszen a határt és az erdőket olyanok is látogatják, akik a természetet hulladékudvarnak nézik.

- Ezen a napon minden résztvevő személyesen győződhetett meg arról is - mondta Móricz Viktor, a mester-szállási Mester Vt. elnöke - hogy környezeti kultúránk milyen messze elmarad a nyugat-európai országokétól. Nem véletlen, hogy az uniós tárgyalások alatt Brüsszelben többször is szóba került lemaradásunk a környezetvédelem terén. Hamar ki is derült, hogy egyetlen nap alatt nem lehet végezni, viszont az időszakos gyűjtés sem megoldás, hanem céltudatos és hatékony megelőző programokra van szükség. Mindezek ellenére példaértékű a kezdeményezés, hiszen szinte egy emberként mozdult meg a vadásztársadalom és felhívta a figyelmet környezetünk tisztaságának elengedhetetlen fontosságára. Nálunk ez az akció olyan értékes közösségi

eseménynek sikeredett, mint a Madarak és Fák Napja - fejezte be az elnök.

Mészáros Géza

Pest megye

■ A fővárosi és megye vadászok március végén körlevélben értesültek az akcióról. A Csepelszigeti Nimród Vt. a sajtópropagandára is nagy súlyt fektetett, pedig ők már "rég motorosok", hiszen 1991 óta minden tavasszal összegyűjtötték az erdőkből a szemetet, hulladékot. Az önkormányzatok, diákok bevonásával 230-an gyűltek össze a munkára, s jöttek a teherautókkal, pótkocsikkal is. A társaság 1200 műanyagzsákot, kesztyűket osztott szét. A munka után szarvaspörkölt ebéd várta a megfáradtakat. A sajtónak tett ígéretük szerint a vadászok két hónapig vállalták az Ország Legtisztább Települése címének fenntartási feltételeit. (Tovább sajnos nem tudták garantálni.) A Vecsés, Úlló, Vasad környéki erdők megtisztításáról

a Magnezit Vt. vadászai gondoskodtak, s a legfiatalabbaktól a legidősebb Gáspár József (78) vadászig órák alatt dugig tömték az önkormányzattól kapott konténereket, ami pedig veszély nélkül elégethető volt, azt kupacokba rakva meggyújtották. A tonnaszámba kihordott kőpadló, cseréptörmelék és sirt fölszedésére azonban már munkagépekre volt szükség. Az utak mentén szinte gereblyézni lehetett az integető lányok "szolgálati" műanyag hulladékait. A Fáy András Vt. gödi területén a "hivatalosan" kívül a kisebbségi önkormányzat aktívistái is segítettek, megtöltöttek 8 konténert és egy 10 köbméteres teherautó ötször is fordult. A környezetvédelmi akció végén a résztvevőket illően megvendégték.

Galgagyörk és Püspökhatvan környékén is több mint százan gyűjtötték a szemetet, a csaknem teljes létszámban megjelent Mijókai András Vt. vadászain kívül szépszámmal segítettek a helyi lakosok is. A dunamenti Makádi Vt. területén egy rövid közgyűlés után vonultak ki, a vadórlaknál összegyűjtött 12 teherautónyi szemetet az önkormányzat szállította el. A nagykőrösi Nagyerdei Vt. csaknem húsz éve szervez minden tavasszon szemétyűjtést. A harminc vadászból 4 tagú brigádokat alakítottak és sávokra osztották területet. Elrettentő, hogy most már nem csak az erdei utak mentére borítanak szemetet, hanem behordják még az etető környékére is.

A Tápiómenti Egyetértés Vt. is évek óta végzi ezt a sziszifuszi, soha véget nem érő munkát, amit minden eszközzel segítenek a helyi önkormányzatok. A ceglédi Széchenyi Vt. ezt a feladatot kötelező vadgazdálkodási közösségi munkának tekinti. Elsősorban a vadászház környékével tudtak végezni, mert a konténer már ott megtelt. Néhány további összegyűjtött szemétmennyiség adata, a teljesség igénye nélkül: Sződ: 4 pótkocsi, Börzsönyi Borostyán Vt. 4 teherautónyi, Dány: 4 pótkocsi, Örkény 90 fővel egész álló nap gyűjtöttek, Szentlőrincváta: 9 pótkocsi, Tápiószági Előre Vt. 20 köbméter, Tököli Gazdák: 2 pótkocsi, Törteli Rákóczi: 2 pótkocsi, Zsámbéki Medence Vt. 6 pótkocsi... és így tovább.

A tapasztalatok szerint sajnos ezt

a szemétnemnyiséget akár havonta is lehetne "teljesíteni". Közhely, de nem tudok jobbat mondani, mint hogy a lakosság alapvető szemléletváltására volna múlhatatlan szükség. Talán a szelektív hulladékgyűjtés elterjedése némiképp javít majd a helyzeten, de ma bizvást kijelenthetjük, hogy ezt a példátlan környezetszennyezést sajnos ma még büntetlenül meg lehet tenni. És jó volna, ha az illetékesek végre figyelembe vennék, hogy mi minden évben és a mások szemetét szedjük össze!

Mészáros Iván

Somogy megye

■ A híres és csodás somogyi erdők a szemétképp fulladnak, ezért több ezren csatlakoztak a kamara felhívásához, annak ellenére, hogy a levelet - mint mondták meglehetősen késve kapták meg az önkormányzatok és az egyes vadászatra jogosultak is. De ez nem volt probléma, a nagyobb településeken sikerült mozgósítani a vadászok mellett a diákokat is. Több helyütt nyitott kapukat döngtetek a felhívással, hiszen amúgy is szerepelt a tervekben hasonló akció. Csökölyben például két héttel későbbre időzítettek, míg Kaposfőn, az Egészséges Életmód Klub programjában is szerepel. Dr Diviánszky János kamarai elnök szerint nem elegendő egyetlen nap a környezet kitakarítására, és nem kampányszerűen kellene ezt végezni, hanem folyamatosan. Ám, amíg az embereknek egyszerűbb egy zsák szemetet az út mentén kidobni, ahelyett, hogy az ingyen kapott hulladékgyűjtő edényüket a ház elé kitennék, amit ráadásul ingyen visznek el, addig nehéz lesz itt rendet tartani. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint a magyaratádi eset, amikor a takarítási nap után, mintegy háromszáz méteren át szórt ki valaki zömében üres flakonokat tartalmazó szemetet. Kaposvárott, a megyeszékhelyen fontolgatják már a szemetelők szigorúbb megbüntetését, egy eldobott cigarettacsikk, akár ötezer forintjába is kerülhet az elkövetőnek. Zseliclakon egy kaposvári lakos "felejtett" a háztartási szemetén kívül két zsák cementet. A mocsokban maradt azonban néhány árulkodó jel, címzett boríték, számlák, amely alapján az elkövetőt azonosították,

és hatvanezer forintos szabálysértési bírsággal sújtották.

Szarka Ágnes

Szabolcs - Szatmár - Bereg megye

■ Igazi verőfényes tavasz nap reggelén kezdődött a megye vadászainak akciója, amelyhez csatlakoztak a lakosság természetszerető tagjai és az iskolások a határt csúfító szemét összeszedésének munkájához. A társaságok munkagépein, teherautóin kívül magángazdák gépei is segítettek, amely során több mint 150 tonnát gyűjtöttek össze. Azoknak a társaságoknak a vezetői, amelyek ezen a napon nem vettek részt az akcióban, úgy nyilatkoztak, hogy egy későbbi időpontban tisztítják meg a területüket, mert - amint megtudtuk - szinte minden települési önkormányzat szervez hasonló akciókat a hónap folyamán, és a hatékonyság miatt érdemes velük egyeztetni. Országos gond a mindent ellepő szemét, de itt a keleti végeken az ukrán és a román határ közelsége miatti turistaforgalomból eredően talán még több csomagolóanyag, göngyöleg virít az utak mentén, mint másutt. Sajnos éppen ezért igen gyorsan újra is "termelődik". Egy, de még több nap alatt sem lehet az egész megyét mentesíteni, de végre valami elkezdődött és jó tudni, hogy ennek a vadászok az élére álltak.

Erdélyi István

Tolna megye

■ Megyénkben elsősorban az illegálisan kialakított személerakó helyekre, azok felszámolásra koncentráltak a vadászok, de más területrészekben is megtisztították az erdőket, mezőket. Sajnos - csak halkan megjegyezve - hányszor, de hányszor lehet látni, hogy az autóból kidobják a szemetet. Olykor csak a csokipapírt vagy a negró csomagolást ejtik el, a favágók az olajos flakonokat felejtik ott, pedig ők is az erdőből élnek. Az illegális személerakókról vagy a rosszul bekerített hivatalos szemételepekről egy-egy nagyobb szélvihar után a repkedő fóliáktól úgy tele lesznek a fák, mint valami elképesztő karácsonyfa. Az ágakon oda nem való „zászlókat” lenget a szél és a közutak mentén - elképesztő mennyiségben - messziről virítanak a műanyag zacskók, flakonok. Április 3-ikán a megye vadászaí egy

emberként nekifogtak a tűrhetetlen állapotok megszüntetéséért, de ez csak csepp a tengerben, ha a társadalom nagyobb többsége a zöldkalaposokat magukra hagyja.

Bischof Ferenc

Zala megye

■ Döbbenetes így szembesülni azzal, hogy mennyi szemetet hordanak ki az emberek az erdőre. A megye vadászai - csatlakozva a felhíváshoz - nekiláttak a takarításnak, legalábbis, amit tudtak összeszedtek ebből az irdatlan szeméttengerből, amit egy nap alatt tisztességesen elvégezni nem lehet. Több vadásztársaság úgy döntött, hogy megismétli a gyűjtési akciót. Szerencsére a legtöbb önkormányzat örömmel állt a vadászok kezdeményezése mellé és konténerekkel, zsákokkal, a szemételepek rendkívüli nyitva tartásával, ingyenességével és minden egyébbel segített.

A megye 25 vadásztársasága, a Zalaerdő öt erdészete, a Bakonyerdő Rt. keszthelyi erdészete szervezte területén a szemétszedést. Az akcióhoz csatlakoztak a helyi iskolák tanárai, diákjai, a horgászok, polgárőrök, a környezetvédelmi alapítványok munkatársai, s így több mint ezer embert sikerült a nemes cél érdekében mozgósítani. A vadászok a szervezésben is jeleskedtek, minden flottul, zökkenőmentesen ment és a végén az ebédre sem feledkeztek meg. Csupán az időben volt hiány, hiszen a szemét annyi, hogy bőven jut máskorra is. Egy társaságnak ötven tagú csapata például 500 hektárról 80 köbméter szemetet gyűjtött, ehhez jött még az építési törmelék, amelyet útalapnak egy rendkívül rosszul járható erdei úton teregettek szét. Másutt az országút mentén két és félóra alatt 25-en 1,3 tonna szemetet gyűjtöttek. Ha teljesen tisztára varázsolni nem is sikerült a zalai erdőket, de szemmel láthatóan igen eredményes volt a zalai vadászok összefogása, tenni akarása. Sikerült újfent példát mutatni és - minden ellenkező híreszteléssel szemben - bebizonyítani, hogy számunkra mennyire fontos a természet védelme, értékeinek megóvása. És ezek nem csak szavak, írások, hanem tonnákban mérhető tettek is.

Polster Gabriella

Az első európai magyar „vadászköltő”

Az idézőjelet csupán azért kényszerültünk kirakni, mert Balassi Bálint (1554-1594) költői munkásságának értékelésekor vadászszemmel még nem születtek tanulmányok ezzel is adósak vagyunk. Az alig negyven évet megélt reneszánsz nagyúr hazuról hozta a féktelenséget és a műveltség szeretetét. Kilenc nyelven írt, olvasott, beszélt, több hangszeren játszott és szép énekhangja volt. Híres táncos volt a multságokon, híres vitéz a csatatereken, s miközben szerelmes versei - virágénekei - a lovagi költészet, a trubadúrlíra remek darabjai ... ő maga inkább hasonlít az erőszakról vezérelt középkori rablólovagokra. Versei egy nyughatatlan ember reménytelen belső vágyairól szólnak, de tele vannak életvággyal, az élet szeretetével, érzelmekkel.

Balassi Bálint természetesen vadász volt, mi sem bizonyítja ezt jobban, mint a versei, amelyből - születésének 450. jubileumán - érdemes elolvasni az alábbi kis összeállítást.

BORIVÓKNAK VALÓ

IN LAUDEM VERNI TEMPORIS

az "Fejemet nincsen már" nótájára

Áldott szép Pünkösödnek gyönyörű ideje,
Mindent egészséggel látogató ege,
Hosszú úton járókot könnyebbítő szele!
Te nyitod rózsákat meg illatozásra,
Néma fülemile torkát kiáltásra,
Fákot is te öltöztetsz sokszínű ruhákba.
Néked virágoznak bokrok, szép violák,
Folyó vizek, kutak csak néked tisztulnak,
Az jó hamar lovak is csak benned vigadnak.
Mert fáradtság után füremedt tagokat
Szép harmatos fűvel hizlalod azokat,
Új erővel építvén űzéshez inokat.
Sőt még az végbéli jó vitéz katonák,
Az szép szagú mezőt kik széllyel
béjárják,
Most azok is vigadnak, s
az időt mulatják.

Ki szép fűvön lévén bánik jó lovával,
Ki vígan lakozik vitéz barátjával,
Ki penig véres fegyvert tisztított csiszárral.
Újul még az föld is mindenütt tetőled,
Tisztul homályából az ég is tevéled,
Minden teremtett állat megindul tebenned.
Ily jó időt érven Isten kegyelméből,
Dicsérjük szent nevét fejenkint jó szívből,
Igyunk, lakjunk egymással vígan,
szeretetből!

TIZENHARMADIK
KIT EGY SZÉP LEÁNY NEVÉVEL
SZERZETT
az nótája az "Régi siralmas"

Siralmas nékem idegen földön
már megnyomorodnom,
Szívem meghervadt nagy bánat miatt,
nincs már hová fognom.
Laktam földemről, szép szerelmemről
mikor gondolkodom,
Jutván eszemben, ott én mint éltem,
könyveimet hullatom.
Mint az szarvasfi anyja után rí,
ha tőle eltévedt,
Szívem úgy hal, vész, halálra már
kész, hogy oda nem mehet.
Már ha nem látom, bár csak
hallanom adná Isten őtet,
Ki vélem együtt sok szerelmet tűrt,
vennék mégis kedvet;
De igen ritkán és bizontalan
hírt felőle hallok,
Akkor sem mérem őtet kérdezni,
mint rab, csak hallgatok:
Ki miatt kedvem szinte oly nékem,
mint nap az esőben,
Vagy mint az zöld ág, ki hamar elagg
téli rút időben.
Vagyok már szinte özvegy gerlice,
szomorú én éltem,
Nem kell aranylánc, sem pengig víg
tánc, nincs semmihez kedvem.
Felejtett árva itt, mint pusztába,
csak remete módra,
Tengek, nem élek, lenni sem lélek,
mert jutottam búra.
Ti mezők, hegyek, berkek, szép
völgyek, kikben gyakran jártam,
Szép szelíd vadat, hangos madarat
ott hallottam, láttam,
Isten hozzátok, s adja, rajtatok
az avagy örvendjen,
Az ki engemet akkor szeretett,
mostan se feledjen!

NEGYVENEGYEDIK

DE JULIA VENANTE: A JULIA VADÁSZATJÁRÓL, KIT ÍRVA KÜLDÖTT VOLT
JULIÁNAK

De voce ad vocem ex Angeriano azon nótára

Széllyel hogy vadásza én lelkem, Julia
egy igen szép cserében,
Tündérek egyike vevé őt eszébe,
s monda lassú beszédben:
Itt e földön angyal mit jár vadászattal,
ha vagyon helye Mennyben?

Hevült vala pengig Julia sokáig
vadak után jártában,
Kikapcsolta azért hónál fejébe mellyét,
hűl szép szellőn árnyékban,
Kit hogy tündér láta, csak reá ámula,
így szóla ő magában:
Két Diana vagyon talán ez világon?
mely hasonló ez hozzá!
Diana módjára megeresztve haja,
kezében szép dárdája,
Könnyű, zöld ruhája, oldalán kézija,
szép aranyas puzdrája.

Képe, keze, szeme, teteme, termete
olyan, mint Dianának,
Beszéddel, énekkel, magaviseléssel
ők mely hasonlatosak!
Múlatságnak örül, s néha lóra is ül
mindkettő, úgy vadásznak.
De csak szarvasokat és egyéb vadakat
ver és vadász Diana,
De vitézek között szerelmére kötött
s fogott sokat Julia,
Senki el nem szakad, valakire akad,
mert erős ő hálója.
Kiben engemet is, mint egyebeket is,
régen fogott s fogva tart,
S így ő el sem bocsát, fel sem mészároltat
kétség között tartóztat,
Hogy tüzében égjek, valameddig élek,
mint egy gyújtó áldozat.

Királyi, fejedelmi udvarokban külön szakácsot alkalmaztak a vadételek készítésére, aminthogy külön alkalmaztak pecsenyesütőt (rotisseur), mártásos szakácsot, és így tovább. Amikor mi erről beszélünk, régmúltban fogalmazunk. Pedig azokban az országokban, ahol a konyhaművészet fejlődését nem akasztották meg mesterségesen, ott jobb éttermekben ma is foglalkoztatnak egy-egy konyhaművészeti műfajra specializálódott szakácsot. Mondanunk sem kell, hogy a vadhús mindenkor a legértékesebb nyersanyagnak számított, és számít ma is. Még a vezető magyarországi éttermekben is, amelyekben rendszerint legalább 5-6 kiváló szakács dolgozik, megkülönböztetett státusz a vadételek főzője. A budapesti Mátyás Pince nevét az egész országban ismerik. Nem véletlenül. Az itt dolgozó konyhaművészek messze földön ismertek. Közülük Aschenbrenner Attila az, aki vadételekre specializálódott. A Magyar Konyha most az ő két receptjét mutatja be.

FÁCÁN GALANTIN TOKAJI ZSELÉVEL, KERTI SALÁTABOGLYÁN

HOZZÁVALÓK

1 db fácán, 30 dkg borjúhús, 1 dl tej, 1 teáskanál liszt, 1 mogyorónyi teavaj, 1 csipet vadpástétomfűszer, 1 csipet só, 3 dkg füstölt marhanyelv, 2-3 db gomba (lehetőleg erdei), 3 cl konyak
1 db tojás, 10-15 szem pisztácia, 2 evőkanál habtejszín, **a főző léhez:** vegyes zöldség, 1/2 sárgarépa, 1/2 gyökér, 1/2 kisebb zeller, 5-6 szem egész bors, 1/2 közepes vöröshagyma, 3 evőkanál fehérbor, 1 db babérlevél, víz

Salátaboglya:

1 fejes saláta, 1 fej Lolo rosso, 1 db paprika, 1/2 db póréhagyma, 1 db kaliforniai paprika (piros), 2 evőkanál balzsamecet, 2 evőkanál olívaolaj, tokaji zselé, 2 dl tokaji bor, 1 evőkanál zselatin

■ A fácán bőrét a hátánál kezdve lefejtjük, és félretesszük. Ezután kicsontozzuk, a mellhúsát óvatosan kifejtjük, szintén félretesszük. A tejet felforraljuk, hozzáadjuk a vajat, majd állandó keverés mellett a lisztet, és addig keverjük, míg sima nem lesz, és az edénytől elválik. Ha kihűlt, a kifejtett fácánhússal és a borjúhússal többször ledaráljuk, keverőedényben

Elkészítési idő: 120 perc ● **Egy adag:** 2350 KJ/560kcal
Ajánlott ital: száraz fehérbor ● Tokaji Furmint 2002

TÖLTÖTT FÜRJ BURGONYAFÉSZEKBE, GYÜMÖLCSRAGUVAL

HOZZÁVALÓK

4 db fürj, 3 db zsemle, 5-6 db gomba, 3 db tojás, 2 dl tej, 1/2 közepes fej vöröshagyma, csipet majoránna, csipet só, 1 teáskanál zsír, 1,5 dl olaj, diónyi vaj, 1 db alma, 1/2 fürt szőlő, 5 szem aszalt szilva, 5 szem aszalt barack, 5-6 szem dió, 1 dl tejszín, 1 teáskanál kristálycukor, 1 teáskanál citromlé, 5-6 szem burgonya

■ A fürjkről a mellüknel kezdve felfejtjük a bőrt, úgy, hogy ne szakadjon meg. A hagymán megpirított gombával, fűszerekkel töltelékét készítünk, melyet habzsák segítségével a fürjek bőre alá töltünk, zsíron megpirítjuk, majd kevés vízzel fedő alatt puhára pároljuk.

A burgonyát meghámozzuk, gyufaszál vékonyságúra vágjuk, majd olajban piros ropogósra sütjük, a tányéron fészek formára rendezzük, a négy darabra vágott fürjet beleültetjük, és melléöntjük a kockákra

Elkészítési idő: 70 perc ● **Egy adag:** 2350 kJ/560 kcal
Ajánlott ital: száraz vörösbor ● Villányi Merlot 2000 Malatinszky Kúria

a pástétomfűszerrel, tojással, tejszínnel, sóval, konyakkal jól kikeverjük. Végül hozzáadjuk a főtt, füstölt marhanyelvet (melyet kockákra vágunk), a gombát, pisztáciát. A félretett jérce bőrét kiterítjük, a kivert mellszeleteket rátesszük, a galantinmasszát ráterítjük, felcsavarjuk, végeit bekötjük, vajjal megkent ruhaszalvétába tekerjük, majd a végeit újból átkötve, az egészet hurokkötéssel átkötjük. A csontokból és a zöldségekből főzolevet készítünk, ebben kifőzzük a ruhába kötött galantint, majd a levében kihűlni hagyjuk. Ha kihűlt, lepréseljük, és kb. 24 órára hűtőbe tesszük. A salátát felhalmozzuk a tányér közepére, meglocsoljuk a balzsamecetes olajjal, ráhelyezzük a felszeletelt galantint, és melléhelyezzük a zselét.

vágott gyümölcsöket, melyeket cukros vajon, kevés tejszínnel lepároltunk, vágott dióval megszórtunk.

Az „alapanyag” a fürj védettsége miatt, csak tenyésztett japán fürj lehet.

A szürke szellem

Egy vadászon az élcelődés középpontjába került egy weimari vizsla tulajdonosa. Sokan meggyanúsították még buggyant sampon, rossz hajfesték, sőt hypó használatával is, mondván attól lett ilyen a vizslája színe. Aztán a kutya munkája az arcukra forrasztotta a gúnyos mosolyt, s a vadászat végén már csak elismerő szavakat lehetett hallani.

■ Már egy 1631-es Van Dyck festményen, amely Rupprecht Pfalzi választófejedelmet ábrázolja, látható egy egérszürke színű vadászkutya, amely nagyon hasonlít a mai weimari vizslára. Kynológusok ugyan vitatják a fajta származását, nem tudják eldönteni, hogy a Ratbor fejedelmek udvarát, vagy a weimariakat illeti-e a tenyésztés dicsősége? Az azonban bizonyos, hogy a vizslafajta Halle és Weimar környékéről származik. A fajta bizonyára nagy szerencséje, hogy sohasem vált belőle divatkutya, évszázadokon keresztül csak vadászok tartották és tenyésztették. Tenyésztésének mai célja is egy könnyen kezelhető, szenvedélyesen vadászó, "munkamániás" kutya, "aki" ha megérti, hogy mit akarnak tőle, a klasszikus vizslamunkán kívül, még igen kitűnő vércsapázó is lehet. Sokoldalú vadásztárs, így a tenyésztők megpróbálják csak olyan kezekbe adni, ahol biztosítva van számára az erdei és mezei a munka.

Németországban is ritka fajta, hiszen meglehetősen kevés található belőle. Sokoldalú, könnyen irányítható, de szenvedélyes vadászósztonnű, makacs, kemény, önfejű, mint általában a német vizslák általában. Tartása és kiképzése határozott, következetes tanítást igényel a gazdájától. Rendkívül aktív és mozgékony kutya, éppen ezért, akinek

nincs a weimari vizslájára legalább napi két órája, az inkább ne is próbálkozzon vele. Egy ismert német tenyésztő és vadász szerint vadászkutyát a természetes képességeinek megfelelő mozgáshetőség biztosítása nélkül tartani olyan, mintha a haltól elvonnék a vizet. Ez különösen igaz erre a fajtára, amely nem csak kiváló vadászkutya, hanem még kemény őrző-védő munkára is alkalmas. Németországban a kanoknál kívánatos az ilyen jellegű munkára való hajlam is. Hosszú és rövid szőrű

változata ismert. Különleges színe és világos szeme (sárga, és kék) miatt "szellem kutyának" is nevezik. Ennek az egérszürke mindenesnek kint a területen szinte nincs hibája, de meg kell jegyezni, hogy a fülére érzékeny, s hajlamos a torok és mandulagyulladásra is, de a szőrtüsző atka betegség sem ritka. Idős korában gyakran szenved idült szervi betegségektől, gyakori a szív- és tüdőtagulat. Újabban sajnos, egyre többször találnak valamilyen daganatos betegséget is.

Szarka Ágnes

MIKOR - MI - MENNYIÉRT?

Az őzbakvadászathoz kapcsolódó költségek:

Tróféakészítés (lefőzés és fehérités): 1200 Ft/db, illetve 7-12 euró + 25 százalék áfa.

Tróféabírálat: az előkészítéssel együtt 3800 - 5500 Ft/db. Csak a bírálat 4 euró+ 25 százalék áfa/db. (A magasabb összeg az áfát is tartalmazza).

Tájékoztató: az FVM rendeletben a hivatalos tróféabírálati díj, amelyet a tróféabíráló bizottságoknál helyben kell fizetni: 250 grammig 400 Ft; 250 gramm-tól 1200 Ft, az érmes agancs 2600 Ft darabonként.

Két érdekes árjegyzéki **hibázási díj:** 250 grammos becsült agancssúly esetén 30 euro (VADEX) vagy 20 euro + 25 százalék áfa (Zala megye).

Több esetben az árjegyzék meghatározza, hogy a nagykoponyás őzágancsok esetén a fizető kiskoponyás súly meghatározásához 300 grammig 90 -, 300 gramm felett 100 grammot kell levonni. (Gemenc Rt.)

Két iroda árjegyzékében többletdíjat is találtunk a

vadászvezetés - ebben a szervezés és a tróféakezelés díja együtt van - 15 euró/nap/fő, vagy 1600 - 2400 Ft/nap/fő, amelyet akár részvételi díjnak is nevezhetünk.

Őzbőr árak: 750 Ft/db illetve 31 euró/db, de a megnyűzött őzet is meg kell vásárolni. Érdemes figyelni egy nagyon fontos közlésre, amellyel mindegyik árjegyzékben találkozunk. Bármely vadászaton a kíséző vadász, illetőleg a vadászat vezetője által becsült agancs tömege + 15 százalékkal térhet el a szerződésben meghatározott mérettől. A vadászvendégnek ezen az eltérésen belül ki kell fizetnie a terítékre hozott vad árjegyzéki díját.

Több vadásztató is megfogalmazza, hogy a terítékre került vad agancsának bemutatása az elejtő vadászvendég feladata és kötelessége! Ez esetenként akár bonyodalmakat is okozhat. A törvény ugyanis egyértelműen a tróféabemutatói kötelezettséget a vadászatra jogosult részére írja elő.

Fácánnevelési árak

A május a fácánnevelésre, a tenyésztésre készülődés hónapja. Erre az időszakra a fácánnevelő telepeket, nevelő házakat, berendezéseket a csibék fogadására alkalmassá kell tenni, gondosan előkészített állapotba kell hozni. Természetesen ezeknek a munkálatoknak is vannak költségei, hol több, hol kevesebb. A kifutókban el kell végezni a szántást, a takaró növényzet vetését.

Fácántojás árak: 95-110 Ft/db + 15 százalék ÁFA
Fácáncsibe árak: 200-240-Ft/db + 15 százalék ÁFA

Minőségi fácántáp árak:

- fácán indítótáp 8960 Ft /q
- fácánnevelő 7550 Ft/q
- fácánkondicionáló 6970-Ft/q
- a tápok áfája 15 százalék
- a vitaminok, ásványi anyagok változatos áron kaphatók.

Dr. B. I.

Eladó
NISSAN PICK UP 2.5 DC NAVARRA TÍPUSÚ GÉPKOCSIHOZ:
Gallytörő, csőrőltartóra felszerelt WARN XD 9000 csőrő és 2db HELLA pótfényszóró, 4 db acél felíre szerelt 205 R 16 -os terepgumi, 4 db nyári gumi, körablakos doboz, tetőcsomagtartó.
Érdeklődni lehet a 30/9484-316-os telefonszámon.

NAGYVAD Kft. HUNTING
„A nyári vadkárrelharító vadászatokra várjuk az érdeklődő vadászok jelentkezéseit. A vadászó elejtése ingyenes. fizetni csak a részvételi díjért, a szállítáért, és a terepjáró használatáért kell.
Telefon: 30/370-9476, 20/931-4754

Eladó 1 db Blaser Drilling
30-06/222REM/20/76 LUXUS KIVITELBEN, 3x10x50 Zeiss céltávcsővel, valamint 1 db Blaser K 95 300Win.mag + 6x62 Fr. Váltócsővel luxus kivitelben 50-es és 42-es Swarovski céltávcsővekkel.
Telefonszám: 06/30/348-3614.

LADA BOLT
Motor-, Fék- és Futóműalkatrészek
Elektromos berendezések, Karsszériaelemek
MINDEN AMI A LADÁHOZ KELL
Cím: 1161 Budapest, Rákóczi út 60/a
E-mail: ladabolt@axelero.hu, Internet: www.ladabolt.hu
Te./Fax.: 405-1685

Porcijó KUTYÁS VADÁSZOK FIGYELEM!
Vadászati alkalmassági vizsgára felkészítő tábort szervezünk Debrecenben 2004. 07. 10-17-ig. Elhelyezés nagyon szép és kellemes környezetben, teljes ellátással, családok számára kedvezményel.
Vizsga a tábor végén.
és részletes tájékoztatás: 30/225-4483.

FEGYVERJAVÍTÁS
MINDEN TÍPUSÚ LŐFEGYVER JAVÍTÁSA, FELÚJÍTÁSA, AGYAZÁSA, CÉLTÁVCSŐ SZERELÉSE, VIZSGÁZTATÁSA, HATÁSTALANÍTÁSA, ÉRTÉKBECSLÉSE.
Régi fegyverek restaurálása.
Nagy Ferenc fegyverműves, 4034 Debrecen, Tengerész u. 4., telefon: 06/52/423-176.

CONT-ECO KFT.
9700 Szombathely, Szent Gellért u. 17.
Tel/fax: 94-325-672
conteco@axelero.hu www.cont-eco.hu
ELEKTROMOS ÉS MECHANIKUS VADKÁRELHÁRÍTÓ KERITÉSEK ÉPÍTÉSE, LACME VILLANYPÁSZTOROK
KIS- ÉS NAGYKERESKEDELME
KIVITELEZÉS • KERESKEDELEM • SZOLGÁLTATÁS

AUTÓHÚTÓK, FŰTŐK, OLAJHÚTÓK, ÜZEMANYAGTARTÁLYOK
javítása és felújítása minden típusú személy és teherautónak, munkagépnek.
László Csaba (Csepel)
06-1-420-5311, 06-20-353-1551
A VKÉ TAGJAINAK 10% KEDVEZMÉNY!

AUTOMATA ÉS KÉZI KORONGDOBÓK,
könnyű, hordozható magaslesek, befogó csapdák, puskabelövő állvány, hazai áron, két év garanciával az **INTERMAS Kft**-től.
Helyszíni verseny rendezése automata gépekkel, lőtér tervezés, kivitelezés.
www.intermas.ini.hu
Fax: 06/66/450-538. Tel: 06/20/945-0764.

Balatonföldváron, a JADE panzióban **vadászati lehetőséget kínálunk egész évben**
Ellátás: hangulatos élőzsenés éttermünkben
Programajánlat:
horgászat-fogasozás, vitorlázás, borkóstoló
06-84/340797
06-20/9188-857
www.jadepanzió.hu

Wellness & Spa
1068 Budapest, Városligeti fasor 8/c.
Tel.: 321-0538, 06 20 9267 139
www.relaxstudio.hu
... ahol felfrissülhet testileg, lelkileg...

GRAVÍROZÁS FEGYVEREKBE, LŐSZEREKBE, KÉSEKBE, AJÁNDÉKTÁRGYAKBAI
Cél- és koronglövészeti lehetőség családias légkörben.
Lőkiképzés, lökészség fejlesztés
Hatástalanított fegyverek
KALIBER MAX FEGYVERBOLT
1039 BP. MÁTYÁS KIRÁLY ÚT 12. TEL: 240-19-23

Navigation (GPS) fix és mobil készülékek forgalmazása
Vadászathoz Sportoláshoz Repüléshez Motorozáshoz Autózáshoz (útvonal tervezés)

Duett
GPS AUTO HIFI & ALARM

1037 Budapest, Bojtár u. 44.
www.gpslap.hu www.duett.hu
info@duett.hu Tel.: 436-0-436

De hun vannak a süldők?

■ Kicsi a lakás, nagy az erdő, nekem oda most mennem kő! - vagy valami ilyesmit kiáltott János bátyánk örömben, hogy végre indulhat elfele. Csak a természetűség, no meg a vadászetikett végett a laposüveget - melyet villámléptű gímszarvas gravírozás ékített, s nem győzte hangsúlyozni az öreg: ha meghúzzom, legalább jó közlelől látok egy aranyérmes bikát - feltöltötte házi- val, előkereste tengernyi igazolványát, hogy hatóságilag is fájint legyen a dolog, végül meglett a puska meg a távcső is. Úgyhogy már éppen búcsút intett volna a háziaknak, mikor ocsúdott, hogy nélküle bizony üres lesz a lakás.

Ez viszont nem szegte kedvét, viszont arra ösztökelte, hogy bekukkantson a faluból kivezető út nem kevés ivójába. Előbb a kiskocsmában koccintott, hogy indul vadászni, aztán jött a 201. számú vendéglátóipari egység, végezetül kimérobén nyelt be egy decit, csak az ízéért. Igen vidáman bandukolt az erdőben, követve a cserkelő utak kanyarulátát.

Májust idéző március eleji nap volt, ippeg záródott a vadászati év, mint a metróajtó, hát nem sokan zavarták az erdő nyugalmát. A fák még kopaszon pihegtek, száraz ágaikkal egyre a végre melegítő nap sugarai felé nyúlkalva, néhol, árnyasabb részeken még jég zárta a szekérnyomot, hát nem volt valami megkapó látvány, de azért mégis szép volt, az erdő azért mindig szép, vélte János bátyánk, aki régimódi volt, ilyen szépen régimódi. Azért a napsütés mellett a madarak is jól jelezték a kikeletet. Elnevezésüknek megfelelően énekeltek, ahogy a torkukon kifért, a magasban ölyv vijjogott, kergetőztek a szajkók meg a harkályok. Szóval azért szép volt.

Járta is az öreg a rengeteget, néhol megpihent, ilyenkor megnézte közlelől az aranyérmes trófeát, kicsit hümmögött, ahogy betolta a jókorányi szalonna mellé a falat vöröshagymát, s a süldőre gondolt, amit meglő az este.

Békésen poroszkált a madársvajtól élénk erdőben, mígnem kedvenc leséhez ért. Fölkapaszkodott, szinte csukott szemmel, meglepetés legyen, mi

A tutti tip

- Ennek az etetőanyagnak egyetlen mosómedve sem tud ellenállni!

a szórón, meg az egész réten várja. Mondjuk nem ugrált örömben - és nem csinált be ijedtében, bár mitől is ijedhetett volna meg, talán ha egy mosómedve-félét lát, mert arról még csak az újságban olvasott, hogy nálunk is van ilyen, állatkertbe se járt sosem.

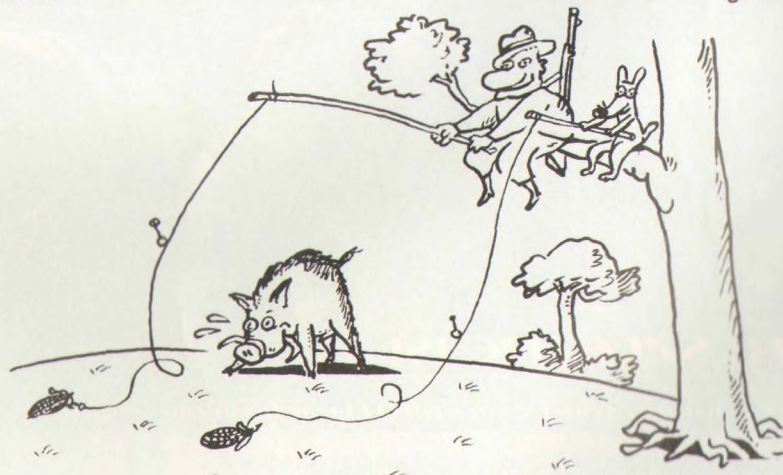
De a máskor vadjárta területen most csak egy fácánkakas sétált fel-alá, igen peckesen. Ezer színben pompázott napsütötte tollazata, ahogy mellét - mely szalonnával sültve, almaszósszal tálalva remek csemege - kidülesztve ellenőrizte területét.

- De hun vannak a süldők? - kérdezte magától János bátyánk, miközben optimizmusát erősítve csőre töltött. Aztán meg elaludt a sok járástól, erre buzdította a langymeleg, no meg a gyomrában időző fél kilónyi puha kenyér, oldal szalonna és néhány fej vöröshagyma is. Meg hát a villámléptűt is többször megszemlélte, egészen közlelől.

A süldők pedig jöttek, finom falatok várták őket a szórón, viháncoltak, verekedtek, arrébb bökögetve egymást a terített asztaltól. Hirtelen lett csend, a disznófik eltűntek, a levegő is lehült, ébredezett János bátyánk, megroppant egy-egy ág a sűrűben. Kezdte is meregetni álmos szemét a vadász, csak megjönnek a süldők, köztük az övé, de csak nem látott mást a szürkületben, mint az egyre növekvő sötétséget.

Az egyre növekvő sötétség pedig kezdett elválni környezetétől, s lassan felvette a vaddisznóformát. Hatalmas kan volt, útjából mindenki kitért, ha jött a dézsmáért. Elhúlve nézte János bátyánk, amint ropogtatott a disznó, s csak jóval később merészkedett haza. Mondta is másnap az összes kocsmában: nincs már süldő az erdőben, megette mind egy medvényi vadkan. Azt meg nem illenek meglőni, meg egyébként is, kinek van arra pénze?

-garamszegi-

Halász, vadász, madarász

Koronglövő sikerek I. rész

A magyar koronglövészet - az 1920-as és 40-es évek közötti - fénykorának a II. világháború vetett véget, utána jó ideig a sportvezetés idegenkedett a koronglövészettől, mint költséges úri sporttól. Csak 1952-ben kezdődtek el az edzések a Margitsziget északi csúcsán a háborús törmelékekből épített lőtéren.

■ 1968-ig kézi töltéssel és vezérléssel zajlottak a versenyek. Aztán hatalmas minőségi változás történt a lőtéren. Az akkori legkorszerűbb olasz Paselli dobógépeket szerelték fel. Ezek már fonopullal (mikrofonnal) működtek.

A dr. Lumniczer Sándor által megtestesített nemes sportszellemnek és dr. Halasy Gyula, valamint Váradi István segítségével volt köszönhető, hogy ismét talpra állt a magyar koronglövészet. 1955-ben a bukaresti EB-n a dr. Lumniczer, Kulin-Nagy, Szomjas, Váry, Hegedűs összeállítású csapat a második helyen végzett.

De újjáéledt a sportág Balatonfűzfőn is, ahol Füzesséry György és dr. Szilágyi Virgil megalakították a Nitrokémia koronglövő szakosztályát. A sörösés töltényt gyártó Nitrokémia akkor is, most is, nem csak figyelemmel kíséri a lövők munkáját, hanem minden segítséget meg is ad fejlődésükhöz, legyen az lőszer, pálya, korszerű gépek

cseréje vagy fegyver. Füzesséry György keze alól került ki jó néhány sikeres versenyző, mint például Grüber György, Könyv Károly, Tóth János és Putz István.

Füzesséry György 1981-ben

bekövetkezett halála után a klub edzéseit Székely Dénes versenyző vette át, aki a magyar válogatott edzőjeként, csapatvezetőjeként sok évig kísérte sikeres koronglövőinket a nemzetközi versenyekre.

Az új, fiatal tehetségek nevelésében ugyanilyen

kitartó és lelkiismeretes munkát végzett ezekben az években Kulin-Nagy Károly, Szomjas Ede, később Kádas József a Margitszigeten. Az ő kezük alól került ki Bodó Zoltán, Ludmann László, a Szomjas testvérek, Gombos Károly és

FÜZESSÉRY GYÖRGY

TEREPIJÁRÓK - vadászkedvezményekkel

A munka célú ATV-kre mezőgazdasági üzemeltető támogatás igényelhető.

RÉSZLETRE IS!

A Yamaha sport és túra ATV-k teljes választéka, a kiegészítők széles kínálatával.

Yamaha Motor Hungaria Kft., 1112 Budapest, Budaörsi út 227.
www.yamaha-motor.hu, telefon: (1) 247-1522

CC Credit Rt.

YAMAHA

még nagyon sok tehetséges, lelkes fiatal versenyző. Kiváló szakembereink munkáját mindenben segítette és támogatta Faragó István katonatiszt, aki a honvéd alakulatok szakmai vezetőjeként, és sok évig szövetségi kapitányként minden lehetőséget és a legkorszerűbb technikát biztosította az ország sportlövői számára. Neki köszönhető például, hogy a honvédségi koronglövők már a hetvenes évek elején a legmodernebb Perazzi puskákkal versenyezhettek.

És nem maradtak el az eredmények sem. 1973-ban a torinói EB-n a junior trapp-csapat bronzérmet szerzett, egyéniben pedig negyedik helyezést ért el Putz István. 1975-ben Bécsben már ezüstéremmel büszkélkedhetett a Putz, Bodó, Könyv összeállítású junior csapat. Egy év múlva a brno-i EB-n junior csapatunk (Bodó, Ludmann és Könyv) szintén ezüstérmes és Kulin-Nagy

Grüber György, Bodó Zoltán és Ludmann László

Károly tanítványa, Bodó Zoltán - többszörös szétlövessel - egyéni bronzérmet nyert.

Ezután jött 1977, Dorchester, ahol a munka gyümölcse beérett, a híres lövőek edzőinek munkája beteljesedett, a magyar koronglövők sok év után ismét aranyérmet nyertek. Az aranyifjak: Bodó

Zoltán (Zalka), Ludmann László (Zalka), Tóth János (MHSZ-Nike FAK).

Az aranyérem értékét növeli, hogy Bodó egyéniben egy bronzérmet, Ludmann egy ötödik helyet harcolt ki magának.

1978-ban Grüber György végre a felnőtt mezőnyben is sikert ért el, a shul-i EB-n az előkelő hatodik helyen végzett, majd 1980-ban a szorgalmasan dolgozó, fiatal Putz István a zaragozai EB-n kvalifikálta magát a moszkvai olimpiára, ahol a 9. helyet szerezte meg.

Az olimpia után néhány dolgos év következett, hazai és nemzetközi versenyeken fiatal versenyzőink sokat tapasztaltak, melynek eredményeképpen a nyolcvanas évek végére felzárkóztak a nemzetközi mezőny élvonalába.

1988-tól csodálatos sikorsorozat vette kezdetét...

Vasvári Erzsébet
(Folytatjuk)

Tüske

HORGÁSZNAPTÁR

■ Nem ragadtam volna tollat, ha karácsonykor - a változatosság kedvéért - nem kapom meg ugyanannak a cégnek a produktumát.

A januári kép mindjárt nagy örömet okozott, ugyanis a decemberi kárász és dévérek mosolyognak rám szőlőlevél háttérükről, így nem kellett az újévben mindjárt valami borongós, rideg januári tájat nézegetnem, még egy hónapig élvezhettem a tavaly decemberit.

Nos, a februárt már jobban elrakták, itt egy léknél két bot fekszik a jégen és annyira már nem lehetek szőrszálhasogató, hogy megjegyezzem: két bottal nem szoktunk egy lékben horgászni, de ez a veszély nem is fenyeget, mert egyik bot sincs felszerelve.

A márciusi képen, megint csak ismerőst üdvözölhetek, mert a tavaly júniusi balatoni csónakkikötő látható, ami stimmel is akkoriban, de márciusban kissé szokatlan a teljesen kilombosodott növényzet, valamint a bronzbarnára sült, fűrdónadrágos horgász. Nyunyire azért nem gyors a globális felmelegedés.

Az áprilisi kép néhány busát ábrázol egy halászmertővel. No comment! Májusban egy horgász ül két botja mögött, hosszú méla lesben, a jobb

oldali boton csipesz-kapásjelző a botig felhúzva. Nem tudom, hogy jelezni ez a kapást, de nincs nagy baj, mert a másik boton semmiféle jelző sincs.

És júniusban - végre - a tavaly áprilisi szák süllő, de most legalább nem tilalmi időben...

A július megint csak ismerős, a tavaly márciusi csónakkikötő a bezöldült vizével. Most legalább ez stimmel. És megint a globális felmelegedés. A novemberi üde zöld patakparton, piros pipacsok virítanak, a horgászok pedig rövid ujjú pólóban ügyködnek.

De úgy néz ki, a naptár készítői, kiadói szerint decemberre sem fog elromlani az idő, mert a parton száradó varsák háttérében, dúslombú növényzet látszik. Talán csakugyan zöld szőlőlevélen montírozhatjuk a kárászt meg a dévéreket. Jobb is az, mint havat lapátolni...

Most már mindegy, elnézegetem még egyszer a tavalyi képeket. De az év vége felé nehéz helyzetbe hozom a gyerekeimet. Szembesíteni fogom őket e két év horgász naptáiraival. Megkérem őket - ha megint csak ilyesmivel akarnak meglepni, nézzenek már bele, mielőtt megveszik. Nem szeretném ugyanis a harmadik évben is ugyanezeket a képeket nézegetni. És ha megint csak ez lesz a színvonal, akkor inkább vegyenek nekem és a kiadónak is egy tekercs zsinórt. Mindegy, hogy milyent... **Várszegi József**

1077 Budapest, Wesselényi u. 74. Tel.: 322-4002 Fax: 342-2753
Nyitva: H-Cs 8.30-17.00, P 8.30-14.30

A német **Karl Kaps** távcsövek magyarországi képviselője.
Bevezető árak, kiváló minőség, 30 év garancia!

Bereffa budapesti márkabolt. Akciós árak!

MAGYAR SÖRÉTES LŐSZERVÁSÁR: vadászlőszerek: **40 Ft/db**
extra vadászlőszerek: **48 Ft/db**

Új és bizományos fegyverek széles választéka

AVENZOR

Erdővédelmi és Kereskedelmi Kft.

Székhely és adminisztráció:
1124 Budapest, Koszta József u. 28. Tel+Fax: 1-3 196-578
Raktár és szállítás: 5540 Szarvas, Vajda Péter u. 15.
Tel+Fax: 66 313-301, 30-911-7064
E-mail: pesti@szarvas.hu

AVENZOR VADRIASZTÁS

Avenaarius kéregbalsam (dörzsstop): tü és lomblevelű erdészeti és gyümölcsfa kultúrákban okozati agancs dörzsölés elleni védelemre.

Dendrocol 17SK: friss telepítésű erdészeti kultúrákban, facsemeték, szőlő, vadrigás elvéri védelemre, permetlé formában kijuttatva a friss hajtásokra.

● kertészeti kultúrákban, dinnye, zöldbab, paprika, védelmére
● szántóföldi kultúrák kezelésére, szikleveles állapottól érésig / szója, kukorica, napraforgó, gabonafélék védelmére, permetezve.

Vadóc: mezőgazdasági, kertészeti, szőlészeti és erdészeti kultúrák szaghatáson alapuló tasakos vadriasztószere.

Silvacol T: kizárólag szaghatáson alapuló vadriasztószér, csak textil átitatására.

Hosszantartó hatás. Kombinálva Dendrocol 17 K-val.

Repelkovit: vaddisznó-riasztó granulátum. A riasztó hatása -specifikusan a vaddisznó számrá-csípős szagot és izen alapszik. A nyálkahártyát irritálja, amit a vaddisznó memorizál, és így az adott területet kerüli.

Erdővédelmi eszközök. MICRON permetezőgépek
Egyedi szaktanácsadás! Szállítás postán és vasúton

Kezdő vadászíjászoknak

II. RÉSZ

Előző számunkban a vadászíjról és a vesszőkről olvashattak, ezúttal a célzást és a pontos lövést segítő eszközökkel, valamint a "nyílhegyekkel" foglalkozunk. Itt a bevezetőben igyekszünk pótolni korábbi mulasztásunkat, hogy a fotókat és több nélkülözhetetlen információt a világ legnagyobb íjas vadászatok szervező cége - a Bowhunting Safari Consultants bocsátotta rendelkezésünkre.

■ Sok gyakorlással irányzék nélkül, ösztönösen is csodálatos pontossággal lehet lőni, mégis javasolom vadászathoz a célzást segítő íjász irányzékok használatát. A vadászírányzékok legegyszerűbb változata az úgynevezett "tűskés" irányzék, mely 3-5 függőlegesen állítható célzótüskével rendelkezik. A mai irányzékok tűskéin már fénygyűjtőszál is található, ami a rossz fényviszonyok közötti célzást is lehetővé

bennünket. Vadászatra elegendő 2 esetleg 3 tűske használata.

Ajánlott modellek: TRUGLO Brite-site és Eye-Site, COBRA - Ascent és Venom, valamint egyes TOXONICS és a drágább Copper John és Spot-Hogg modellek.

■ A kifutó

Kifutónak hívjuk azt a szerkezetet, amin lövéskor a vessző kirepül, valamint lövés előtt a vesszőt lövésre kész állapotban tartja. A kifutó nagyon fontos része a felszerelésnek, az íj hangolásánál különösen fontos szerepet tölt be. Kézi oldáshoz oldaltámaszos kifutót, elsütővel történő lövéshez pedig villás kifutót javasolnék. A nagyon vékony karbon-vesszőkhöz lecsapódó kifutó javasolt. Fontos, hogy a vesszőt vezető rész fel-le, jobbra-balra állítható, ugyanakkor mégis egyszerű, időálló darab legyen. A kifutó vesszőt érintő részét célszerű valamilyen bevonattal ellátni, hogy az íj kihúzásakor

idegét kevésbé igénybevevő és félreahajtható befogó résszel ellátott elsütőket javasolom. Itt kell megjegyezni, hogy az elsütő egészen a lövés pillanatáig csak hátrányt jelent, mivel előszeretettel koppan neki lesnek, íjnak, vesszőknek, gomboknak illetve felejtődik otthon, míg ez a kézzel oldóknál nem fordul elő. Sok gyakorlással kézi oldással is lehet olyan biztosan lőni mint elsütővel de ez utóbbi lényegesen leegyszerűsíti a tanulás folyamatát.

Javasolt modellek: Tru-Fire Hurricane és X-Caliper, Cobra Pro-Caliper modellek

■ Vadászhegyek

Vadászhegynek hívjuk a vessző végére erősített minimum két, borotvaéles, legalább 2 cm vágásszélességű éllel rendelkező "nyílhegyet". Manapság rengeteg vadászhegy közül választhatunk, a döntés mégsem egyszerű. Alapvetően, az elejteni kívánt vad, az íjunk (és vesszők) paraméterei, valamint az ár játszik meghatározó szerepet választásunknál.

A három legismertebb vadászhegy forma: a cserélhető pengés, a tradicionális, és mechanikus vagy becsapódáskor nyíló változatok. Ezen kívül léteznek még blunt, hallövő és madárlövő hegyek. A három fentebb említett vadászhegy típus közül a mechanikus változat óz nagyságú vadig ajánlott, bár sokak szerint nagyobb testű vadra is alkalmasak. Kedveltségük egyik oka, hogy közel úgy szállnak, mint a céllövő vagy terephegyek, kevésbé jól hangolt íjból is.

Manapság vadászatra a legelterjedtebbek a 3-4 cserélhető pengéből álló hegyek a 90-125 grain-ig terjedő súlykategóriában, amelyek megfelelő nehéz vesszőkkel minden nagyvadunk elejtésére alkalmasak.

Javasolt modellek: cserélhető pengések: Muzzy, Thunderhead

Tradicionális hegyek: Zwickey, Magnus, ill. az itthon gyártott kiváló minőségű Szent István féle hegyek. Mechanikus hegyek: NAP Spitfire és Scorpion.

teszi. A célzás további megkönnyítésére sokan - jómagamat is beleértve - egy idegbe erősített hátsó irányzópontot - íjász zsargonban: peep (ejtsd: pip) - is használunk, ami bár jelentősen csökkenti a szembe jutó fény mennyiségét, mégis pontosabb lövést és célzást tesz lehetővé, különösen maszk viseléskor.

A vadászírányzék kiválasztásánál az egyszerűség, megbízhatóság és a tűskék jó láthatósága kell, hogy vezéreljen

jelentkező, a vessző súrlódásából adódó zajt kiküszöbölhessük.

Javasolt modellek: kézi oldáshoz: Cavalier Free Flyte széria, Bodoodle Timberdoodle elsütővel való oldáshoz: NAP Quicktune széria, GK 3d Rover Hunter

■ Az elsütő

Az elsütő feladata a minél zökkenőmentesebb oldás biztosítása. Vadászatra alkalmas elsütőknek a csuklósíjjas, az íj

Zicska Szilárd

Dunajec, a „hűtlen” folyó

Szeszéyesen kanyarog a Dunajec a Tátrában, ráadásul a szurdokok közt felgyorsulva rohan, horgász legyen a talpán, aki melles ruhában megáll a partszéli vízben. Hűtlennek azért mondják a Dunajecet, mert nem a Duna vízgyűjtőjébe, hanem a Visztulába folyik.

Pisztráng és pér teríték

■ A hegyekben habos árral tajtékokat vető folyó vad szépségén elámul a szem, csak hát a halhoz, haléletlanhoz értő ember tudja, hogy a szépségnek ára van. A folyó odafenn táplálékban szegény, az addig felmerészkedő pisztrágnak, pataki szajblingnak csak néhány repülő rovar, bolharákók, álkérészlárvák jelentik a betevő falatot. Nincsen magasabb rendű növényzet, szegényes a plankton állomány, hal legyen az uszonyán, amelyik itt gyarapodni tud. Ráadásul a víz is nagyon hideg, még nyaranként sem éri el a 10 Celsius fokot.

Bezeg lejjebb, Timanovánál már lelassul a folyó, kavicszátónyok, homokpadok váltják egymást széles nagy ívű kanyarokkal. Nemcsak a part szélén, de beljebb is dúsbab a növényzet, ez már a pisztrángok eldorádója, de szép számmal van jelen a szajbling és a Dunajec legértékesebb hala, a galóca.

Jól érzi itt magát a lazacok családjába tartozó galóca, hiszen lakmározhat bőséggel ürge cselléből, feles domolykóból. Gazdag a folyó márnában, paducban és persze pénzes pérben, ami után csak áhítozhat a galóca, mert a villámgyors pért utolérni nem tudja.

A galóca horgászatnak a legjobb ideje a szeptember-október hónap, mert ilyenkor a folyó közepén a medret járják a galócák, a pergető horgásznak célszerű ilyenkor a folyással szemben dobálni, és legyező alakban meghorgászni a jónak ítélt szakaszt. A téli hónapokban aztán elhagyják a meder közepét, kijönnek a szélekre, az alámosott parthoz, esetleg a part mélyebb gödreireiz.

Ívási ideje március-áprilisra esik. Lengyelországban sincs könnyű dolguk a halóroknek, hiszen a Dunajecbe számtalan kis patak hozza az oxigénben gazdag vizet, és a galóca ezekben a patakokban igyekszik felfelé ívőhelyet keresni. A sekélyebb szakaszon szinte kilátszik a hátuk, a haltovajnak nincs más dolga, mint fejszével kupán vágni, vagy az itt mindig kéznél levő szénahányó villával nyakon szúrni...

Fogni persze lehet sportszerűen is, mégpedig pergetve. A célnak kiválóan megfelel a Rapala kollekciója, de a helyiek mégis jobban bíznak a saját maguk fabrikálta utánzatokban. Bükkfából faragják a ürge csellére hasonlító wobblereket. A tereplapját műanyagból készítik, de ami igazán szellemessé teszi a galóca becsapását szolgáló halacszkát, az egy ezüstsínű fólia, amelyet pillanatragasztóval erősítenek a wobblerre. Joggal kérdezhetik a barkácsoló kedvű sporttársak, hogy miért bükkfa az alapanyag, és nem más. Praktikus magyarázattal szolgálhatok, ezen a vidéken a bükkfa az uralkodó, és a horgászok szerencséjére a bükkfából készült fahalcska-imitációnak pont annyi az ősúlya, amennyi szükséges!

Lengyelországból hazafelé nem lehet nem megállni a Sajó forrásvidékén, közel a dobsinai jégbarlanghoz. A dobsinai patakban is van pisztráng és pér, de náluk sokkal izgalmasabb a Sajó is tápláló Gölnic patak, amely vízének egy részét a Dedinky víztározóból kapja földalatti alagúton, 300 méteres eséssel szabadon Dobsina fölött, miközben erőművet hajt. Emiatt

aztán a Sajóban is gyakran változik a vízállás, mert nincs ember, aki megmondaná, hogy a vizet mikor engedik bele. Ha nagyon árad a folyó, érdemes felautózni Krasznahorkára, amelynek tornyai már messziről látszanak. (A "Krasznahorka büszke vára" című dalt az egyik Andrássy grófné szerzette 1906-ban, Rákóczi hamvainak hazahozatalakor.)

A Gömör-Szepesi-érchegeység választóvonalán a Csermosnya völgyében járunk, ahol a patakban szép számmal fogható pénzes pér és pisztráng. A helybéli gyerekek apró fagyasztott halat húznak rövid előkén a horogra, és úgy sodortatják a sebesvízű patakban. Szokás még itt cseresznyével horgászni domolykóra, főleg a május vége az igazi. A nagy szemű májusi cseresznyét úgy eszi a domi, mint kacsza a nokedlit.

Ha már szóba hoztam az Andrássy családot, hazafelé menjünk be Betlérre, az Andrássyak gyönyörű kastélyába! Szébb, mint újkorában. Múzeummal, külföldi és belföldi trófeákkal, értékes műkincsekkel, hetvenhektáros parkjában a szökőkút, és kaliforniai mamutfenyők kápráztatják el az ide látogatót.

A Sajó Betlér alatt szelíden kanyarog. Ha szemügyre vettük a patakközi rovarvilágot és kiválasztottuk a megfelelő műleget, lehet ostorozni a vizet, amely a fényképek tanúsága szerint még mindig bőséggel tart pisztrángot, szajblingot és pénzes pért, csak a jó kezű horgászon múlik, hogy melyiket sikerül becsapnia.

Zákonyi Botond

Gémesi Tamás
Preparator

9900 Nagykunfalu, Levente u. 20.
Tel.: 36/9773-720 Tel./Fax: 93/324-194

Nyitva tartás:
Hétfőnap: 7:00-18:00
Szombaton: 7:00-12:00

Budapesti átvévhelyünk
Sichmidt Pál preparátor
1238 Lóállás u. 14.
Tel.: 285-61-62
Nyitva tartás:
Hétfőtől-Péntekig: 7:30-15:30

Madarak,
emlősök, halak,
afrikai állatok,
trófeák, montírozott
vadbőrszőnyegek
kikészítése és
értékesítése
az országban a
legnagyobb
választékban.

gemesi.t@freemail.hu

SZIGET VADÁSZ-HORGÁSZ BOLT
A HÍVATÁSOS VADÁSZOK SZAKÜZLETE

Taksony, Sziget lejáró, Dózsa Gy. u. 26.
(Bugyi elágazással szemben) **TEL: 24/487-088**
Nyitva: H-P 9-18, SZO.: 9-12

Új és használt sörétes és golyós fegyverek, gáz-riasztópisztolyok, engedélyhez nem kötött lég- és flóbert fegyverek és löszerek nagy választékban cél- és keresőtávcsövek, vadászati felszerelési tárgyak, kiegészítő cikkek, speciális téli-nyári vadásruházat és lábbelik széles választékával várjuk régi és új vásárlóinkat!

Fegyverismereti- és vadászvizsga szervezése!

Hegyaljai Vadászbolt
Budapest XIII. Visegrádi u. 9. Tel: 239-1333, 06-30/9515-663

Árukészletünk:

- golyós és sörétes vadászfegyverek
- gáz-riasztó és maroklófegyverek
- légfegyverek, flóbert pisztolyok
- kereső és fegyver távcsövek
- golyós és sörétes löszerek
- egyéb vadászati kiegészítők, felszerelések
- minőségi vadásruházat, ajándéktárgyak
- bizományosi fegyverek értékesítése

Szolgáltatásaink:

- Fegyver javító műhelyünkben kollégánk / Dúzs Károly / vállalja minden típusú fegyver szakszerű javítását, karbantartását, felújítását.
- Üzletünkben bér vadászati lehetőségekkel várjuk az érdeklődő vadászokat.

Aki üzletünkben 300 ezer forint feletti vásárol, vendégül látjuk egy bakonyi vaddisznó vadászaton!

Nyitva tartás: hétfő – péntek: 09-17-ig szombat: 09-13-ig
Tisztelettel várjuk vásárlóinkat.

TENGERDI
8647 BALATONMÁRIAFÜRDŐ, VILMA U. 9.
TEL: 30/ 9398 - 207 ; FAX: 85/ 376 - 810
Web: www.tengerdi.hu ; E-mail: info@tengerdi.hu

TENGERDI VADÁSZATSZERVEZŐ IRODA

EGZOTIKUS VADÁSZATOK
Kísért vadászat: Kamcsatka, bögő jávorbika vadászata

Namíbia	7 nap 5 vad	2375 €-től
Tanzánia	7 nap 1 kafferbika	5800 \$
Oroszország	6 nap siketfajd+nyírfajd	980 \$-től

További ajánlataink: Kazahsztán, Dél-Afrika, Oroszország, Zambia, Új-Zéland, Mongólia, Kirgizisztán, Horvátország

Kérésére utánvétellel postázzuk reklámfilmünket!

ARANY ÉS EZÜST VADÁSZÉKSZEREK!

EÖRDÖGH – 1982 KFT.
8624 BALATONSZÁRSZÓ,
SZÓLÁDI ÚT 1/9.
TEL.: 06-70/310-2923
06-70/290-2978

KISKERESKEDELEMMEL FOGLALKOZÓ VADÁSZBOLTOK JELENTKEZÉSÉT IS VÁRJUK!

PANNONVAD

Dámbika vadászat Romániában

A magyar határ közelében, nem bekerített területen szervezünk dámbikavadászatot szeptember 1-től:

3 nap vadászat, 4 éjszaka vadászaházban, teljes ellátás, kíséret, szállítás a területen, trófeák kifűzése, állatorvosi kiviteli okmányok, fegyverbeviteli és vadászati engedély: 455 EUR

Előjéti díjak: 2,5 kg-ig 350 EUR, 2,5-3 kg-ig 650 EUR, 3 kg felett 650 EUR + 10 EUR 10 grammoként

Érmes vadkanok Erdélyben

Augusztus 1-től les- és cserkelő vadászat. Magas az érmes agyaráú kanok aránya.

3 nap vadászat, 4 éjszaka - szállás vadászaházban, teljes ellátás, kíséret, agyarak kifűzése, kiviteli okmányok, fegyverbevitelhez és vadászathoz szükséges engedélyek: 460 EUR

20 cm-es agyaráú kan előjéti díja: 900 EUR

Érdeklődni: Török Antal 06/20 943-5654 fax: 06/26 361-302
pannonvad@axelero.hu

MIZSEVAD Rt.

6050 Lajosmizse,
Ceglédi út 64.
Tel/Fax.: 76/356-983
Mobil: 30/9381-821
Emil: cervidae@axelero.hu

- Fácánnevelés, előnevelt és felnőtt fácán export és belföldi forgalmazás
- Nagyterítékű fácán vadászat biztosítása fácánnal és vadászterülettel együtt
- Vaddisznótenyésztés
- Élővad kereskedelem
- Vadászsztervezés
- Magyar szürke marha tenyésztés

a DIANA Vadász-Felnőttképző Alapítványi Szakképző Iskola

folyamatosan szervezi felnőtteknek:

- vadász-vadtenyésztő szakmunkás (2 év)
- vadász-vadtenyésztő szakmunkás és érettségire való felkészítés (3 év)
- vadgazdálkodási technikus (1 év)
- vadgazdálkodási technikus (2 év)
- vadász-vadtenyésztő mester
- vadászpuskaműves
- környezet- és természetvédelmi szakmunkás (2 év)
- környezetvédelmi szakelőadó
- ezüstkalászos gazda
- aranykalászos gazda
- mezőgazdasági vállalkozó
- halász

Érdeklődni: 6640 Csongrád, Jókai Mór u. 14.
Tel: 63/483-790 30/857-4245

Intézmény-akkreditációs jelzés száma: 0486 Tamashegyi sz. szám: 06-2015-03

AZ APRÓHIRDETÉSEK TARIFÁI

Az első szó 500 Ft, minden további szó 100-100 Ft + 25% ÁFA. A hirdetések levélben, faxon, e-mailen vagy személyesen, minden hónap 10-éig szíveskedjenek leadni. A Vadászati Kulturális Egyesület tagjainak a nem kereskedelmi jellegű apróhirdetések egy megjelenése ingyenes.

FEGYVER:

Zeiss Victory 3 -12x56-os fegyvertávcső eladó. Érdeklődni: 06/30/939-672.

Blaser R.93-as vadászfegyverhez gyári gyorsító (Rückstecher) eladó. Telefonszám: 06/30/939-66-72.

Merkel 12/70 kal. vadászfegyver eladó. Telefonszám: 06/30/939-66-72.

Brno Super Bock 12/70-es vadászfegyver eladó. Telefonszám: 06/30/939-66-72.

Zastava 9,3x62 Docter 8x56-os világítóponos céltávcsővel, alig használt, eladó. Irányár: 335.000,- Ft. Érdeklődni: 06/69/332-087 vagy 06/70/531-47-17 telefonszámon este.

Eladók: 20 kal. FAIR 74 cm cső, csere chockkal, hibátlan, újszerű állapotban, .308 W. És 7 mm Remington Magnum h93 Blaser váltócsövek, 16 kal. belga, egyedi sörétes puská, 12 kal. Merkel Suhl, bock, sörétes puská, egy billentyűs. Telefonszám: 06/30/9331-714, 06/20/9674-640.

Külsőkakasos, 16-os, megkímélt állapotú, antik Sauer gyűjtőnek, igényesnek, továbbá .22-250 Rem. kaliberű Tikka golyós eladó. Telefonszám: 06/30/9014-226

Eladom: Tikka .243-as, 7x50-es, Meopta távcsővel; Tikka .30-06-os, 7x50-es Meopta távcsővel, Dedal éjjellátóval + balvállas agyazással is; Tikka luxus .338 W. Mag. 8x56-os Schmidt & Bender világítóponos távcsővel + balvállas agyazással is; Sabatti bock, 12-es. A fegyverek újszerű állapotban vannak! Telefonszám: 06/20/9763-162.

Eladó: FÉG bockbüchs 7x65 R /12/70 sörétes váltócsővel, 06/20/452-0613.

ZKK-600-as, golyós vadászfegyver távcsővel szerelve eladó. Irányár: 115 ezer forint. Érdeklődni: 06/46/391-354, 06/20/222-3916.

Beretta 302 típusú, 12/70-es kal. félautomata, sörétes vadászpuská.

IZS-58-MA duplapuska, 16/70-es kal., sörétes vadászpuská eladó. Érdeklődni: 06/30/9735-714.

KUTYA:

Weimari vizslák és elektromos nyakörvek vizslakiképzéshez. 06/30/4836-371.

Magyar Vizslát? A legjobb? TÖLEM vegyen. Aktívan vadászó szülőktől kölykök eladók. Mikola Géza, telefonszám: 06/96/339-157 vagy 06/20/3857-479, e-mail cím: vizsla.freeweb.hu

Hónapos, rövidszőrű, magyar vizsla kölykök aktívan vadászó, kítőnő küllemű, ÖTV vizsgás szülőktől eladók. Telefonszám: 06/30/353-6604.

Fiatal, alapidomított és bevadászott, rövidszőrű, német vizslák eladók. Csüllög István, Vészto, Szőlőskert u. 1. Telefonszám: 06/20/222-3279.

Vadászó, ÖTV, VAV-os Champion pointer szülők kölykei eladók. Telefonszám: 06/30/532-1913. Baukóné Aranykoszorús Mestertenyésztő.

Kítőnő küllemű és munkateljesítményű szálkás szőrű tacsók előlegezhetők a Von Altenburger kennelel. Marosmenti-Rudifogó Miku Soma 2 x HPJ fiatal klubgyőztes, 2 x R. CAC, 5 x CAC, 2x CACIB, 2 x HFGY BOB D.K. Európa Kupa győztes, tenyésztésre javasolt kannal fedeztetünk. Telefon: Szarka: 06/30/9619-481.

Rövidszőrű, német vizsla kölykök, kítőnő munka és küllemi adottságú, németországi élvonalbeli tenyésztőből származó, diszplázia mentes szülőktől, spriccelt és egyszínű, barna színben eladók. HPJ-R-CACIB, ÖTV I., CACT I., IKP I. díjas import kanokkal fedeztetést vállalok. Micskei kennelel: Bartos András, Nyíregyháza, telefonszám: 06/42/445-863, 06/20/9370-200.

Aktívan vadászó és munkavizsgás szülőktől, drótszőrű, német vizsla kiskutyák eladók. Telefonszám: 06/20/3608-953.

Jagd- és foxterrier kölykök, vadászó, többszörösen munkagyőztes szülőktől, jugoszláv és szlovák import vonalokból eladók. Kovács Róbert hivatasos vadász, 06/30/956-88-56.

Kis münsterlandi kan, törzskönyvvel eladó. Csere érdekel. Telefonszám: 06/30/2474-327.

VEGYES:

Csapdák, Horváth-féle élve fogók, görény, nyest, macska, róka részére. Telefonszám: 06/23/378 066, 06/70/250 9907.

Őrségben, erdős, tavas, romantikus környezetben, szép panorámával, kúria jellegű parasztház, 7,3 ha területtel eladó. Vadászesek a telken is. Lótartásra is kiválóan alkalmas. Telefonszám: 06/30/9393-185.

Vadászkönyvvel várjuk a tavaszt! - A Diana Vadász-horgász Antikvárium ingyenes árjegyzéket küld vadászkönyv készletéről: 6900 Makó, Zrínyi u. 34. Telefonszám: 06/62/211-561.

Trófeatáblák nagy választékban, készítővel. Hazai, afrikai, hal, stb. Kérésre termékismertetőt küldök. Fűzi Gábor faszobrász. Tel/fax: 318-92-50, Telephely: 1116 Budapest, Talpas u. 4.

Az állami vadászvizsga kidolgozott 50 db szóbeli tételle (350 kérdés) megrendelhető a 06/70/3371-197 vagy 06/20/333-28-34-es telefonszámmon.

Somogy megyében, terület vadásztársaságnál 2 fő részére, vadászati jog eladó. Érdeklődni: 06/30/905-0946.

Fiatal szajkót megvételre keresek. 06/54/451-251.

Bács-Kiskun megyei apróvadász területen, vadásztársasági tagságot átadom. Telefonszám: 06/30/47-47-487.

Mátrában, 6300 m2 fenyves erdő tulajdonrészemet, 380 ezer forintért eladom. Vadászoknak előnyös. Telefonszám: 06/30/9073-550.

HALOTTAINK:

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy Török Imre vadásztársunk 2004. március 9-én, életének 54. életévében az örök vadászmezőkre távozott. Emlékét szívünkben örökké megőrizzük. **Apaj-Úrböpusztai Természetvédő Vt. tagsága és vezetősége.**

Megtört szívvel tudatjuk mindenkivel, aki ismerte és szerette, hogy Pazsitka György vadásztársunkat életének 75. évében, április 8-án kísértük utolsó útjára a Kunbaracsi temetőben. Gyuri bácsi társaságunknak - és annak elődjének is - alapító, oszlopos tagja volt, akinek higgadt szakmai véleményére mindig számíthattunk. Szerénysége, fegyelmesség, sportszerűsége a fiatal vadászok számára is példamutató volt. Emlékét nem feledjük, és mindannyian mindörökké megőrizzük.

Baracs - Bene Vadásztársaság tagsága és intézőbizottsága

Hirdetési szelvény - ingyen

MÁJUS - ÉRVÉNYES JÚNIUS 10-ÉIG

Ez a hirdetési szelvény 2.500 forintot ér, ha Ön - maximum 20 szavas - apróhirdetést, elhalálzásról szóló hírt kíván lapunkban megjelentetni. (A szöveg mellé kérjük a szelvényt kivágva mellékelni.) A hirdetések személyesen vagy levélben minden hónap 10-éig szíveskedjenek leadni. A faxon vagy e-mailen elküldött hirdetéseknek csak a kivágott hirdetési szelvény megérkezése után tudjuk figyelembe venni a kedvezményt. Az egy hónapig érvényes hirdetési szelvény ingyenességét a lapunkat megvásárló magán-személyeknek biztosítjuk. A VKE tagjainak és előfizetőinknek nem kell beküldeniük a kivágott hirdetési szelvényt, mert őket azonosítani tudjuk az adatbázisunkból

A BAKONYERDŐ RT. MÁJUS 15 - AUGUSZTUS 20. KÖZÖTT VADDISZNÓVADÁSZATI LEHETŐSÉGET KÍNÁL 30% KEDVEZMÉNNYEL VÁLTOZTATLAN ÁRON VÁRJUK VENDÉGEINKET AZ IDÉNYNEK MEGFELELŐEN GIM-, DÁM-, ÖZ-, MUFLONVADÁSZATRA.

BEFAG-JAGD 8500 Pápa, Jókai M. u. 46. Tel.: 06-89/513-132; 513-133, Fax: 06-89/513-167 bjagd@bakonyerdo.hu, www.bakonyerdo.hu

Vadászjelöltek figyelmébe!

2004 márciusban, májusban, szeptemberben és novemberben - 8 x 4 órák, (hetente péntek délután sorra kerülő előkészítő tanfolyamokat indítunk az állami vadászvizsgára, illetőleg a fegyverismereti vizsgákra készülőknek.

- A mi tanfolyamunkon neves szakemberek tartják az órákat és a konzultációkat.
- Az előírt tananyagot kedvezményes áron lehet nálunk megvásárolni.
- A tanfolyam végén számítógépes próbavizsgát lehet tenni.
- A tanfolyam résztvevőinek megszervezzük a vizsgalóvesztet és a vadászvizsgát.
- A felkészítő tanfolyam díja nálunk a legolcsóbb, csak 30 ezer forint.
- A sikeresen vizsgázóknak terület nélküli vadásztársasági tagságot és apróvadász vadászati lehetőségeket biztosítunk.

Jelentkezés és további felvilágosítás: Vadászati Kulturális Egyesület [Budapest, III. Páfkász u. 7.] Tel/fax: 06-1-242-00-42 vke@vadaszlap.hu e-mail címen, illetőleg a tanfolyamok vezetőjénél, dr. Balázs István: 30/492-89-62-es telefonszámon.

Béreljen vadászterületet AFRIKÁBAN!

EGYEDÜLÁLLÓ WILDLIFE MANAGMENT PROGRAM KERETÉBEN 1500 EUR 3 ÉVRE. ÉVENTE 1 HÉT SZÁLLÁS + 4 NAGYVAD ELEJTÉSI JOGOSULTSÁGGAL. 13 VADFAJ, NAGYMACSKÁK IS.

Érdeklődni: 06-20-972-3200. Monterra Africa Vadászszerző Iroda Budapest Böszörményi 4.

ROVATVEZETŐK ÉS ROVATAIK

Agyaki Gábor	Vadászkürt, vadászházak
Bagyó Richárd	Pénzügyeink
Dr. Balázs István	Földtulajdonosok, oktatás, egyesületi élet, mi-mennyi?
Békés Sándor	Vadászotthonok és vadász-szobák
Csekő Sándor	Interjú, publicisztika, riport, etika-etikett, irodalom, kommunikáció
Elek Ferencné	Apróhirdetés, halottaink, közlemények
Gulai István	Magyar Konyha - receptek
Hegedűsné Wéber Ildikó	Számítógépes ismeretek
Homonnay Zsombor	Szakmai témák, hírek-tudósítások, aktuális, tüske, vadászalbum
Kelemen István	Humor, karikatúrák
Dr. Kertész Gábor	Vadászjászat
Vasvári Erzsébet	Lövészet-fegyver
Rácz István	Vadászkutya
Somfalvi Ervin	Kereskedelem-egyenruha, művész-portrék, Nemzeti Parkok, könyvkritika, barkács, fotó-optika
Szarka Ágnes	Diana Vadász hölgy Klub
Szabó László	Solymászat
Zákonyi Botond	Horgászat

TUDÓSÍTÓINK

Baranya	Agyaki Gábor (30/318-79-69)
Bács-Kiskun	Oláh József (20/968-70-96)
Borsod-Abaúj-Zemplén	Handa György (20/931-88-20)
Csongrád	Mészáros György (30/436-68-47)
Hajdu-Bihar	Zsarnay Attila (20/9844-848)
Heves	Gyenes István (30/4838-877)
Fejér	Gáspár Attila (20/977-95-26)
Győr-Moson-Sopron	Pió Márta (30/961-88-44)
Komárom	Dr. Faragó István (20/938-27-54)
Nógrád	Gaal Dénes (70/210-64-65)
Pest	Mészáros Iván (30/207-32-60)
Somogy	Szarka Ágnes (30/961-94-81)
Szabolcs-Szatmár-Bereg	Erdélyi István (30/904-14-42)
Jász-Nagykun-Szolnok	V. Szász József (30/420-81-67)
Tolna	Bischof Ferenc (20/4186-776)
Zala	Polster Gabriella (20/938-82-10)

Békés-, Vas-, és Veszprém megyében jelenleg nincs tudósítónk, várjuk az „írókéz” vadászok jelentkezését a szerkesztőségben.

IRODALOM

Balogh Gábor "Parasztpuskások dicsérete" című pályázatra küldött elbeszélése azoknak állít emléket, akik ma már nem vadásznak, de egykor az apróvad állományáért rendkívül sokat tettek.

A HÓNAP VADFAJA

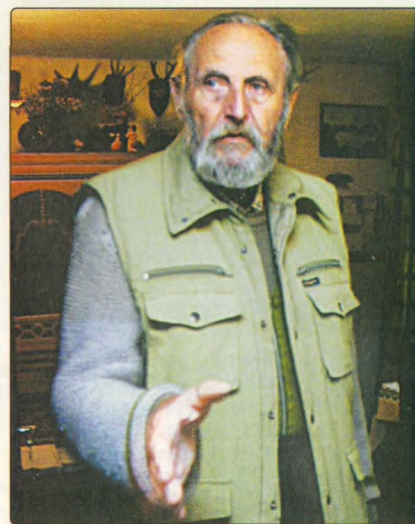
Az aranyló búzatáblák éjszakai dézsmálója, a vaddisznó.

NEMZETI PARKJAINK

Az ország legsűrűbben lakott területén található a Duna-Ipoly Nemzeti Park, amelynek területe a Börzsöny-, a Pilishegységtől, a szelíd Gödöllői dombossággal egészen a Fejér megyei Sárrétig tart. Nem tekinthetnek túlságosan hosszú múltra, mégis viszonylag gyorsan ismertté váltak, s ez elsősorban a festői Dunakanyarnak köszönhető.

VADÁSZOTTHONOK, VADÁSZSZOBÁK

Wentzely Dénes, az erdész, az élő legenda, akinek könyvei ott sorakoznak szinte minden vadász könyvespolcán, s népszerűsége töretlen. Szerzőnk meghitt emlékei között kereste fel, ahol nem csak a tárgyak mesélnek, vallanak egy erdőben töltött életről.

A Diana Vadász hölgy Klub vezetése

TISZTELETBELI ELNÖK

gróf Széchenyi Zsigmondné

ELNÖK

Bán Beatrix
(30/9620-930
- beatribx@axelero.hu)

TITKÁR

Bíró Gabriella
(30/2394-656
- info@omvk.hu)

ELNÖKHELYETTESEK

Szabadi Istvánné
(30/4774-800)
Tóth Istvánné
(20/9531-002)

ALELNÖKÖK

Baranya
Dr. Rózsa Éva (72/334-481)

Bács- Kiskun
Lázár Sándorné
(30/2690-725)

Békés
Varjú Mónika (30/5653-434)

Borsod- Abaúj- Zemplén
Bótáné Batta Olga
(30/5310575)

Csongrád

Bozó Jánosné (30/8574-245
- dianaszki@vnet.hu)

Fejér

Dr. Várnagy Emese
(30/4007-089
- emese.varnagy@jagen-ungarn.com)

Hodula Katalin (20/4216-640
- khodula@mol.hu)

Győr- Moson- Sopron

Remete Lászlóné
(30/9132-065)
Besegit Varró Xénia (0/3432-432
- mentalkomm@axelero.hu)

Hajdú-Bihar

Patakyné Szabó Éva
(30/2297-277)
Juhász Sándorné Éva
(30/3494-731)

Heves

Vincze Károlyné (36/419-418)

Jász- Nagykun- Szolnok

Bódi Piroska (56/514-180)

Komárom- Esztergom

Dr. Jakabházy Miklósné
(30/3739-091)

Nógrád

Rottenhoffer Attiláné
(30/2438-216)

Pest

Újházy Gyöngyössy
Beatrix (30/2107-535)
Tóth Márta (20/9126-054)
Dákay Zsuzsanna
(20/4660-703)

Budapest

Dr. Ignác Magdolna
(20/462-38-67
- m.ignacz@axelero.hu)

Tolna

Szabadi Éva (30/4768-300)

Somogy

Buzgóné Závodi
Zsuzsanna (30/3324-310)

Szabolcs- Szatmár- Bereg

Dr. Nagy Jánosné Dr. Bíró
Margit (20/5528-949)

Tolna

Szabadi Éva (74/418-458)

Vas

Dabisné Farkasházi Zsuzsa
(30/9467-184)

Veszprém

Egyed Erika (30/2394-653)

Zala

Polster Gabriella
(20/9388-210)

KUKORICA-ESŐ

Már több, mint 300 digitálisan vezérelt vadetető-berendezés működik a hazai vadászterületeken, mert aki számolt ... már tudja, hogy ezekkel a praktikus vadetetőikkel időt, pénzt és fáradságot takaríthat meg.

Mivel a berendezés elérhetetlenül a magasban van, s ugyancsak megnehezítettük az illetékelnek hozzáférését, nem kell tartani attól, hogy ellopják.

A 120 és 220 literes nagyságú, gépkocsival vagy kézi csőrlővel 5-10 méteres magasságba emelt tartályból naponta 1-15 kg tiszta kukorica szórható ki 8-10 méteres körzetben, azonos időpontban. A szórásidő 24 órán belül 1-8 óránként tetszés szerint állítható.

A 120 literes automata etető egy

feltöltéssel, napi 4 kg kukorica kiszórása mellett 20 napig ellátja az állomány etetését, helyhez kötését.

A 120 literes automata etető ára 60 ezer Ft + ÁFA, a 220 literes tartállyal készülő berendezés 69 ezer Ft + ÁFA. (Az eladási ár tartalmazza az akkumulátort és a töltőt, de nem tartalmazza a felszerelési költségeket.)

Három berendezés megvásárlása esetén 10 százalék kedvezményt adunk.

A berendezés megvásárlását azoknak ajánljuk, ahol a szőrök, etetők - esős/havas időben - nehezen megközelíthetők, illetőleg azoknak a vadászatra jogosultaknak, akik a vadállomány megtartása és helyhez kötése érdekében naponta etetnek.

Megrendelhető: Soltész Károly épületgépész és villanszerelő mesternél
2000 Szentendre, Irányi Dániel u. 25.

Telefon és fax: 06-26/313-789 Mobil: 06-20/951-3427

Dél Afrika:

- 7 nap vadászat, 4 trófeás vad és madarászás
- **Újdonság!** 7 napos sörényes juh és thar vadászat
Kaffer csomagok:

- Kaffer bika vadászat Zambiában 4x2
- Kaffer bika vadászat Zimbabweban 2x1

Fix ár, rejtett költségek nélkül!

EUR 1950,-/vadász
EUR 3990,-/vadász

EUR 5950,-/vadász
EUR 5950,-/vadász

Namibiai vadászat

- 8 napos vadászcsomag (Oryx, Kudu, Bleshbock, Steenbock, Springbock) magyar kísérelővel, reptéri transzferrel
EUR 2950,-/vadász

Oroszország (Teljes FÁK programot ajánljuk!)

- Altaj hegységben lóhátan Maral bika (bögésben) és kőszáll kecske vadászata, 10 napos vadászati csomag USD 6400,-/vadász
- Dagesztáni és Kubán Thúr, Gímszarvas - kísért út USD 3700,-/vadász

USA, Kanada, Ausztrália (Teljes vadászati programot ajánljuk!)

- Jávorbika vadászat lóhátan, 10 napos vadászat USD 7500,-/vadász
- Alligátor vadászat, Louisiana, 6-8 Alligátor lóhát USD 3000,-/vadász

Kiss and Kollath

H-2120 Dunakeszi Főti út 23. Tel: (36-27)-540160 Fax: (36-27)-540161
kollath@mail.digital2002.hu www.kollath.hu

Polgári Kézilőfegyver- és Lőszervizsgáló Kft.

Fegyverek átvétele vizsgálatra

Egyéni magrendelőink részére:
(puska és maroklőfegyver, max. 5-6 darab)
Hétfő - Péntek: 7.00-12.00 óra között
Szükséges:
a fegyver, fegyvertartási engedély és a tulajdonos neve, pontos címe, irányítószáma

Fegyverjavítók, vadásztársaságok, kereskedők, illetve más cégek részére: (5-6 darab fegyver felett is) előre egyeztetett időpontban, 7.00-10.00 óra között:

Szükséges:
2 példányos megrendelés amelynek tartalmaznia kell a megrendelő adatain kívül, minden egyes fegyver gyártási számát, típusát, kaliberjelét, a tulajdonos nevét, pontos lakcímét, irányítószámát

Ezen adatok hiányában a fegyver vizsgálatát nem áll módunkban elvégeztetni!

Budapest, IX. ker. Soroksári út 158.
(Levél) 1453 Budapest 92. Pf. 15.

Tel.: (06-1) 347-6030
Fax: (06-1) 347-6039

E-mail: mkh@mkh.hu
www.mkh.hu

Ficsor autóház
Kft.

Ficsor Autóház Kft.

Budapest, 1106 Fehér út 7.
Tel.: 260-1122, 261-1122
Fax: 262-6610 WEB: www.ficsor.hu
E-mail: info@ficsor.hu

VADÁSZTÓL VADÁSZOKNAK!

NAGYKER ÁRON 25-30% KEDVEZMÉNNYEL!

Ahol eddig elakadtatok, ott most nem fogtok!
Aszfalton halkan futó, terepversenyeken győztes gumik!
Európában terepverseny nélkülünk nem létezik!
Mindig dobogósak vagyunk!
Miért ne lehetne Nektek is?
2 olasz terepgumi specialista gyár kizárólagos forgalmazójaként örömmel állunk rendelkezésedre több mint 40féle méretű gumiabronccsal. Beszerezhetők postai utánvétellel vagy országszerte viszonteladóinknál. Kérje katalógusunkat.

A legjobbat a legolcsóbban a kizárólagos képviselőtől 24 órás házhozszállítással bárhová!
NIVÁRA 175-16 radiál Bud Track, Bud Terrain

Gumi és Felni Kis- és Nagykereskedelem
Autó - Felni - Gumiszerviz